

Kom Volg Mij

Gids voor begeleiders

Nederlandse editie 2020

Tim Green

Deze editie is ook beschikbaar als gratis download op come-follow-me.org.

Copyright © Tim Green 2014, 2017. Alle rechten voorbehouden.

Deze gids voor begeleiders mag echter vrij worden afgedrukt en gereproduceerd voor persoonlijk gebruik.

Een verzoek aan de lezers

Dit is een vertaling van de tweede editie van de *“Come Follow Me”* gids voor begeleiders, die verbeterd is ten opzichte van de eerste met behulp van de opmerkingen en aanbevelingen van veel mensen. Als je suggesties of opmerkingen hebt, horen we dat graag. Stuur jouw suggesties op via feedbackformulier achterin dit boek.

Deze cursus is grotendeels gebaseerd op casestudies, getuigenissen, echte verhalen, poëzie en foto's uit de moslimwereld. Help ons bij het voorbereiden van toekomstige cursussen door het doorgeven van voorbeelden die je tegenkomt, die relevant zijn voor gelovigen met een moslimachtergrond, of het nu gaat om landen met een moslimmeerderheid of om het Westen. Suggesties voor web-bronnen, inclusief videoclips, om het studieboek aan te vullen zijn ook van harte welkom.

Naast *“Come Follow Me”*, zijn er nu meer materialen van websites beschikbaar voor discipelschap van gelovigen met een moslimachtergrond, die o.a. te vinden zijn op www.bmbtraining.org. Deel B van deze gids kan per les gedownload worden van www.come-follow-me.org.

Alle citaten uit de Bijbel, tenzij anders aangegeven, zijn afkomstig uit de Bijbel, De Nieuwe Bijbelvertaling®, NBV®. Copyright © Nederlands Bijbelgenootschap 2004.

Pictogrammen gebruikt met toestemming: Discussie Pictogram gemaakt van <http://onlinewebfonts.com/icon> en gelicentieerd door CC BY 3.0. Bijbelpictogram gemaakt door Freepik van www.flaticon.com.

Het omslagontwerp is van David Vosburg. www.zagmediaarts.com

Dankwoord

Mijn hartelijke dank gaat uit naar al diegenen die met dit project hebben geholpen door hun bemoediging, kritiek en gebeden. Veel mensen hebben meegewerkt aan het studieboek "*Come Follow Me*" en worden daarvoor gewaardeerd; sommigen van hen (zoals Sue en Rachel) gaven ook waardevolle ideeën voor deze Gids voor begeleiders, net als Scott en Malcolm.

Jakob heeft veel creatieve ideeën aangedragen, vooral met de 'culturele aanwijzingen' om het wereldbeeld en de cultuur van moslims uit te leggen en de eerste editie vorm te geven. Voor de tweede editie begon Penny met het proces van aanpassing van de richtlijnen voor de lessen en Jen heeft deze op uitstekende wijze verder ontwikkeld en veel nieuwe ideeën ingebracht en geüpload voor deze publicatie.

Ik bedank mijn familie en vooral mijn vrouw Rachel. Samen hebben we door de jaren heen de vreugde en het verdriet gedeeld van velen die vanuit de islam tot geloof in Christus zijn gekomen; zij bewandelen een lange en soms eenzame weg om Jezus te volgen. Rachel heeft mijn steeds uitgestelde deadlines voor dit project (waaraan ik meer dan tien jaar geleden begon te werken!) geduldig geaccepteerd en heeft onschatbare hulp gegeven bij de revisie en het proeflezen.

Een groot 'dank je wel' aan jullie allemaal.

Lees dit eerst

De “Kom volg Mij”-cursus is voor mensen met een moslim achtergrond die begonnen zijn Jezus Christus te volgen. Het doel is om hen te helpen sterk te worden in Hem en in zijn gemeenschap.

De “Kom volg Mij”-cursus heeft drie elementen:

1. het cursusboek van de cursist, voor thuisstudie ter voorbereiding op het gesprek;
2. deze gids voor begeleiders om je te helpen bij het leiden van de bijeenkomsten;
3. jij als begeleider! Boeken maken geen discipelen. Discipelen maken discipelen.

Onder Gods hand kun je een grote invloed hebben op het leven van een nieuwe gelovige: als hun begeleider, mentor, bemoediger, rolmodel, voorbidder en vriend. “Kom volg Mij” is slechts een instrument om te gebruiken in de context van een discipelschapsrelatie. Deze gids voor begeleiders zal je helpen om dat instrument effectief te gebruiken, zowel met individuele gelovigen als met een groep.

De gids voor begeleiders bestaat uit twee delen. **Neem eerst vijf minuten de tijd om in deel A 'Hoe moet de cursus worden gebruikt' te lezen.** Dit is belangrijk, omdat de studiemethode en context nieuw voor je kunnen zijn. Lees daarna andere delen in deel A zoals je die nodig hebt. Het hoofdstuk 'culturele aanwijzingen' bevat belangrijke richtlijnen voor mensen die minder bekend zijn met de moslimcultuur. We raden je aan om deze aanwijzingen per week te lezen, omdat voor elke les zijn opgedeeld.

Deel B geeft stap-voor-stap richtlijnen voor elke les. Ze bevatten discussievragen en gedetailleerde begeleiding om twee soorten begeleiders te helpen: degenen die onbekend zijn met de Islam en degenen die onervaren zijn in het bedenken van gespreksvragen. Als je al bekend bent met deze beide aspecten, heb je misschien minder behoefte aan de gedetailleerde richtlijnen voor de lessen. Maar je kan ze dan als uitgangspunt nemen om je eigen gespreksvragen te ontwikkelen.

Zorg er in ieder geval steeds voor dat je met de deelnemers de vragen in het cursusboek bespreekt die zijn gemarkeerd als 'voor gesprek' of 'persoonlijk antwoord'.

Kennis alleen is niet genoeg en deze cursus helpt gelovigen met een moslimachtergrond om op drie niveaus te veranderen:

- 'het hoofd', door een veranderd wereldbeeld gebaseerd op Gods Woord;
- 'het hart', omdat het raakt aan gebieden van emotie, motivatie en houding;
- 'de handen', doordat deelnemers elke week een praktische opdracht in de praktijk brengen.

Deze gids voor begeleiders kan in verschillende talen gratis worden gedownload, afgedrukt of gereproduceerd voor persoonlijk gebruik, zoals te vinden op onze website www.come-follow-me.org.

Bedankt!

Tim Green

comefollowmecourse@gmail.com

Inhoud

Deel A: Algemene richtlijnen

Onderwerp	Pagina
Hoe gebruik je deze cursus	2
Jouw rol als begeleider	4
De lessen leiden	5
Het groepsgesprek leiden	8
Discipelschap van gelovigen met een moslimachtergrond	9
Moslimtermen en culturele vraagstukken	11
Veel gestelde vragen	12
Feedback gevraagd	13
Culturele aanwijzingen	14-27

Deel B: Richtlijnen voor de lessen

Les	Pagina
De kennismakingsbijeenkomst	28
1 Volgeling van Christus worden	30
2 Nieuw leven in Christus	32
3 God de Vader	34
4 Christus gehoorzamen door de kracht van de Geest	36
5 Praten met God	38
6 Gods Woord voor ons	40
7 Leden van Christus' kerk	42
8 Leden van twee gemeenschappen	44
9 Redenen voor vervolging	46
10 Reageren op vervolging	48
11 Het huwelijk	50
12 Het oplossen van onze conflicten	52
13 Getuige zijn	54
14 Doop	56
15 Het rechte pad	58
16 De wet van liefde	60
17 Vasten en geven	62
18 Lot en magie	64
19 Elkaar dienen	66
20 Onze pelgrimstocht naar de hemel	68
Bijlage: Verzen om uit het hoofd te leren	70

Deel A:

Algemene richtlijnen

Hoe gebruik je deze cursus?

Lees altijd eerst dit deel. Het zal je helpen om alles uit het materiaal te halen wat erin zit.

Voor wie en waarvoor is deze cursus bedoeld?

Deze cursus is voor *de volgelingen van Christus met een moslimachtergrond*, of voor hen die op het punt staan om Christus te volgen. Het helpt hen om de eerste stappen in discipelschap te zetten. Volwassen gelovigen zullen er ook baat bij hebben, omdat de cursus hen helpt om na te denken over zaken die relevant zijn voor de moslimcultuur en deze met anderen te bespreken.

Wat is de leermethode?

Deze cursus kan niet alleen door zelfstudie worden afgerond. Deze moet gebruikt worden binnen een relatie. De methode is om elke week:

1. eerst, *zelf te leren van het studieboek* door persoonlijke thuisstudie;
2. daarna, *interactie met jou te hebben (en anderen indien mogelijk)* in gesprek, meestal één keer per week;
3. dan, *het onderwijs in de praktijk te brengen* in de context van hun dagelijks leven.

Meer in detail:

- In de *fase van de 'thuisstudie'* gaat het om actief leren en niet om passief lezen. Het vereist van de deelnemer dat ze na elk kort gedeelte van het onderwijs iets doen:
  - Sommige vragen helpen de deelnemer zich te herinneren wat ze net hebben gelezen;
  - Sommige vragen helpen hen het onderwijs te begrijpen en toe te passen op hun leven;
  - Sommige vragen helpen hen na te denken over hun houding en met God hierover te praten;
  - Sommige vragen helpen hen bereid te zijn om hun ervaringen te delen tijdens het gesprek;
  - Ook de afbeeldingen en voorbeelden helpen deelnemers Gods Woord met hun eigen levenservaring te verbinden.
- De *gespreksfase* maakt het materiaal levendig en relevant. Deelnemers geven hun eigen mening en luisteren naar de mening van anderen. Dit doorbreekt oude houdingen en levert nieuwe drijfveren op.
- De *'praktische opdracht'* geeft de deelnemers iets te *doen* voor de volgende bijeenkomst. Het voorkomt dat de les alleen maar theorie is en zorgt dat het deel uit maakt van hun leven.

Is het bedoeld voor individuen of groepen?

Deze cursus kan op beide manieren gebruikt worden en aan beiden zijn voor- en nadelen verbonden. Je bent afhankelijk van de omstandigheden en van wie beschikbaar is om de cursus te volgen. Als het mogelijk is om een kleine groep mensen bij elkaar te brengen, versterkt dit de onderlinge relatie en geeft het hen de mogelijkheid om ervaring op te doen in het leiden van gesprekken. Individuele begeleiding is ook belangrijk. Maar 1 op 1 gesprekken kunnen eenrichtingsverkeer worden wanneer jij alle vragen stelt en zij alle antwoorden geven. Probeer er dus een gedeelde ervaring van te maken, waarbij je zowel van Gods woord als van elkaar leert.

Hier in de "Gids voor begeleiders" verwijzen we meestal naar 'de deelnemers', dat houdt zowel enkelvoud als meervoud in. In plaats van 'zijn of haar' gebruiken we ook 'hun' om man en vrouw in te sluiten. Alle discussievragen kunnen gebruikt worden met groepen of met individuen, hoewel voor enkele van de leeractiviteiten een groep nodig is.

Moeten alle twintig lessen in één keer worden behandeld?

Niet per sé. Twintig weken zonder pauze is een erg lange cursus! Dus voel je vrij om het in twee helften te doen met een pauze in het midden; of selecteer alleen de lessen die relevant zijn voor je deelnemers.

Wat is de vorm en de tijdsduur van de gesprekstijd?

Er is geen vaste tijd of indeling. Je kunt naar behoefte variëren, maar een typische gespreksronde kan minstens anderhalf uur duren (inclusief een hapje en drankje) en omvat:

- Tijd voor een drankje en een praatje (aan het begin of het einde)
- Openingsgebed
- Evaluatie van de praktische opdracht van vorige week
- Terugblik op de thuisstudie van deze week
- Bespreking van geselecteerde vragen uit de les
- Bespreking van een Bijbelgedeelte
- Soms een videoclip of een activiteit
- Oefenen van een vers wat uit het hoofd geleerd moet worden
- Afsluiting: tijd van gebed, inclusief persoonlijke gebedsverzoeken

Behandel in de gesprekstijd niet eenvoudigweg al het materiaal uit het studieboek . Dit wordt vervelend. De deelnemers hebben dit als het goed is al doorgenomen voordat ze naar de groep komen, dus je hoeft het niet allemaal opnieuw door te nemen. Je moet ook niet veel nieuw onderwijs toevoegen door te gaan preken. Concentreer je in plaats daarvan op die praktische gesprekspunten die kunnen helpen om het leven van de deelnemers te veranderen.

Is deze cursus gebaseerd op de Bijbel?

Ja, dat is zeker zo. Het is geworteld in de overtuiging dat de Bijbel Gods Woord is en dat wij als volgelingen van Christus (zowel de deelnemers als de begeleider) het moeten begrijpen en gehoorzamen. Kom Volg Mij is gebaseerd op 1 Petrus, die oorspronkelijk geschreven is om nieuwe christenen te begeleiden bij het leven in omstandigheden van verdrukking.

De cursus heeft als ruggengraat een inductieve studie van 1 Petrus, in volgorde van het eerste tot het laatste hoofdstuk (hoewel het niet alle verzen omvat). Vanuit deze ruggengraat zijn, net als ribben, twintig onderwerpen van belang voor gelovigen met een moslimachtergrond. Deze ribben zijn verbonden met relevant onderwijs uit andere delen van de Bijbel.

Elke les heeft een uit het hoofd te leren vers om het thema ervan samen te vatten. Deze verzen zijn ontleend aan 1 Petrus en andere boeken en zijn voor het gemak verzameld in de bijlage van deze gids voor begeleiders. Om het te helpen onthouden zijn korte verzen geselecteerd, of anders korte delen van langere verzen.

Waarom ziet het studieboek er zo eenvoudig uit?

Het is oorspronkelijk geschreven voor een context waarin weinig mensen de mogelijkheid hebben om hoger onderwijs te volgen. Daarom wordt er gebruik gemaakt van gemakkelijk leesbare tekst met concrete voorbeelden en foto's. Maar dat betekent niet dat de concepten eenvoudig zijn. De persoonlijke studie van deze lessen biedt een springplank voor het gesprek. Concrete voorbeelden maken het gesprek en de toepassing makkelijker dan wanneer het alleen maar abstract onderwijs zou zijn. Daarnaast heeft een persoon die door deze cursus discipel is geworden een gemakkelijk hulpmiddel om weer anderen tot discipelen te maken. Dit zorgt ervoor dat het maken van discipelen steeds door kan gaan.

Waarom is deze gids voor begeleiders zo gedetailleerd?

Het is geschreven om een breed scala aan begeleiders te helpen. Sommigen van hen hebben meer hulp nodig bij het formuleren van gespreksvragen, anderen hebben culturele richtlijnen nodig. We hebben ook feedback voorgesteld voor gespreksvragen. Ervaren begeleiders hebben dit niet nodig, maar het staat hier allemaal in zodat je kunt kiezen wat voor jou relevant is.

Als er te veel vragen zijn om te behandelen in het gesprek van elke week, selecteer dan gewoon de vragen die relevant zijn voor je deelnemers. Maar probeer wel steeds de vragen die gemarkeerd zijn met 'voor gesprek' of 'persoonlijk antwoord' op te nemen in de les van het studieboek.

Heeft elke leerling zijn eigen exemplaar van het studieboek nodig?

Ja, en elke begeleider ook. Je kunt deze verkrijgen via Interserve Nederland (website www.interserve.nl). Andere vertalingen zijn te verkrijgen via de website www.come-follow-me.org .

Wat wordt bedoeld met BMB's

In deze Nederlandse uitgave is er voor gekozen om de Engelse afkorting BMB's te handhaven. Tot op het moment van uitgave is er geen gangbare Nederlandse afkorting en we hebben niet de vrijmoedigheid om zelf een nieuwe afkorting te introduceren. De afkorting staat voor 'believers with a muslimbackground': gelovigen met een moslimachtergrond.

Jouw rol als begeleider

Het boek is de leraar

Het boek zelf geeft het onderwijs op een eenvoudige manier. Het stelt eenvoudige vragen en het geeft zelfs de antwoorden aan het einde van elke les. De afbeelding van de 'leraar' (zoals hiernaast) wijst de deelnemers op de hoofdpunten. Dit maakt jouw taak makkelijker, omdat je de lessen niet zelf hoeft te schrijven. Je moet de gesprekstijd niet gebruiken om een preek te houden, maar de deelnemers helpen het onderwijs dat al in het boek is gegeven te begrijpen en toe te passen.

Je bent een mentor en vriend

De deelnemers kijken naar jou als hun mentor. Je bent hun rolmodel, begeleider en vriend. Ze zullen goed op je letten. Jouw voorbeeld is belangrijker dan je kennis. Zoals een Afghaanse gelovige zei, "toen ik vroeg om Bijbelstudie... bestudeerde ik de persoon die mij leerde discipel te worden".

Vergeet niet dat de deelnemers volwassenen zijn, geen kinderen. Ze hebben veel levenservaring die ze aan de groep kunnen doorgeven. Stel hen daarom tijdens het gesprek veel vragen. Vraag hen naar hun meningen en ervaringen. Help hen om zelf na te denken. Zorg ervoor dat ze elke week de 'praktische opdracht' uitvoeren. Wees een goed rolmodel voor hen. Zorg voor hen. Bid voor hen. Deel hun vreugde en verdriet. Als er crisissen ontstaan, help hen dan met een godvruchtige houding.

Ontmoet je vrienden informeel buiten de wekelijkse bijeenkomst. Neem ze mee uit eten of ga samen iets leuks doen. Doe normale dingen samen. Je zal verbaasd zijn hoeveel ze oppikken van het kijken naar jouw acties en reacties, hoe je omgaat met stress, hoe je anderen vergeeft, je gewoontes, je gezinsleven.

Discipelen maken discipelen

Een studieboek kan geen discipel maken. Alleen discipelen maken discipelen. Iemand heeft jou geholpen te groeien als de discipel van Christus. Nu is het jouw beurt om iemand anders te helpen groeien. Tegenwoordig wenden meer moslims zich tot Jezus dan ooit tevoren. Maar evangelisatie zonder het maken van discipelen brengt slechts beperkte vruchten voort. Moge God je gebruiken als zijn medewerker, om de vruchten te zien vermenigvuldigen in de levens en families van zijn dierbare mensen die uit de islam komen en Jezus Christus gaan volgen.

De lessen leiden

Voor elke bijeenkomst

1. Bereid de les ten minste twee dagen voor de bijeenkomst zelf voor, alsof jij de deelnemer bent. Schrijf je eigen antwoorden op alle vragen op. Doe dit uitgebreid en maak je er niet te makkelijk vanaf.
2. Lees de 'Doelen' voor de les. Onze voorgestelde doelen staan in de linkerbovenhoek, aan het begin van elke les in de richtlijnen van elke week. Hier zijn bijvoorbeeld de doelen voor les 9:

Les 9: Redenen voor vervolging	
Doelstellingen voor elke leerling: a. Zeker weten dat niets ons kan scheiden van Gods liefde. b. Begrijpen dat vervolging een gegeven is, maar dat God het gebruikt voor ons welzijn. c. Leren om verstandig te handelen om onnodige vervolging te voorkomen. d. 1 Petrus 2:21 uit het hoofd leren.	Culturele aanwijzingen: Gelovigen met een moslimachtergrond (BMB's) adviseren bij vervolging
	Vorbereiding: Stukjes papier met woorden uit Romeinen 8:36 (voor vraag 12)

Al deze doelen vragen de leden deze week iets te doen:

- 'Zeker weten' is een houding.
- 'Begrijpen' is een aspect van kennis;
- 'Verstandig leren handelen' is een vaardigheid om in de praktijk te brengen;
- 'Onthouden' is een goede manier om Gods Woord midden in hun hart en in hun leven mee te dragen.

3. Lees vervolgens de richtlijnen voor deze les. We hebben je gedetailleerde richtlijnen gegeven om je stap voor stap te helpen. Kies de gespreksvragen die relevant zijn voor jouw deelnemers. Later, als je meer ervaring hebt, ben je vrij om je eigen gespreksvragen te stellen, afgestemd op de behoeften van deelnemers en de doelen van de les.

4. Lees de 'Culturele Aanwijzingen' voor de les, vooral als je niet bekend bent met moslimculturen.

5. Bereid de onderdelen voor die in de box worden genoemd, als je van plan bent om die leeractiviteit te doen.

6. Bid tot slot voor elk lid van de groep. Vraag God om je te helpen een goede begeleider te zijn.

Tijdens elke bijeenkomst

1. Verwelkom de mensen als ze aankomen. Serveer een drankje als je dat wilt.

2. Volg de stappen onder de 'Opening' om de bijeenkomst te beginnen. Bijvoorbeeld voor Les 9:

Opening

Bid voor de les. Evalueer de praktische opdracht van vorige week: Wat heb je gedaan om een hulpbehoevende persoon of iemand met gezag te dienen? Hoe reageerde deze persoon?

Les 9 herhaling thuisstudie:

Vraag 1: *'Dat is uw roeping; ook Christus heeft geleden, om uwentwil, en u daarmee een voorbeeld gegeven. Treed dus in de voetsporen van hem' (1 Petrus 2:21).*

Vraag 2: 1) wereld, haat; 2) God, vervolging; 3) doen we domme dingen; 4) de voetstappen van Christus.

Introduceer het onderwerp van vandaag: Het onderwerp van vandaag is vervolging, en dat is een heel moeilijk onderwerp. Misschien komen er tranen omhoog vanwege de pijn die we hebben meegemaakt. Maar God gebruikt vervolging voor ons welzijn en kan onze pijn genezen als we over deze dingen praten.

Het is belangrijk om 'de praktische opdracht van vorige week te evalueren'. Dit laat de deelnemers zien dat het in deze cursus niet alleen gaat om het leren van waarheden, maar om het in de praktijk brengen ervan. Het laat ook zien welke vooruitgang ze boeken als discipelen en waar ze nog steeds voor uitdagingen staan. Vraag de deelnemers om verslag uit te brengen van hoe ze de praktische opdracht hebben uitgevoerd. Maar ga niet opnieuw diep in op het onderwerp van vorige week, omdat je door moet gaan naar het nieuwe lesonderwerp.

Het doel van de 'herhaling van de thuisstudie' is ervoor te zorgen dat de deelnemers de vragen in de les hebben afgerond en dat ze de belangrijkste leerpunten kunnen onthouden. Als je de cursus informeel doet, vraag dan aan de deelnemers om hun boeken te sluiten en de vragen mondeling te beantwoorden. Als je het formeel doet voor het behalen van een certificaat, maak dan kopieën van de lesherhaling als een schriftelijke test voor elke leerling om af te ronden met gesloten boeken. Hun tests kunnen achteraf door jou worden beoordeeld of op dat moment door elke deelnemer, die de test van een andere deelnemer beoordeelt.

3. Leid de discussie vervolgens aan de hand van de gespreksvragen, die je eerder hebt geselecteerd. Als je te weinig tijd hebt, zorg er dan in ieder geval voor dat je de vragen in het studieboek behandelt die aangegeven zijn met 'voor het gesprek' of 'persoonlijke reactie'. In sommige latere versies van het studieboek zijn deze vragen gemarkeerd met het gespreks-icoon (rechts). Als je geen ervaring hebt met groepsgesprekken, lees dan de richtlijnen 'Leiden van groepsgesprekken' op pagina 8. Vragen die betrekking hebben op inductieve Bijbelstudie zijn gemarkeerd met een bijbelsymbool, bijv.

Lees 1 Peter 1:3-7

- Waar is volgens vers 4 onze erfenis? *In de hemel*
- Zal het ooit 'vergaan, bederven of vervagen'? *Nee - in tegenstelling tot onze aardse erfenis!*
- Wat beschermt ons volgens vers 5 op dit moment? *Gods kracht*

4. Je moet als begeleider niet steeds aan het woord zijn. De deelnemers moeten juist meer spreken. Daarom is het beter, wanneer er een tekst uit het studieboek of een passage uit de Bijbel gelezen moet worden, dat een deelnemer dit leest en niet jijzelf.

5. Sommige antwoorden op gespreksvragen worden om je te helpen cursief gedrukt, zoals in het bovenstaande voorbeeld. Probeer eerst de deelnemers aan te moedigen om vragen te beantwoorden, bijvoorbeeld door de vraag te herhalen of naar het juiste vers te wijzen, voordat je zelf het antwoord geeft als niemand het kan geven. Om jou te helpen zijn gedurende de hele les ook extra culturele aanwijzingen schuin gedrukt. Bijv.:

Vraag 17: Lees de tweede alinea.

- Wat is jouw mening over deze vraag? *Het 'goede' of 'foute' antwoord hangt af van de omstandigheden. Iemand die in levensgevaar verkeert, moet overwegen om voor enige tijd naar een andere plaats te verhuizen. Als hij niet in gevaar is, moet hij juist proberen om, indien mogelijk, rustig thuis te blijven wonen totdat de situatie verbetert. Hij of zij moet proberen te laten zien nog steeds loyaal te zijn aan zijn/haar familie, ook al volgt hij of zij Jezus Christus.*

6. In sommige lessen hebben we suggesties opgenomen voor activiteiten of filmclips om te bekijken. Deze zijn gemarkeerd met het balicoon (links). Waar voorbereiding op deze activiteiten nodig is, zal dit worden vermeld in het introductievak van de les (deel 'voorbereiding'). Als je andere goede clips of leeractiviteiten vindt die passen bij de lessen, laat het ons dan weten.

De meeste gesprekken geven deelnemers ook de kans om het uit het hoofd geleerde vers van die week te herhalen. In sommige latere versies van het studieboek is het dit vers gemarkeerd met het 'bijbelvers icoon' (rechts). Voor het gemak staat er een tabel met de uit het hoofd te leren verzen op bladzijde 70 van dit boek.

Om de deelnemers te helpen dit vers van elke week te onthouden, kun je iemand het vers laten lezen en dit opnemen en naar de groep doorsturen om er de hele week naar te luisteren. Dit zal vooral nuttig zijn voor degenen die niet gewend zijn om dingen van papier te leren.

7. Volg aan het eind de stappen in het vak om de bijeenkomst af te sluiten. Hier is bijvoorbeeld het vak aan het einde van les 9:

Conclusie	
Het onderwijs van vandaag gehoorzamen: <ul style="list-style-type: none"> • Wat voor verschil zal de les van vandaag maken in je leven? • Lees samen de praktische opdracht. Deelnemers kunnen een soortgelijk proces als de reflectie van vandaag gebruiken om te mediteren over één vers per dag.	Bid samen: Vraag de mensen om korte gebeden te bidden en dank God voor zijn krachtige belofte in tijden van vervolging. Bid voor gelovigen die vervolgd worden in andere landen, vooral voor Christus' volgelingen met een moslimachtergrond.

Na de bijeenkomst

1. Als je jouw groep punten geeft voor tests of aanwezigheid (bijvoorbeeld voor een certificaat) registreer deze dan. Het is ook een goed idee om punten te geven voor a) het maken van het huiswerk (met name eventuele vragen die voor het groepsgesprek zijn gemarkeerd), b) het leveren van een bijdrage aan het gesprek en c) het uitvoeren van de praktische opdracht. In sommige situaties helpt dit deelnemers om serieuzer aan de cursus deel te nemen en er meer uit te halen. In andere situaties kan het beter zijn om het informeel te houden.

2. Overweeg of je het gesprek goed hebt geleid. Stel jezelf deze vier vragen:

- "Heb ik te veel gepraat?"
- "Hebben alle deelnemers aan het gesprek deelgenomen, inclusief de rustige en verlegen deelnemers?"
- "Waren mijn vragen duidelijk te begrijpen en nodigden ze uit om te praten?"
- "Heeft de les zijn doel bereikt en was het praktisch voor ons leven?"

Leer van je ervaring en probeer volgende week eventuele zwakke punten te verbeteren.

3. Blijf bidden voor de deelnemers tijdens de komende week.

Het groepsgesprek leiden

Hier zijn enkele richtlijnen voor als je niet veel ervaring hebt met het leiden van een gesprek.

- Praat zelf niet te veel! Je moet vragen stellen, geen lezing geven. Volwassenen leren op deze manier meer en ze genieten er meer van. Goede vragen moeten:
  - gemakkelijk te begrijpen zijn
  - relevant zijn voor de les
  - het gesprek openen (niet afsluiten met een kort antwoord, zoals 'ja' of 'nee')
- Geef elke deelnemer de gelegenheid om deel te nemen aan het gesprek. Vraag de praatgrage mensen om niet te veel te spreken. Help de verlegen mensen door hen eenvoudige vragen te stellen (en laat anderen niet namens hen antwoorden).
- Als de deelnemers in de groep een vraag niet kunnen begrijpen, geef dan niet zelf het antwoord, maar stel dezelfde vraag opnieuw op een andere manier.
- Laat het gesprek niet van het hoofdpunt afdwalen.
- Als een deelnemer een antwoord geeft dat 'fout' is of het gesprek niet helpt, zet hen dan niet voor schut door te zeggen 'je hebt het mis'. Vraag in plaats daarvan wat andere deelnemers denken. Meestal zullen ze een beter antwoord geven. Of je kunt zeggen: "Dank je voor je inbreng, dat waarderen we, maar heb je ook over dit aspect nagedacht?"
- Concentreer je op het praktische aspect van elke les, zodat elke deelnemer van de groep weggaat met iets om toe te passen in zijn of haar leven.
- Laat de deelnemers jou vragen stellen. Als je het antwoord niet weet, vertel hen dan dat je het voor de volgende bijeenkomst uit zal zoeken. Ze zullen dat meer respecteren dan wanneer je doet alsof je het antwoord weet. Zorg ervoor dat je deze belofte nakomt door je antwoord mee te nemen naar de volgende bijeenkomst.
- Als het tijd is om een Bijbelvers of een gedeelte uit het studieboek voor te lezen, vraag dan één deelnemer om dit te doen. Dit geeft hen meer gelegenheid om actief betrokken te zijn. Het is een goede manier om verlegen leden aan het gesprek deel te laten nemen.
- Als je met meerdere talen werkt, kun je iemand van elke taalgroep vragen om het voor te lezen in hun vertaling, of je kunt het een keer in het Engels voorlezen en de deelnemers dan de tijd geven om het in hun eigen taal te lezen.

Discipelschap van gelovigen met een moslimachtergrond

Als je weinig ervaring hebt met discipelschap van christenen met een moslimachtergrond, en vooral als je in het Westen woont, lees dan deze pagina's.

Jezus Christus roept ons op om discipelen te maken van mensen uit alle culturen. Dit betekent echter niet dat we ze westerse christenen moeten maken. Er zijn goede en slechte punten in alle culturen. We moeten allemaal Gods Woord laten schijnen op onze culturele blinde vlekken, of we nu uit het Westen of uit het Oosten komen. Is het bijvoorbeeld meer 'bijbels' om oosterse of westerse kleding te dragen? Om te eten met onze handen of met een mes en een vork? Om te bidden met onze handen samen of met naar boven gedraaide handpalmen? Om waarde te hechten aan individualisme of aan samen delen? Om ons te concentreren op ons kerngezin (vader, moeder, kinderen) of ook om te zorgen voor de bredere familie? In veel van deze gevallen staat God open voor culturele verscheidenheid en in sommige van deze praktijken zijn er goede dingen die we kunnen leren van gelovigen met een moslimachtergrond.

Maar Gods Woord daagt andere aspecten van de cultuur uit, wanneer deze besmet zijn met menselijke zonde. Discipelschap omvat onder andere het leren waarderen van eerlijkheid boven eer, het vergeven van hen die ons kwetsen, het hebben van een juiste houding ten opzichte van het andere geslacht, het op de eerste plaats zetten van God in al onze beslissingen, enz. Deze en andere kwesties komen voort uit een mix van persoonlijke achtergrond en cultuur. Hoe kun je de relevante zaken voor je vriend(en) te weten komen? Door tijd met hen door te brengen, naar hen te luisteren en voor hen te bidden. Stel vragen over hun eigen opvoeding en gezinsleven. Onthoud dat individuen allemaal verschillend zijn. Dus kom erachter door te vragen.

Veel moslimculturen hebben veel gemeen. Maar vergeet niet dat ze ook verschillen. Pakistanen, Iraniërs en Arabieren zijn niet hetzelfde! Zelfs binnen die culturen bestaan er verschillen tussen verschillende etnische groepen of sociaaleconomische klassen. Vraag je vriend dus naar hun culturele opvoeding: wat ze leuk vinden aan hun cultuur en wat ze niet leuk vinden. Soms verwerpen ze na hun beslissing om christen te worden hun oude cultuur. Maar hun psychologische gezondheid op lange termijn is beter gediend met de integratie van sommige aspecten van hun oude cultuur met de nieuwe, in plaats van ze helemaal te onderdrukken.

Ontdek ook de strijd die gelovigen met een moslimachtergrond voeren. Enkele veelvoorkomende problemen waar zij mee te maken hebben nadat zij christen zijn geworden:

- Het achterlaten van hun vroegere huis, familie en cultuur. Dit kan leiden tot een diepe eenzaamheid en een gevoel van verlies van hun identiteit.
- Actieve vervolging door familieleden. Dit kan leiden tot een sterk gevoel van afwijzing.
- Schaamte opgelegd door hun vroegere gemeenschap.
- Gebrek aan structuur in het christelijk geloof, vergeleken met de islam die mensen een duidelijk kader geeft om te volgen.
- Gebrek aan gemeenschap onder de volgelingen van Christus, vergeleken met wat zij gewend zijn.

Gelovigen met een moslimachtergrond in het Westen hebben in sommige gebieden met minder ernstige problemen te maken, terwijl daar andere uitdagingen bijkomen. Wanneer bijvoorbeeld moslimmigranten in het Westen volgelingen van Christus worden, hebben ze te maken met twee identiteitsovergangen tegelijk, een die voortkomt uit migratie en een die voortkomt uit bekering.

Vanwege deze problemen is de "Kom volg Mij"-cursus ontwikkeld rond 1 Petrus, met speciale aandacht voor identiteitsvraagstukken. Het leert dat we 'Gods uitverkoren volk' zijn, kostbaar voor hem en met elkaar verbonden in Christus.

Het begrijpen van de verhalen van mensen is de sleutel tot het succes van deze cursus. Het zal je als begeleider in staat stellen om veel van de vreugdes en moeilijkheden te begrijpen die voormalige moslims ondervinden bij het volgen van Jezus. Het zal je ook helpen om een link te leggen tussen het cursusmateriaal en het leven van de deelnemers. Daarnaast helpt het je te begrijpen waarom het materiaal onderwerpen behandelt zoals vervolging, thema's die niet in andere discipelschapsmaterialen voorkomen. Een maaltijd of een moment om samen koffie of thee te drinken draagt veel bij aan het opbouwen van vriendschappen en onderling vertrouwen waardoor deelnemers zich vrij kunnen voelen hun eigen ervaringen te vertellen

Uiteindelijk gaat het allemaal om zorgzaamheid. Liefde zorgt voor de grootste impact. Liefde omvat een veelvoud aan culturele blunders! Liefde betekent dat je beschikbaar bent voor je vrienden als zij verward en gekwetst zijn. Het betekent gastvrijheid geven als ze hun familie missen. Het betekent in contact blijven met hen via telefoon en sms, niet alleen in de formele vorm van e-mails en bijeenkomsten. Een BMB zei: *"Ik heb mijn familie opgegeven om Jezus te volgen en het enige wat ik terug kreeg waren bijeenkomsten!"*

Het is te hopen dat er geleidelijk aan meer materiaal en training beschikbaar komt om christenen te helpen gelovigen met een moslimachtergrond toe te rusten. Deze zouden vooral ook in andere Westerse contexten relevant kunnen zijn. Stuur een e-mail naar comefollowmecourse@gmail.com voor informatie hierover.

Andere cursussen die voor jou nuttig kunnen zijn:

Friendship First is een zesdelige dvd & gesprekscursus die christenen helpt om zelfvertrouwen en vaardigheden te krijgen in het sluiten van vriendschappen met moslims en de boodschap van het evangelie met hen te delen. Voor degenen die weinig kennis en begrip hebben van de islam, zal deze cursus een basis geven in het begrijpen van moslims en het reageren op de islam, wat ook nuttig zou zijn voor degenen die de "Kom volg Mij"-cursus geven. Zie: friendshipfirst.org

Joining the Family is een zesdelige dvd & gesprekscursus om christenen te helpen om gelovigen met een moslimachtergrond te verwelkomen, ondersteunen en onderwijzen. Het lesmateriaal is gebaseerd op 25 gefilmde interviews met gelovigen met een moslimachtergrond en ervaren mentoren. De cursusmethode combineert filminterviews met gesprekken in kleine groepen. Elke sessie wordt afgesloten met een praktische leeractiviteit voor de volgende keer. Lees meer en bekijk de promo video op joiningthefamily.org

Moslimtermen en culturele vraagstukken

Beperkt gebruik van moslimtermen

Om nieuwe ideeën te begrijpen kan het voor deelnemers nuttig zijn om te beginnen met een bruggetje naar hun oude ideeën. Dit helpt hen om het oude met het nieuwe te vergelijken en te contrasteren. Het helpt hen ook om de christelijke boodschap uit te leggen aan hun moslimvrienden op een manier die zinvol is en niet te vreemd klinkt.

Daarom gebruikt deze cursus *in beperkte mate* enkele moslimtermen als uitgangspunt en als brug tussen hun vertrouwde wereld en de nieuwe wereld van het christelijk onderwijs. Als we het bijvoorbeeld hebben over de sharia (wet) van Christus, helpt het de deelnemers om na te denken over hun vroegere sharia als moslims en om te beseffen dat hun nieuwe manier om Christus als Heer te gehoorzamen anders is.

Een verklarende woordenlijst

De volgende Arabische termen worden in deze cursus genoemd. We geven ze hier met de gebruikelijke Engelse spelling, zonder technische aanduidingen, en met hun algemene basisbetekenis. Meer verfijnde spellingen en definities zijn te vinden in relevante boeken. Goede inleidingen tot de islam vanuit een christelijk perspectief zijn onder andere *Friendship First* van Steve Bell, *Kruis en halve maan* van Colin Chapman.

<i>Dua</i> (les 5)	persoonlijk gebed
<i>Hadj</i> (les 20)	bedevaart
<i>Halal</i> (les 15)	ceremonieel schoon
<i>Injil</i> (les 1)	de evangeliën, het evangelie
<i>Jinn</i> (les 18)	geesten
<i>Kafir</i> (les 2)	ongelovig
<i>Kalima</i> (les 1)	letterlijk 'een woord', ook gebruikt voor <i>shahada</i> (zie hieronder)
<i>Murtad</i> (les 2)	een afvallige die de islam heeft verlaten
<i>Paradise</i> (les 1, 9, 20)	moslim concept van de hemel
<i>Qibla</i> (les 20)	de geografische gebedsrichting - voor moslims: Mekka
<i>Salah/Namaz</i> (les 5)	ritueel gebed: vijf keer per dag gedaan door moslims
<i>Sawm/Roza</i> (les 17)	vasten: gedaan in de maand van de Ramadan door moslims
<i>Shahada</i> (les 13, 20)	getuigenis of belijdenis; vooral de islamitische geloofsbelijdenis "Er is geen God behalve Allah en Mohammed is zijn apostel".
<i>Shariah</i> (les 17)	religieuze wet en levenswijze
<i>Shirk</i> (les 3)	afgoderij, het associëren van iets met God
<i>Sunnah</i> (les 17)	voorbeeld of levenspatroon (voor moslims is dit vooral Mohammeds' voorbeeld)
<i>Tawrat</i> (les 4)	de boeken van Mozes: Pentateuch
<i>Ummah</i> (les 7,14)	Arabische term voor de wereldwijde gemeenschap van gelovigen
<i>Zabur</i> (les 6)	de psalmen
<i>Zakat</i> (les 17)	verplichte liefdadigheidsbelasting voor moslims

De 'vijf pijlers', genoemd in les 20, zijn de vijf fundamentele islamitische praktijken: *shahada*, *salah /namaz*, *sawm/roza*, *zakat* en *hajj* (zie bovenstaande definities).

Culturele moslimvraagstukken

De meeste lessen in deze cursus zijn geschreven met specifieke culturele vraagstukken in het achterhoofd. Deze worden bij elke les uitgelegd met de aantekeningen voor de begeleider. Vergeet echter niet dat niet alle deelnemers in dezelfde mate hierdoor beïnvloed worden, daarom moet je de toepassing van de lessen aanpassen aan je specifieke deelnemers.

Veel gestelde vragen

In welke talen is het studieboek beschikbaar?

De cursus is momenteel vertaald in het Engels, Duits, Arabisch, Dari, Azeri, Koerdisch Sorani, Farsi, Frans, Noors, Bengaals en Centraal-Aziatisch Russisch, Tadzjiek, Urdu, Somali, en Nederlands. Aan vertaling in andere talen, waaronder het Amhaars en Pashtu en Swahili wordt momenteel gewerkt. Zie come-follow-me.org voor de laatste updates over deze talen en links om alle beschikbare talen te kopen.

Hoe kan het studieboek in verschillende landen worden verkregen?

Via een link op come-follow-me.org zullen de meeste taaledities beschikbaar zijn bij een Print-on-demand uitgeverij die het boek wereldwijd kan verzenden. Sommige uitgeverij hebben het boek ook lokaal gedrukt, zo zijn bijvoorbeeld Duits, Arabisch en Dari beschikbaar bij Orientierung:M in Duitsland. Actuele publicatie-informatie is beschikbaar op de website.

Is het online beschikbaar of als download?

Het studieboek is niet ontworpen als een document dat van een scherm kan worden gelezen. Het is eerder een werkboek voor de leerling om zijn of haar antwoorden in te schrijven en vervolgens mee te nemen naar het gesprek, zodat hij of zij met de begeleider kan spreken over de praktische toepassing. Dit proces van actief leren is een effectievere manier om te leren dan alleen passief lezen.

Om deze redenen is er geen plan om het studieboek online beschikbaar te stellen. Eventueel kan later worden overwogen om een invulbare versie op een tablet te gebruiken. Deze gids voor begeleiders is echter als gratis download (in het Engels) beschikbaar op onze website.

Is de cursus geschikt voor mensen die mondeling leren?

In bepaald opzicht is de cursusmethode al mondeling, omdat het belangrijkste onderdeel ervan het gesprek is. Ook kunnen niet-geletterde deelnemers de bijbelverzen uit het hoofd leren, de foto's in het studieboek bespreken en de praktische opdrachten uitvoeren.

Het thuisstudie-element vereist echter wel de vaardigheden van het lezen en schrijven. Voor alle deelnemers die niet gemakkelijk of helemaal niet kunnen lezen, zijn de volgende richtlijnen van toepassing:

- Zoek voor elk van deze mensen een andere deelnemer van de groep om hen te helpen. Vooraf nemen ze samen de les door, om de niet-lezer (of langzame lezer) te helpen de belangrijke punten te begrijpen. Vervolgens gaan ze in de bijeenkomst bij elkaar zitten en helpt de helper hen om de juiste plaats of afbeelding in het boek te vinden. De helper kan een gezinslid zijn, of een andere persoon.
- Vergeet niet dat de niet-lezers in de groep evenveel ervaring hebben met het leven als degenen die kunnen lezen. Hun mening is net zo waardevol. Zorg ervoor dat ze gelijke kansen hebben om bij te dragen aan het gesprek, zodat alle deelnemers voordeel van elkaars bijdrage hebben.

Verwijst de cursus direct naar de islam?

In het studieboek wordt niet direct naar de islam verwezen. Dit is deels uit veiligheidsoverwegingen, omdat het oorspronkelijk is geschreven voor gelovigen in een zeer streng islamitisch land, waar al het gedrukte materiaal dat kritisch zou kunnen zijn over de islam, hen in gevaar zou kunnen brengen (dit is minder problematisch in het Westen). Ook wordt dit niet gedaan, omdat de focus niet op de islam ligt, maar op het volgen van Jezus en zijn onderwijs. De cursus gaat echter bewust in op vraagstukken die zich voordoen.

Deze gids voor begeleiders verwijst wel directer naar de islam om begeleiders die wellicht de culturele achtergrond missen, te kunnen adviseren en ook omdat we ervan uitgaan dat er geen sprake is van een veiligheidsprobleem. Indien nodig kunnen we echter overwegen om een editie te maken voor gebruik in contexten waar het niet verstandig zou zijn om de islam te vermelden. Neem contact met mij op als je denkt dat zo'n editie nodig is.

Feedback gevraagd

We zijn dankbaar voor de vele mensen die al hun waardevolle feedback hebben gegeven terwijl ze deze cursus hebben gebruikt, waarvan een groot deel in deze herziene tweede editie van de gids voor begeleiders is verwerkt. We verwelkomen verdere feedback en ideeën voor verbetering voor toekomstige edities. Voel je vrij om de onderstaande feedbackvragen te beantwoorden en ons te mailen.

1. Welke gespreksvragen moeten worden verbeterd en hoe?
2. Welke 'culturele aanwijzingen' kunnen worden verbeterd of aangevuld?
3. Zijn er nog meer richtlijnen over een bepaald onderwerp die aan deze gids moeten worden toegevoegd?
4. Moet de Bijbelvertaling die aan deze cursus ten grondslag ligt de Nieuwe Bijbel Vertaling zijn (ruim beschikbaar) of de Bijbel in Gewone Taal (eenvoudiger voor lezers met Engels als tweede taal)?
5. Welke videoclips of leeractiviteiten zou je voorstellen voor de lessen?
6. Welke voorbeelden uit de moslimcultuur of casestudies van de volgelingen van Christus met een moslimachtergrond, wil je voorstellen voor toekomstige cursussen van dit soort?

Stuur feedback naar comefollowmecourse@gmail.com Bedankt voor je hulp!

Tim Green

comefollowmecourse@gmail.com

www.come-follow-me.org

Culturele aanwijzingen

Lees de culturele aanwijzingen voor elke les tijdens de voorbereiding van die week. Deze zijn speciaal geschreven voor mensen met een beperkt begrip van de moslimcultuur en geven belangrijke culturele achtergrond bij elke les.

Les 1

Uitgangspunten met BMB's

Het uitgangspunt van deze les is een gesprek tussen een moslim en een volgeling van Christus. De houding van deze moslim is nogal typerend, maar niet alle moslims zijn hetzelfde.

'Kom volg Mij' is bedoeld voor degenen die al volgelingen van Christus zijn, maar Les 1 legt de stappen naar het geloof uit omdat:

- Dit jou als begeleider helpt om het geestelijk begrip van de deelnemer(s) na te gaan;
- Wie niet eerder heeft gebeden om Christus te ontvangen, nu de mogelijkheid heeft dat te doen;
- Het de deelnemer(s) een eenvoudige manier geeft om deze stappen uit te leggen aan een andere moslim, die op zoek is.

De stappen naar het geloof die in deze les worden beschreven zijn vrij algemeen, met uitzondering van de laatste stap over 'zich aansluiten bij de gemeenschap van Christus', die in westerse presentaties van het evangelie vaak onderbelicht blijft. Het is uiterst moeilijk voor gelovigen met een moslimachtergrond om zonder gemeenschap te overleven. Voor hen kan 'de gemeenschap van Christus' een georganiseerde kerk zijn, een informele groep BMB's, of zelfs een geheime ontmoeting met een andere gelovige, maar een soort van gemeenschap is van vitaal belang. We zullen dit verder bestuderen in Les 7.

Nieuwe gelovigen en het berekenen van de kosten

Het is realistisch om moslims er op te wijzen dat het volgen van Jezus hoge kosten met zich mee kan brengen. Sommige gelovigen met een moslimachtergrond denken echter dat het ontmoedigend is om dit te benadrukken. Hoewel vraag 13 de kosten beschrijft, maakt vraag 14 duidelijk dat het de moeite waard is. Vraag om Gods leiding over hoe je deze waarheden evenwichtig kunt brengen afhankelijk van de situatie van de deelnemer(s).

Les 2

Jihad

Als westerlingen het woord 'Jihad' horen, denken ze vaak aan religieuze extremisten in het nieuws. Maar het Arabische woord jihad betekent alleen maar 'strijd'. Het omvat ook gewapende conflicten, die in de islam technisch gezien de 'kleinere jihad' worden genoemd. De 'grotere jihad' is de strijd om zich te onderwerpen aan de morele normen van Allah. Het is een vergelijkbaar begrip als de 'geestelijke strijd' die we voeren tegen de zonde. Het kan nuttig zijn om het op deze manier uit te leggen. Wees echter gevoelig voor de deelnemer(s). Als de term jihad voor hen religieus extremisme betekent, maak dan niet de vergelijking.

Gebedshoudingen

Op de foto in vraag 20 zijn de handpalmen in gebed naar boven gedraaid, niet samengevouwen. Heb je je ooit afgevraagd waarom christenen gewoonlijk hun hoofd buigen, hun ogen sluiten en hun handen in gebed samenvouwen? Er is niets mis mee, maar de Schrift gebiedt ons dat nooit als we bidden en geeft juist voorbeelden van verschillende houdingen. Moslims bidden vaak tot Allah met hun handpalmen omhoog en de deelnemer(s) zal (zullen) hiermee vertrouwd zijn. Het kan een nuttige manier zijn om te laten zien hoe we met lege handen tot God komen en Hem om genade vragen. Als je dat wilt, vraag dan

aan de deelnemer of hij/zij eerder op deze manier heeft gebeden en of hij/zij dat nog steeds wil doen als volgeling van Jezus.

Les 3

God 'Vader' noemen

Voor moslims is Allah volledig ongeëvenaard en deelt hij zijn goddelijkheid met niemand. Voor hen betekent het Arabische woord "shirk" het associëren van elk schepsel met God zelf. Moslims geloven dat het vaderschap een menselijk concept is dat verbonden is met seksuele activiteit, dus om God 'Vader' te noemen zou godslasterlijk zijn. Maar als we God 'Vader' noemen, benadrukken we zijn nabijheid tot ons en de relatie die hij door Christus met ons wil hebben. We impliceren niet dat hij menselijk is zoals wij. Dit wordt verder uitgelegd in Les 3.

Dichtbij God

Moslims zien Allah vaak als afstandelijk en onbereikbaar. Ook al spreken ze over hem als 'dichterbij dan de ader in onze nek', toch betekent dit geen tweerichtingsverkeer. De notie van een nauwe relatie met God is de meeste moslims vreemd, hoewel de Soefi-stroming van de islam daarnaar streeft. Het christelijke idee van God is radicaal anders - God heeft ons juist gezocht om ons te redden en hij nodigt ons uit om hem 'Vader' te noemen.

Les 4

De drie-eenheid ervaren

Moslims kunnen zich tot Jezus Christus keren zonder zijn goddelijke aard volledig te begrijpen, of te zien hoe deze verbonden is met de Vader en de Heilige Geest in de Drie-eenheid. Daarna willen ze dit graag begrijpen, dus Les 4 legt iets over de Drie-eenheid uit zonder in detail te treden, want dit is een inleidende cursus. De nadruk ligt op hoe we God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest in ons leven ervaren, zelfs als we Hem niet volledig begrijpen.

Sommige gelovigen met een moslimachtergrond hebben zich afgekeerd van het volgen van Jezus mede omdat ze geen bevredigende uitleg kregen over de Drie-eenheid, dus het is een belangrijk onderwerp. Ook hebben zij een eenvoudige manier nodig om dit dogma te verdedigen tegenover moslims die hen hierover aan zullen vallen. Maar we kunnen op intellectueel niveau geen volledige tevredenheid geven over dit onderwerp en soms is dat een excuus voor morele mislukking. Je zult als begeleider moeten onderscheiden hoe diep je op dit moment met de deelnemers hierover in discussie moet gaan.

De Heilige Geest maakt God werkelijk voor ons, geeft ons toegang tot de Vader en laat ons geleidelijk aan meer op Jezus lijken. Vanwege de nadruk op eigen inspanningen in de islam, benadrukt deze les dat we alleen door de kracht van de Geest kunnen leven zoals God dat wil. Dit is erg belangrijk voor voormalige moslims. Volgens deze les moeten we elke dag worden vervuld met Gods Geest en moeten we hem vragen om meer en meer van ons leven te controleren. De les probeert controversies over specifieke Pinksterdogma's te vermijden.

De offers en het verbond

Hoewel de Koran en Hadith niet officieel leren dat offers de zonde wegnemen, leert de volkislam vaak dat een offer op een of andere manier de zonde wegneemt. Dit wordt afgebeeld in het Moslimfeest van Eid al-Adha, wanneer Moslims terugdenken aan de bereidheid van Abraham om zijn zoon te offeren (vergelijk Genesis 22). Maar hoewel sommige moslims wel denken dat offers zonde wegnemen, brengen ze het niet in verband met een verbond dat God sluit met degene die het offer brengt.

In Exodus 24 daarentegen was het dierlijke offer niet alleen voor het wegnemen van de zonde, maar ook een teken en een zegel dat Gods volk aan hem verbonden is door een sterke band, die we het 'verbond' noemen. In het Nieuwe Testament verzegelde Christus het nieuwe verbond door zijn bloed. De

deelnemer(s) moet(en) begrijpen dat het offer van Christus je weliswaar vrij maakt van vroegere zonden, maar dat het niet betekent dat we vrij zijn om weer te gaan zondigen! In plaats daarvan zijn we sterk aan Hem gebonden. We zullen dit verder bestuderen in les 15, vragen 17-22.

Discipelschap in het Soefi-denken

Soefi-praktijken zijn wijdverspreid in veel (niet alle) moslimlanden. Degenen die nadrukkelijk de Soefi-weg volgen, zoeken een spirituele gids / leraar, die in het Arabisch '*murshid*' genoemd wordt of in Urdu '*pir*'. Deze man heeft een sterk gezag over zijn 'discipelen', die een eed afleggen om hem in alles te gehoorzamen.

Afhankelijk van de achtergrond van de deelnemers, kan deze analogie hen helpen te begrijpen hoe sterk wij toegewijd zijn aan het volgen van Jezus Christus (hoewel de deelnemers hem misschien niet graag hun '*murshid*' noemen).

Moslams, de Heilige Geest & Gabriël

Het Cursusboek noemt hier bij vraag 8 het antwoord a) omdat veel moslams denken dat de Heilige Geest een naam is voor de engel Gabriël (*Jibrail* in het Arabisch).

Les 5

Theologie van het gebed

In hoofdstuk 3 merkten we op dat het christelijke concept van het kennen van God als Vader - op een intieme en persoonlijke manier - vreemd is voor moslams. Dit heeft ook invloed op het gebed, omdat christenen het gebed als sterk relationeel beschouwen. Voor moslams worden de verplichte rituele gebeden vooral gezien als een manier om Allah de hele dag te gedenken en zijn gunst te verdienen. Hoewel moslams ook een informeel gebed kennen (genaamd '*dua*') en sommigen aan mystieke meditatie doen, zijn degenen die de volgelingen van Christus worden erg blij dat ze een nieuwe relatie met God kunnen hebben, zoals ze die ze nog nooit eerder hebben gekend. Je zou een deelnemer goed kunnen vragen naar hun ervaring met het gebed voor en na het ontvangen van Christus.

Soefi meditatie

De Soefi-mystici hebben op sommige moslimtradities een grote invloed gehad. Soefi-poëzie gebruikt de menselijke liefde als een vergelijking met het verlangen van de ziel naar God: de minnaar op zoek naar de geliefde is de mens op zoek naar God (terwijl het in het christendom juist andersom is!). Soefi-meditatie houdt in dat er ritmische gezangen worden opgedreund, die '*dhikr*' (Arabisch) of '*zikr*' (Urdu) worden genoemd met als doel een trance-achtige staat te bereiken en de aanwezigheid van God te voelen.

Moslams, gebed en '*wudu*' reiniging

Voordat ze hun rituele gebeden uitspreken, wassen moslams zich ceremonieel altijd eerst ('*wudu*'). Het wordt gezien als een manier om zichzelf te reinigen, voordat ze gaan bidden. De deelnemer(s) kan/kunnen het behulpzaam vinden om te denken dat het belijden van onze zonden als een geestelijke '*wudu*' is, hoewel het natuurlijk God zelf is die ons reinigt en niet de daad van de belijdenis. Als deze vergelijking echter niet aansluit bij de deelnemer(s), is het niet nodig om deze te benadrukken.

Een gebedslijst maken

De voorgestelde gebedslijst begint op een vrijdag, omdat dit in sommige moslimlanden de wekelijkse rustdag is. Op andere plaatsen is het zondag. Het opschrijven van de namen van moslimvrienden en familieleden is misschien niet verstandig als de deelnemer met hen samenwoont en ze het cursusboek zouden kunnen ontdekken. Je zou ook één van de verschillende gebedslijst-apps voor kunnen stellen,

die beschikbaar zijn voor smartphones, waaronder 'PrayerMate'. Die maken het mogelijk om een lijst van gebedsonderwerpen samen te stellen en deze dagelijks te laten rouleren.

Les 6

Moslams en de inspiratie van de Bijbel

Moslams hebben een ander begrip van heilige geschriften dan christenen. Voor hen is de Koran het eeuwige woord van Allah, geschreven in de hemel en geopenbaard door de engel Gabriël aan Mohammed. Mohammed heeft alleen maar in het Arabisch opgeschreven wat Gabriël precies heeft gedictieerd. Christenen geloven echter dat God de mensen inspireerde of letterlijk 'inademde' om de Schrift te schrijven. God gebruikte het menselijke schrijfproces voor zijn goddelijke doel en zorgde ervoor dat er geen fouten in kwamen. Moslams zien de Arabische Koran als het enige woord van Allah; alle vertalingen schieten tekort. Christenen geloven dat de Bijbel in elke taal vertaald kan worden en toch net zo goed het Woord van God blijft.

De meeste moslams geloven dat de Bijbel is veranderd. De deelnemer(s) kunnen wel overtuigd zijn van de betrouwbaarheid ervan, maar hebben wellicht nog steeds hulp nodig om dat aan hun moslimvrienden uit te leggen. Ook kunnen zij verbaasd zijn over variaties in de bewoordingen van verschillende vertalingen of over het feit dat een groot deel van de goddelijke Schrift de activiteiten van de mens beschrijft.

Verhaallijnen en Gods zelfopenbaring

De Bijbel is gestructureerd als een groot verhaal dat zich uitstrekt van Genesis tot Openbaring - van de schepping tot de nieuwe schepping. De kern van dit verhaal is dat God zichzelf naar ons toe stuurt. De Koran bevat uitspraken over Allah's karakter en voorschriften voor het leven volgens Allah's normen; het bevat een mix van korte verhalen, maar ze staan niet in chronologische volgorde en er is geen samenbindend verhaal dat er doorheen loopt. In de islam heeft God zichzelf geopenbaard door een boek te sturen, maar in het Christendom heeft God zichzelf geopenbaard door zichzelf te sturen en dit "zelf sturen" staat centraal in het verhaal van de Bijbel.

Les 7

Twee speciale stenen

Miljoenen moslams zijn op bedevaart gegaan naar Mekka, waar de zwarte steen van de Ka'ba het centrum van hun devotie vormt. Maar voor ons is Christus zelf de nog waardevollere steen in het centrum van onze devotie en de hoeksteen van ons 'geestelijk huis'!

Genezing van een verdeelde identiteit

Een Brits Pakistaans meisje groeide op in verwarring over haar identiteit, verscheurd tussen het Britse deel van haar en het Pakistaanse moslimdeel van haar. Toen ze zich tot Christus keerde, zei ze dat ze één nieuwe identiteit had gevonden en dat was 'verbazingwekkend'. Het Bijbelgedeelte dat haar hierover het sterkste aansprak, was het gedeelte dat we zojuist hebben bestudeerd, 1 Petrus 2:9-10.

'Ummah'

Moslams hebben een diep besef dat ze deel uitmaken van een wereldwijde gemeenschap, die ze de 'ummah' noemen. Voor hen is de ideale 'ummah' de gemeenschap die de Wet van Allah ('shariah') volgt en in theorie geregeerd zou moeten worden door islamitische leiders ('caliphs'). Deze wereldwijde gemeenschap wordt zichtbaar gedemonstreerd tijdens de jaarlijkse bedevaart, wanneer moslams uit vele landen samenkomen in Mekka, allemaal in dezelfde kleren. In de praktijk echter, door verdeeldheid en discriminatie (waaronder rassendiscriminatie) blijft de islamitische 'ummah' ver achter bij haar ideaal.

In sommige opzichten is dit vergelijkbaar met het ideaal van de kerk van een wereldwijde gemeenschap, waar christenen wereldwijd niet altijd aan voldoen. Sommige Arabische vertalingen van 1 Peter 2:9 gebruiken het woord 'ummah' voor Gods volk, en het kan nuttig zijn om met de deelnemer(s) overeenkomsten en verschillen te bespreken.

De risico's afwegen

In sommige moslimlanden is het voor gelovigen een risico wanneer ze elkaar ontmoeten. Soms dringen informanten door in een groep en doen ze alsof ze zelf gelovigen zijn. Ze krijgen namen, contactgegevens en foto's van de gelovigen om ze te ontmaskeren en dit kan veel schade aanrichten. In dergelijke situaties is het verstandig voor gelovigen om zich niet meteen aan iedereen bloot te geven, maar anderen langzaam en goed leren kennen. De Heilige Geest zal hen laten zien wie ze meer kunnen vertrouwen en wie ze minder moeten vertrouwen. Ze zullen heel behoedzaam zijn omtrent foto's en video's van hun groep. Maar dat kan ook een ander risico meebrengen.

Als iedereen net als Majid is en weigert anderen te vertrouwen, kan de gemeenschap van gelovigen nooit groeien. Ook koelt het geloof van geïsoleerde gelovigen af. Ze zullen niemand hebben om hen te helpen in tijden van nood. En als hun kinderen nooit in de gemeenschap van gelovigen komen, zullen ze teruggaan naar de oude religie. Als gelovigen het beste voor de toekomst van hun kinderen willen, moeten ze hun plaats in de gemeenschap van Christus vinden. Daarom is er een zeker risico als we andere volgelingen van Jezus ontmoeten, maar er is een groter risico als we dat niet doen.

In het Westen zijn gelovigen met een moslimachtergrond die zich bij een kerk aansluiten meestal niet in fysiek gevaar. Maar in sommige situaties willen zij toch liever niet opvallen (bijvoorbeeld om hun familie niet in verlegenheid te brengen). Het zou hun keuze moeten zijn wie ze wanneer vertellen. Christenen moeten niet over hen roddelen tegenover andere moslims.

Les 8

BMB's en de moslimgemeenschap

Moslims die zich tot Christus keren voelen zich vaak verscheurd tussen hun oude moslimgemeenschap en hun nieuwe gemeenschap in Christus. Familie- en gemeenschapsbanden zijn erg sterk in de islam en degenen die Christus volgen krijgen vaak te maken met pijnlijke afwijzing door degenen die zij het meest liefhebben. Hoe kunnen zij die relaties in de loop van de tijd herstellen? En zullen ze een nieuwe 'familie' vinden in de gemeenschap van Christus, die net zo hecht is als de oude? Dit zijn prangende en pijnlijke vragen voor de meeste BMB's. Les 8 leert dat de volgelingen van Christus tot twee gemeenschappen behoren, de oude en de nieuwe en dat ze moeten proberen om hun rol in beide te spelen, voor zover dat lukt. (Dit geldt voor alle eerste generatie gelovigen, maar de conflicten zijn vaak acuut voor mensen met een moslimachtergrond).

Les 9

BMB's adviseren tijdens vervolging

Christenen in het Westen hebben soms een vertekend beeld van vervolging. We kunnen de gevolgen ervan onderschatten of we kunnen ze verheerlijken. Voor BMB's die vervolging ervaren, is het belangrijk om hen verstandig advies te geven, zowel op praktisch als op psychologisch niveau. In de praktijk is het meestal het beste voor BMB's om in hun familie en gemeenschap te blijven en geduldig te reageren op de tegenstand totdat deze tot rust komt. In gevallen waar er ernstig gevaar is, kan een BMB'er verstandig aan doen om naar een veilige omgeving te vluchten, maar zelfs kan hij het beste proberen het contact met de familie in de loop van de tijd weer op te bouwen. Gevaar voor het leven is ongewoon voor BMB's die in het Westen wonen.

Psychologisch gezien is het belangrijk om te beseffen hoe gekwetst BMB's zich voelen als ze door hun familie worden afgewezen en hoeveel ze hen daarna missen. Een belangrijk aspect om vervolging tot iets goeds om te buigen is het leren kijken vanuit Gods perspectief, wat het hoofddoel van deze les is.

Les 10

Wraak en vergeving

Deze les is oorspronkelijk geschreven voor een land waar de 'cyclus van wraak' gedurende een hele generatie verwoestende gevolgen heeft gehad. Hoewel niet alle moslims voorstander zijn van wraak, is het toch een sterke onderstroom in veel moslimculturen. De zondige menselijke natuur die in alle culturen voorkomt, gecombineerd met het verlangen in traditionele samenlevingen om 'sterk over te komen' en 'eer te herstellen', betekent dat veel moslims ervan uitgaan dat het natuurlijk is om wraak te nemen. Daarom vinden moslims die het bevel van Christus ontdekken om onze vijanden lief te hebben (het vers om te leren deze week) een radicale nieuwe leer en velen zijn daardoor tot Christus aangetrokken.

Veel BMB's hebben pijn en wrok in hun hart tegen degenen die hen vervolgden of afwezen vanwege hun geloof (zoals bijvoorbeeld in vraag 15). Bevrijding hiervan is zeer belangrijk om verder in Christus te groeien. Daarom wordt het onderwerp in deze les zo benadrukt en herhaaldelijk geïllustreerd. Discussie over dit onderwerp kan sterke emoties losmaken, maar dit kan leiden tot genezing!

Vraag 5 schetst een contrast tussen Jezus die stierf, terwijl hij zijn vervolgers vergaf en leiders die stierven op het slagveld en hun vijanden vervloekten. De suggestie legt de link naar de leider Hussein, wiens dood in de slag bij Karbala in 680 na Christus nog altijd wordt herdacht door de sjiiitische moslims en die in contrast staat met de dood van Christus. Het kan al dan niet gepast zijn om dit naar de deelnemers te benoemen, afhankelijk van hun houding ten opzichte van de sjiiitische vorm van de islam.

Les 11

Huwelijk binnen de islam

Onder moslims, zoals in alle culturen, zijn sommige huwelijken harmonieus en andere vol conflicten, dus het is moeilijk te generaliseren. Het islamitische gezinsleven is vaak in veel opzichten aantrekkelijk, hoewel er ook sprake kan zijn van verborgen misbruik en pijn.

Islamitische geleerden verschillen in hun interpretatie van de leer van de Koran over het huwelijk. Sommige door mannen gedomineerde samenlevingen onderdrukken vrouwen meer dan de Koran zelf doet. Echter, deze cursus behandelt concepten die op grote schaal worden toegepast in islamitische samenlevingen, bijvoorbeeld dat een man zijn vrouw kan slaan of gemakkelijk van haar kan scheiden, dat hij kan trouwen met maximaal vier vrouwen en dat als de eerste vrouw geen zoon baart dit een geldige reden voor het nemen van een andere vrouw is. De vrouw heeft in de islam ook rechten, hoewel deze minder omvangrijk zijn dan die van de man. Het huwelijk is in principe meer een contract dan een verbond.

Deze les is bedoeld om de deelnemers te helpen hun begrip van het huwelijk opnieuw te onderzoeken en te bouwen aan een meer Bijbels fundament. Gangbare moslimconcepten worden in dit hoofdstuk behandeld en tegenover het Bijbelse onderwijs gezet. Vraag 10 richt bewust de focus op een algemeen bekende Koranvertaling 'uw vrouwen zijn uw velden' (Soera 2:223). Het Bijbelse onderwijs van één man die levenslang met één vrouw getrouwd blijft en van de man die zijn vrouw opofferende liefde toont, zijn bijzonder belangrijk. Les 11 maakt alleen een begin met dit belangrijke onderwerp en als een

deelnemer al getrouwd is of zich op het huwelijk voorbereidt, kan het goed zijn om meer onderwijs te geven. Dit geldt ook als ze meer in gesprek willen over het opvoeden van kinderen.

Moederschap binnen de islam

In de islam wordt de moeder zeer gewaardeerd. Moslimzonen wordt bevolen om veel respect en loyaliteit voor hun moeders te hebben en er is meestal een sterkere emotionele band met de moeder dan met de vader. Ook laat de bruid in de meeste moslimculturen traditioneel haar eigen ouders achter bij het huwelijk en sluit ze zich aan bij de familie van haar man, maar er is voor hem geen 'verlaten en zijn vrouw aanhangen'. Daarom kan zijn emotionele loyaliteit aan zijn moeder sterker blijven dan aan zijn vrouw en de moeder kan dit in haar voordeel en in het nadeel van de bruid manipuleren. Deze les gaat in op deze kwesties. Maar dit zijn slechts generalisaties, en in meer verwesterde omgevingen is het collectieve gezinssysteem niet zo sterk.

Les 12

Hoe los je conflicten op?

Alle mensen in alle samenlevingen hebben op een bepaald moment conflicten en moslimsamenlevingen vormen hierop geen uitzondering. De drie 'slechte manieren om conflicten op te lossen' die in de vragen 7-10 worden beschreven, worden in moslimsamenlevingen vrij vaak aangetroffen, respectievelijk versterkt door culturele waarden als wraak, vermeden of hiërarchie. Ook roddels maken dingen ingewikkelder. Natuurlijk worden deze problemen ook in andere samenlevingen aangetroffen.

Veel moslims komen uit een culturele context van eer/schaamte. Dat wil zeggen dat hun idee van goed en kwaad nauw samenhangt met hun status in hun lokale gemeenschap. Als een familie publiekelijk beschaamd wordt in een gemeenschap, kunnen ze zich gerechtvaardigd voelen om hun eer te herstellen door wraak te nemen. De cultuur van het Nabije Oosten in Jezus' tijd kan deze neiging ook hebben gehad. Voor de mensen in het Westen is de opdracht van Jezus om te vergeven meestal een confrontatie op persoonlijk vlak. Maar voor degenen die uit de eer-/schaamteculturen komen, kan Jezus' gebod specifiek spreken op het niveau van de gemeenschap, waar wraak generaties lang in vetes van families kan lopen.

Na hun eerste vreugde over het toetreden tot de gemeenschap van Christus' volgelingen, komen BMB's heel vaak conflict tegen en raken ze gedesillusioneerd. Het leren om hier mee om te gaan en tenslotte uit te komen is een uiterst belangrijke stap in hun discipelschap. Dit omvat het leren omgaan met conflicten op een constructieve, niet destructieve manier. Les 12 beschrijft enkele praktische stappen om hen te helpen dit in de praktijk te brengen.

Heeft God emoties?

In de islam staat de Schepper los van zijn schepselen en verschilt hij van hen. Moslims ontkennen dat menselijke handelingen hem blij of verdrietig kunnen maken, of dat hij onze pijn voelt. Dit klinkt voor hen als het verlagen van God naar ons niveau of ons eigen beeld van hem maken. Maar voor christenen openbaart de incarnatie een God die bereid is om naar ons niveau te komen en onze pijn te delen. Jezus Christus voelde sterke emoties (bewogenheid, boosheid, vreugde, verdriet) en geeft ons een beeld van hoe God is. Als BMB's zich dit realiseren, verandert hun kijk op God, want Hij voelt hun pijn (zie Les 11, 18) en is bedroefd als ze zondigen (zoals hier in Les 12).

Les 13

Moslims en getuigen zijn ('Shahada')

Voor moslims verwijst het geven van een getuigenis in de eerste plaats naar het opzeggen van de islamitische geloofsbelijdenis ('shahada'): "Er is geen God behalve Allah en Mohammed is zijn apostel." De 'shahada' is essentieel in de islamitische identiteit en is een van de 'pijlers' in het leven van moslims.

Het wordt in het oor van een pasgeborene gefluisterd en vijf keer per dag gezongen in de oproep tot gebed.

Voor de christenen was het eerste getuigenis dat Jezus Christus uit de dood is opgestaan en dat hij inderdaad Heer is (Rom. 10,9). Dit getuigenis staat centraal in onze christelijke identiteit en het kan zinvol zijn om het woord 'shahada' te gebruiken om BMB's uit te leggen wat het betekent om van Christus' dood en heerschappij te getuigen. Het kan echter zijn dat de deelnemer(s) er een hekel aan heeft (hebben) om op deze manier islamitische terminologie te gebruiken, dus wees gevoelig voor hun voorkeur.

In het Nieuwe Testament betekent het Griekse woord voor 'getuigenis' ook 'martelaarschap' en dezelfde koppeling bestaat in het Arabisch. Een getuige ('*shahid*') die getuigt ('*shahada*') kan een martelaar ('*shahide*') worden. Dit geldt letterlijk voor BMB's die sterven voor hun geloof, zoals Mehdi Dibaj in deze les. Veel Iraanse christenen zijn geïnspireerd door zijn voorbeeld en door andere Iraanse martelaren voor Christus. Les 13 legt deze verbanden en voor de deelnemer(s) kan dit veel betekenen. Voor BMB's is het echt een strijd om te weten hoe, wanneer en met wie ze over Christus kunnen spreken in hun moslimfamilie. Zij kunnen angst voelen om te getuigen of schuldgevoelens hebben als ze niet getuigen. De deelnemer(s) kan (kunnen) heel emotioneel zijn als ze spreken over hun strijd op dit gebied en hun verlangen dat familieleden Christus vinden. Laat die emotie tot uitdrukking komen.

Dapperheid of voorzichtigheid?

Het getuigenis en de geestelijke groei van sommige BMB's zijn beschadigd omdat ze te bang zijn om anderen over Christus te vertellen. Anderen daarentegen hebben zich gedurfd en direct uitgesproken en ook dit kan schadelijk zijn als het een verkeerd soort conflict op het verkeerde moment uitlokt. Daarom vinden veel ervaren 'discipelmakers' het het beste dat BMB's zich geleidelijk voorbereiden op het uitleggen van hun nieuwe geloof, maar dat ze het niet voor altijd geheim kunnen houden. Hoe snel volgelingen van Christus 'naar buiten komen' hangt af van de omstandigheden, zoals de houding van de familie en of de vrijheid in dat land zeer beperkt is of meer open (zoals in het Westen).

Houd er ook rekening mee dat er een middenweg is tussen 'geheim' en 'open' zijn. Veel BMB's zijn open over hun geloof naar mensen die ze vertrouwen en gesloten voor anderen. Openheid is een geleidelijk proces. Maar soms wordt hun geloof per ongeluk of plotseling onthuld aan hun moslimkennissen en ze moeten daar ook klaar voor zijn en passende antwoorden kunnen geven.

Dit hele onderwerp van het getuigenis is uitermate belangrijk voor BMB's. Les 13 probeert de problemen op een evenwichtige manier aan te pakken, maar de manier waarop deze worden toegepast zal per deelnemer verschillen. Daarom is er veel wijsheid en gebed nodig bij het adviseren van individuele gelovigen.

Het diagram van De Brug

Het diagram in supplement 2 is vergelijkbaar met het bekende diagram van De Brug, maar het is op de volgende manieren aangepast voor de moslimcultuur:

- Het toont geen enkel beeld van God.
- Het toont God boven ons, niet op ons niveau.
- Het spreekt van de rechte weg, niet van de brug.

Het is echter ook mogelijk om het beeld horizontaal te houden zoals in het traditionele 'Brug' diagram en om voort te bouwen op het moslimconcept dat we een smalle brug naar het Paradijs moeten oversteken. De meeste moslims leren dat deze brug 'smaller is dan een mensenhaar' en velen zijn bang dat ze eraf zullen vallen en het Paradijs niet zullen bereiken.

We kunnen uitleggen dat Jezus Christus de enige is die ons veilig over die brug kan dragen. Het verhaal wordt verteld van een man, Blondin, die op een koord de Niagara Falls overstak en aanbood om anderen op zijn rug naar de overkant te brengen. De meesten weigerden, maar één vertrouwde hem en stapte op zijn rug. Blondin droeg hem veilig naar de andere kant. Jezus Christus biedt aan om ons veilig naar het paradijs te brengen, maar we moeten ons aan hem toevertrouwen. Als onderdeel van deze les kun je eventueel een korte videoclip over Blondin laten zien, zoals voorgesteld in het lesplan.

Feedback gevraagd: Laat de deelnemer(s) het diagram in beide versies zien: verticaal (zoals in het cursusboek) en horizontaal (zoals bij de brug naar het Paradijs). Vraag hen welke versie beter overkomt bij moslims. Geef je feedback aan comefollowmecourse@gmail.com, zodat we het cursusboek later kunnen aanpassen als dat nodig is.

Les 14

BMB's en dopen

De doop is een belangrijke stap voor BMB's. Het markeert hun toewijding aan Christus en aan zijn gemeenschap. Hun moslimfamilies en -gemeenschap zien deze stap echter als een teken van verraad. In hun ogen verwerpt de persoon die gedoopt wordt hun oude familie en is een grote vernedering voor hen. Dit maakt de familie en de gemeenschap erg boos en in sommige moslimlanden zouden ze de gelovige zelfs kunnen doden. Er is minder risico in het Westen, maar waarschijnlijk is er nog steeds sprake van ernstige pijn en afwijzing. Het is belangrijk dat we ons hiervan bewust zijn en dat we proberen de schok en de schaamte voor de familie zo veel mogelijk te beperken.

Denk daarom bij de voorbereiding van een BMB op de doop niet alleen aan de spirituele dimensie, maar ook aan de sociale implicaties. Bespreek met de persoon:

- Wanneer is het juiste moment voor hen om zich te laten dopen? (Gewoonlijk zal God dit aan hen laten zien door Zijn Geest, dus loop niet op het proces vooruit; maar als de tijd rijp is, hou het dan ook niet tegen.)
- Welke mensen moeten bij de doop aanwezig zijn? (Tenminste enkele goede vertrouwde vrienden; maar hoe zit het met de bredere kerk, of hoe zit het met moslim familieleden? Bespreek deze vragen met de gelovige, want de omstandigheden variëren).
- Vertelt de gelovige het vooraf aan zijn of haar moslimfamilie? (Dit hangt sterk af van de gezinssituatie.)
- Worden er foto's gemaakt bij de doop en is er controle op de verspreiding ervan (met digitale foto's en Facebook is dit een zeer belangrijke vraag! Publieke verspreiding van doopfoto's kan gevaar opleveren voor de gelovigen en zal zeker schande geven aan hun familie. Het meest gevoelige punt is wanneer de BMB onder water gaat, IN HET BIJZONDER als een vrouw door een man gedoopt wordt. Dergelijke foto's moeten strikt worden gecontroleerd. Maar groepsfoto's achteraf, van de pas gedoopte persoon met zijn christelijke vrienden, zijn minder gevoelig).
- Bespreek met vrouwelijke BMB's de stappen die genomen moeten worden als ze uit het water komen. (Dunne kleren kleven vast als ze nat zijn. Draag dikkere kleren en houd een handdoek klaar om haar in te wikkelen zodra ze uit het water komt).
- Kan er een doopcertificaat worden gegeven? (Dit is geen probleem in het Westen, maar kan een gevaar zijn in strikte moslimlanden, zowel voor de dopers als voor de gedoopten. Maar een vorm van bewijs van de doop is belangrijk. Bespreek het.)

Rituele wassingen in de islam

In de islam is het verplicht om '*wudu*' (het ritueel wassen van hoofd, armen en voeten) uit te voeren voor de vijfdaagse gebeden. Minder frequent is het volledige bad of de '*ghusal*' waarvan men gelooft dat het reinigt van grote onzuiverheden. Nieuwe moslims wordt geleerd dat al hun oude zonden worden weggespoeld als ze zich bekeren tot de islam en velen van hen doen de volledige '*ghusal*' als symbool daarvan. Echter, degenen die zich van de islam tot Christus bekeren richten zich vaak meer op de doop als symbool van het opstaan tot een nieuw leven dan op het wegwassen van de zonde.

Les 15

'Shariah' en de handhaving van de wet in de islam

De lessen 15-17 behandelen een zeer belangrijk onderwerp voor degenen die tot Christus komen vanuit de islam. Dit komt omdat de "wet" zo belangrijk is in de islam. Het Arabische woord 'sharia' is namelijk

niet alleen maar wet in de engste zin van het woord, maar een hele manier van leven. Zoals moslimgeleerde Badru Kateregga schreef, is de 'shariah' "de gedetailleerde gedragscode om te volgen voor moslims, zowel in hun persoonlijke als in hun openbare leven". Het vertelt iemand "hoe hij moet eten, bezoekers moet ontvangen, kopen en verkopen, dieren moet slachten, zichzelf moet wassen, moet slapen, naar het toilet moet gaan, een regering moet leiden, gerechtigheid moet beoefenen en moet bidden" (Kateregga & Shenk: islam en christendom, Uzima Press, Kenia (1980), pag. 67). Oprechte moslims willen dus dat de sharia niet alleen hun eigen leven vormgeeft, maar ook de hele maatschappij en cultuur. Men gelooft dat deze gehoorzaamheid Allah's zegeningen in dit leven brengt en beloningen in het volgende leven.

Mensen die de islam verlaten zijn misschien blij om vrij te zijn van deze gedetailleerde gedragscode, maar ze kunnen wel blijven zitten met lastige vragen. Welke plaats heeft de 'wet' in het christelijke leven? Als de wet geen plaats heeft, zijn we dan vrij om te doen wat we willen? Als de wet wel een plaats heeft, wat is dan de aard en de essentie ervan? Waarom gehoorzamen we deze 'wet van de liefde': om beloning te zoeken of uit dankbaarheid? Hoe kunnen we precies bepalen wanneer we bijvoorbeeld moeten vasten en hoeveel we moeten geven? Welke principes leiden ons bij het gehoorzamen van Christus als Heer als er zo weinig gedetailleerde richtlijnen zijn in vergelijking met de sharia van de islam?

Hierdoor is de theologische achtergrond van Lessen 15-17 anders dan in het Westen. In sommige opzichten ligt het dichterbij de theologische achtergrond van de Bijbel (hoewel er ook verschillen zijn tussen de wet van Mozes en de sharia van de islam). Het doel van Gods wet in het Oude Testament, het misbruik ervan door de Farizeeën en de nieuwe 'wet van liefde' die door Jezus wordt onderwezen, zijn allemaal zeer relevant voor BMB's.

Als het materiaal in deze hoofdstukken nieuw voor je is, vraag dan je BMB-vriend(en) om commentaar te geven vanuit hun perspectief. Sommige voormalige moslims zullen geholpen worden als ze begrijpen dat we in Christus onder een nieuw soort sharia leven. Anderen hebben een emotionele reactie tegen het woord sharia vanwege de bagage uit hun verleden, maar ze moeten nog steeds het concept begrijpen dat we een nieuwe meester dienen en niet vrij zijn om te doen wat we willen.

Moslims en het rechte pad

Elke dag bidden moslims, "leid ons op het rechte pad". Er wordt hen geleerd dat duizenden profeten zijn gekomen om het rechte pad van God te onderwijzen. Slechts enkele van hen worden in de Koran genoemd en interessant genoeg komen de meeste van hen uit de Bijbel: Adam, Noach, Abraham, Mozes, David, Jezus en een paar anderen. (Moslims noemen ze Adam, Nuh, Ibrahim, Musa, Dawud en Isa).

Moslims geloven dat al deze profeten zijn gekomen om de mensen 'het rechte pad' van Gods sharia te laten zien, zodat zij door dit te volgen zijn beloningen en zegeningen kunnen verdienen. Maar zelfs als we weten wat het rechte pad is en het willen volgen, zijn we dan wel in staat om dat te doen? Zo niet, waarom niet? Dit is het theologische uitgangspunt van Les 15.

'Grote' en 'kleine' zonden

Moslims wordt geleerd dat sommige zonden ernstiger zijn dan andere. God mag dan wel 'kleine' zonden over het hoofd zien, zoals het vertellen van een leugen, maar 'grote' zonden worden sneller bestraft. Ook als iemand de 'intentie' (ne-ah) in zijn hart heeft om iets te doen, maar het niet daadwerkelijk doet, is het geen zonde. Dit staat in contrast met de leer van Christus dat de begeerte in het hart een zonde is die gelijkstaat aan overspel (zie vraag 13).

Dit gedeelte leert dat de heilige wet van Christus in feite 'de lat erg hoog legt'. In morele zin is het moeilijker te houden dan de sharia van de islam, ook al lijkt het vanuit ritueel oogpunt makkelijker.

Les 16

De motivatie van een moslims om gehoorzaam te zijn

Les 16 vervolgt de discussie over Gods wet, die in Les 15 begon (zie daar voor een algemene uitleg). Het uitgangspunt in deze les is het contrast tussen gehoorzaamheid aan Gods wet vanuit de hoop op beloning of uit vrees voor straf en gehoorzaamheid vanuit dankbaarheid voor alles wat hij voor ons heeft gedaan. Dit is een fundamentele verschuiving van het perspectief wanneer een moslim zich tot Christus keert.

We hebben lief omdat God ons eerst heeft liefgehad, zoals de dood van Christus aan het kruis laat zien. Daarom willen we in antwoord hierop de 'wet van liefde' gehoorzamen, namelijk God liefhebben met heel ons hart, en onze naasten als onszelf.

Moslims, BMB's en gastvrijheid

Veel BMB's komen uit culturen die gastvrijheid hoog in het vaandel hebben staan. Christenen in het Westen hebben daarentegen veel te leren op het gebied van het thuis ontvangen van mensen. Als een BMB onaangekondigd bij u thuis zou komen, zou hij dan ook zonder afspraak welkom zijn? Als mensen in je kerk tegen een BMB zeggen dat ze haar 'familie' zijn, zijn ze dan bereid haar op te nemen als haar eigen familie haar eruit gooit en ze een plek nodig heeft om te wonen?

Les 17

BMB's en de gedetailleerde richtlijnen van de 'Shariah'

Na het samenvatten van het belangrijkste onderwijs over Gods wet uit Les 15 en 16, vraagt deze les hoe de volgelingen van Christus hier praktisch mee om kunnen gaan, wanneer we niet dezelfde soort gedetailleerde richtlijnen hebben die in de islam te vinden zijn.

We kijken in het bijzonder naar twee van de 'zuilen' van de islam waar moslims precies wordt verteld wat ze moeten doen. Zij moeten van zonsopgang tot zonsondergang vasten voor de maand Ramadan en een vast bedrag van hun rijkdom als 'zakat' (liefdadigheidsbelasting) weggeven. Wat moeten de volgelingen van Christus doen in deze zaken? Deze les leert Bijbelse principes, maar erkent dat verschillende kerken deze op verschillende manieren toepassen. Dus voel je als begeleider vrij om je eigen kerkelijke praktijk te onderwijzen, maar vergeet niet dat het belangrijkste voor de gelovige is om de principes te begrijpen. Probeer een balans te vinden tussen het geven van specifieke richtlijnen aan iemand als hij of zij die wil hebben en het bepalen van de leefregels voor hem of haar. Help hen om Jezus als Heer te gehoorzamen en vooral om zijn voorbeeld te volgen.

BMB's en Ramadan

In veel moslimlanden is de Ramadan een bijzondere tijd voor solidariteit binnen families. Wees je ervan bewust dat dit een tijd van het jaar is waarin de BMB's hun families misschien extra missen. (Een andere eenzame tijd is met de kerst, wanneer christenen bezig zijn met hun eigen familie en vergeten dat de voormalige moslim geïsoleerd achterblijft zonder dat er iemand is om het mee te vieren.)

Voor BMB's die nog steeds bij hun moslimgezinnen wonen, is het dilemma van Parveen een echt dilemma: wel of niet mee doen aan het vasten van de Ramadan. Sommige christenen geloven dat dit een geschikte manier kan zijn om familietrouw te tonen; de gelovige kan vasten om Jezus' wil en niet vanuit de islamitische plicht. Het vermijdt ook onnodige vervolging over een niet-essentiële zaak. Andere christenen geloven dat het belangrijk is om een standpunt in te nemen en te breken met het gezin vanwege dit onderwerp om een duidelijk getuigenis te geven en om misleiding te voorkomen. Maar is niet vasten dan een goed getuigenis, als moslims daardoor denken dat christenen lui zijn op dit gebied?

Bespreek deze verschillende standpunten met de deelnemers, rekening houdend met het feit dat veel afhangt van hun gezinssituatie. En als ze besluiten om niet te vasten in de Ramadan, zullen ze dan op een ander moment proberen te vasten, wanneer de Heer hen daartoe leidt?

Moslams en geven

In de 'zakat' of liefdadigheidsbelasting wordt het bedrag vastgesteld op 2,5% van het besteedbaar inkomen van de moslams per jaar (niet hun bruto inkomen), met enkele gedetailleerde richtlijnen over hoe ze dit eenmaal per jaar kunnen berekenen. Individuen zijn vrij om te kiezen waaraan ze het willen geven, zolang het maar aan bepaalde criteria voldoet, zoals het helpen van de armen of de verspreiding van de islam. Ook geven veel moslams vrijwillig gedurende het jaar voor deze doeleinden of voor onkosten van de moskee etc.

Les 18

Moslams en magie

Westerlingen zullen misschien verbaasd zijn dat 'het lot' en 'magie' belangrijke begrippen zijn voor veel moslams over de hele wereld. Historisch gezien waren deze geloofsovertuigingen al in veel culturen aanwezig voordat het volk moslim werd en de resulterende mix staat bekend als 'volksislam'. Ook wordt in de islam zelf Allah als ver weg gezien. Als hij alles op voorhand beslist en de mensen kunnen er niets aan veranderen, dan benadrukt dit dat het lot hun leven beheerst. Bovendien, omdat Allah zo hoog boven hen staat, weten moslams niet zeker of hij voor hun problemen zorgt of naar hun gebeden luistert, dus zoeken ze hulp bij andere spirituele bemiddelaars die toegankelijker lijken te zijn. Al deze factoren beïnvloeden moslams vandaag de dag.

De zoektocht naar antwoorden op gebed of spirituele krachten of verborgen kennis, leidt sommige moslams uiteindelijk echt naar occulte activiteiten. Nadat ze zich tot Christus hebben gekeerd, hebben ze misschien bevrijding van deze gebondenheid nodig. Voor anderen kan het meer een algemene culturele invloed zijn, bijvoorbeeld van het vastbinden van amuletten aan polsen of voertuigen voor 'bescherming'. Anderen zijn in het verleden hierdoor misschien minder beïnvloed.

Les 18 geeft bijbels onderwijs over dit onderwerp. Maar alleen maar wijzen op verkeerde activiteiten is minder effectief dan het onderliggende wereldbeeld te onderzoeken. Als BMB's echt kunnen vertrouwen op Christus die helemaal tot ons niveau is afgedaald (en dus onze pijn voelt) en daarna hoog boven alle geestelijke krachten is uitgestegen (en hen dus overwonnen heeft), zullen zij zich in tijden van nood eerder Christus om hulp vragen dan de alternatieven. Ook heeft de dood van Christus de krachten van de duisternis overwonnen en ons bevrijd van het leven in angst voor deze kwade krachten.

Moslams en geestelijke krachten

Veel moslams geloven in 'spirituele krachten' zoals:

- Engelen, waaronder enkele die in de Bijbel worden genoemd zoals Gabriël (Jibrail), maar ook persoonlijke engelen die ieders goede en slechte daden vastleggen;
- Het 'boze oog': een onzichtbare jaloeze beïnvloeding die mensen kwaad kan doen, bijvoorbeeld een baby die wordt geprezen omdat hij mooi is;
- Het lot: het lot van mensen is al opgeschreven en ze kunnen niets doen om het te veranderen;
- Jin: geestelijke wezens die soms goed maar vaker kwaadaardig kunnen zijn en bijvoorbeeld ziekte of krankzinnigheid veroorzaken;
- Kwade geesten, vergelijkbaar met het bijbelse concept.

Groepsleden kunnen verschillende praktijken beschrijven, die door moslams worden gebruikt om boze invloeden af te weren, zoals: amuletten voor mensen of voertuigen, bedeltjes, afbeeldingen van een oog, enz.

Moslams geloven vaak ook in 'baraka', de onzichtbare 'zegen' die zich aan heilige mensen of heilige plaatsen (inclusief graven van heiligen) hecht en die ze proberen in zich op te nemen door fysiek dichtbij

te komen. Soms binden mensen doeken aan bomen in de buurt van deze heiligdommen als een herinnering aan gebeden of geloften die ze daar hebben afgelegd. Of ze zweren toewijding aan spirituele gidsen ('pir', 'murshid' of 'marabout' genoemd in verschillende delen van de moslimwereld), die ze blindelings gehoorzamen en die ze laten bemiddelen tussen hen en God.

Sommige moslims geven een offer als 'sadaqa' (bijvoorbeeld het offeren van geld of het offeren van een zwarte geit) om een bepaald doel, zoals genezing, te vinden. Dit is anders dan het jaarlijkse 'qurbani'-offer ter nagedachtenis aan Abraham.

Het geven van condoleances

In de meeste moslimculturen is het gebruikelijk om de nabestaanden te bezoeken zodra er iemand is overleden, bij hen te zitten en hun verdriet te delen. Het is een belangrijke manier om solidariteit te tonen en staat dicht bij de cultuur van de Bijbelse tijd (bijv. Johannes 11) dan van het Westen van vandaag.

De typische manier waarop moslims troost proberen te bieden is door te zeggen 'het was de wil van Allah', we moeten gewoon ons lot accepteren. In vraag 6 suggereren we dat we BMB's een diepere troost kunnen bieden, gebaseerd op een andere kijk op God: een God die dichtbij komt en ons lijden deelt.

Les 19

Het voeten wassen in Moslimculturen

Veel moslims leven in culturen waar de voeten als erg vuil worden beschouwd, net als in Jezus' tijd. Het 'heffen van de hiel' tegen iemand of het gooien van een schoen naar iemand, wordt gezien als een grote belediging. Iemand's voeten wassen is dan ook een ingrijpende manier om het nederige voorbeeld van Jezus te laten zien.

Leiderschapskwesties in BMB-groepen

Verdeeldheid komt schrijnend vaak voor in BMB-gemeenschappen, zowel in moslimlanden als in het Westen. Voor een individuele moslim is het al moeilijk om een volgeling van Christus te worden; voor volgelingen is het nog moeilijker om als groep bij elkaar te komen; voor die groep is het heel erg moeilijk om eensgezind te blijven onder volwassen leiders. Goed leiderschap van BMB-groepen is een enorm belangrijk onderwerp!

De cursus 'Kom volg Mij' is voor nieuwe gelovigen, dus het raakt nauwelijks aan kwesties van leiderschap. Deze worden hier in deze les kort ingeleid, maar je kunt dit in de toekomst meer oppakken, als de deelnemer(s) er klaar voor is (zijn).

Les 20

Moslims, bedevaart en paradijs

Voor moslims is het een religieuze plicht om de bedevaart naar Mekka ten minste één keer in hun leven te maken als ze dat kunnen. Dit is slechts voor een klein deel van de moslims in de wereld mogelijk en wordt als een voorrecht gezien. Deze cursus heeft op verschillende manieren hints gegeven over de 'zuilen' van de islam, maar legt er niet te veel nadruk op, omdat sommige BMB's er de voorkeur aan geven om een duidelijke breuk te maken met de islamitische begrippen.

In deze les wordt de vergelijking gemaakt met het christelijke leven als een bedevaart naar de hemel (het beroemde boek *De Christenreis* van John Bunyan, doet dit ook). In de islam wordt de hemel beschreven als een paradijs met vele genoegens. In Les 20 wordt als belangrijkste vreugde van de hemel onderwezen dat we bij God zelf zullen zijn en voor altijd van zijn nabijheid zullen genieten. Moslims geloven dat ze over een smalle brug naar het paradijs zullen gaan. Het is zo smal als een haar en ze kunnen er gemakkelijk vanaf vallen.

Jeruzalem en zionisme

Dit is een verhit onderwerp in het gesprek met moslims en BMB's zitten vaak gevangen in een dilemma. Hun moslimopvoeding heeft hen misschien geleerd joden te haten en sterk te reageren op zionisme. Maar als ze volgelingen van Christus worden, moeten ze proberen om Gods verbond met het Joodse volk in het Oude Testament te begrijpen en zich verzoenen met passages waarin 'Zion' wordt bejubeld. Bovendien stuiten zij op verschillende christelijke interpretaties van de profetie over de Joden, waaronder enkele christenen die alle acties van de moderne staat Israël lijken te steunen en zelfs de Arabieren als hun vijanden beschouwen. Maar als de BMB's een zeer pro-Israëliëse houding aannemen, bevestigt dit de indruk bij hun moslimkennissen dat ze verraders zijn. Dit alles kan verwarrend en kwetsend zijn voor BMB's. Dus hoe kunnen ze het allemaal in elkaar passen in hun hoofd en hun hart? Deze les gaat maar heel kort over dit onderwerp en je hoeft niet in detail te treden, maar je moet je wel bewust zijn van de gevoeligheid ervan.

In les 20 over de bedevaart zou het gesprek kunnen gaan over de kwestie Jeruzalem. Tegenwoordig willen zowel Arabieren als Joden controle over Jeruzalem. Aan welke kant moeten de volgelingen van Christus staan? Verschillende christenen hebben hier verschillende meningen over. Enkele relevante punten zijn:

- De volgelingen van Christus moeten altijd aan de kant van de gerechtigheid staan en de acties van zowel Joden als Arabieren daarop beoordelen.
- Jezus veranderde de richting van het gebed (de 'qibla') dus is Jeruzalem niet het centrum van ons geloof.
- Zowel onder Joden als Arabieren zijn er volgelingen van Christus, Zijn volgelingen uit beide landen zijn onze geestelijke broers en zussen.

Deel B:

Richtlijnen voor de lessen

Kennismakingsbijeenkomst

Doelstellingen voor elke deelnemer:

- a. Enthousiast zijn over de cursus en zich inzetten om de thuisstudie van deze week af te ronden.
- b. Begrijpen hoe de thuisstudie voor elke les gedaan moet worden.
- c. Betalen voor het cursusboek of beloven het geld volgende week mee te nemen.

Vorbereiding:

Zorg voor studiegidsen voor elke student.

Opening

Kennismaking: Als dit een nieuwe groep is, vraag dan iedereen zich voor te stellen. Ze kunnen eventueel iets zeggen over hun leven, werk of gezin. Als sommige leden echter liever niet te veel zeggen totdat ze de groep vertrouwen, dan is dat OK.

Beginnen met gebed: Vraag God dat het ons mag verrijken dat we de cursus samen doen.

Uitleg over de Kom Volg Mij-cursus

“Wat?” – de inhoud van de cursus

Studieboeken: Geef een studieboek aan iedere deelnemer.

Het liefst zouden ze iets moeten betalen voor het boek, omdat ze het hierdoor meer waarderen. Maar het is jouw keuze of je om geld vraagt. Voor niet-lezers of langzame lezers, bekijk het gedeelte over mondeling lerenden in 'Veel gestelde vragen' in Deel A van deze gids voor begeleiders.

Open het studieboek bij pagina v: Inhoud.

- Vraag een deelnemer om de lijst met onderwerpen voor te lezen.
- Vraag de deelnemers om in groepjes van twee te delen naar welke lessen ze het meest uitkijken en waarom? Daarna delen ze dit met de hele groep.

“Waarom?” – het doel van de cursus

Doelstellingen van de cursus:

- Het doel van deze cursus is om ons te helpen groeien als volgelingen van Christus.
- We zijn allemaal samen leerlingen, zowel ik als jij. Samen willen we dicht bij God komen, Hem beter leren kennen, Hem vertrouwen, Hem gehoorzamen en onze plaats in de gemeenschap van Christus innemen.
- Vertel: "Een groep Afghanen die deze cursus samen heeft gevolgd, zei: "De kracht van dit boek is dat elke broeder en zuster, jong of oud, de mogelijkheid heeft om vrijuit hun gedachten, vragen, problemen en pijn te delen - zoals ze dit in hun leven hebben meegemaakt. Dit maakt dat je als deelnemer geïnteresseerd raakt, je open durft te stellen en kan bidden, niet alleen voor jezelf, maar ook voor anderen".
- Vraag: Kijk jij er naar uit om samen te leren, zoals die Afghaanse groep?

“Hoe?” – de methode van de cursus

Open het studieboek bij pagina iv en kijk samen naar het diagram.

- Leg uit: Deze cursus gebruikt elke week drie gecombineerde methodes:
  1. **De thuisstudie** helpt ons het onderwijs te onthouden en te begrijpen;
  2. **Het groepsgesprek** helpt ons onze mening te geven en te leren van anderen;
  3. **De praktische opdracht** helpt ons om de les in ons dagelijks leven toe te passen.
- Wat is het doel van elk onderdeel: de thuisstudie, het gesprek en de praktische opdracht?

Deze vraag wil de deelnemers helpen de studiemethode te begrijpen.

Open je studieboek op pagina vi: Aanwijzingen voor de deelnemer.

- Elke deelnemer moet één zin voorlezen.
- Vraag of er iets is wat iemand niet begrijpt.

Kijken naar les 1

Open samen les 1: Volgeling van Christus worden (pagina 1).

- Lees de eerste twee alinea's met het kopje 'Het doel van ons leven'. Lees ook de tekstballon die daarna komt.
- Vertel in je eigen woorden wat het doel van je leven is? *Bespreek. De deelnemers geven hun eigen mening. Jij als begeleider deelt ook je mening*
- Eén persoon leest vraag 2 voor en zegt dan het antwoord. Laat zien hoe je de antwoorden aan het einde van de les kan controleren.

Het controleren van je antwoorden:

- Het boek is je leraar. Daarom staan de antwoorden aan het einde van elke les, zodat je je eigen antwoorden kunt controleren. Maar dit betekent niet dat je ze gewoon uit het boek moet overschrijven! Schrijf eerst je eigen antwoorden op, controleer dan of je ze goed hebt.
- Als er 'persoonlijk antwoord' of 'voor gesprek' staat, is er geen 'juist' antwoord, omdat iedereen zijn eigen mening of ervaring heeft.

Vragen voor het gesprek:

- In Les 1 Antwoorden: Welk antwoord wordt gegeven op vraag 5 of 13?
- Betekent dit dat je deze vragen leeg moet laten en niets op moet schrijven?
- Waarom is het belangrijk om onze persoonlijke antwoorden op dergelijke vragen op te schrijven en ze niet leeg te laten?
- *Persoonlijk antwoord.*
- *Nee, dat betekent het niet! Elke deelnemer moet zijn eigen mening opschrijven en bereid zijn om er over in gesprek te gaan. De deelnemers slaan vaak het schrijven van deze persoonlijke antwoorden over. Daarom benadrukken we dit.*
- *Als we iets opschrijven, zet dat ons aan het denken. En we zullen het ons beter herinneren. Ook hebben we iets dat we met anderen kunnen delen in het gesprek.*

Thuisstudie

Het afmaken de studieles iedere week:

- Vul voor onze volgende bijeenkomst de hele les 1 in je eigen tijd in.
- Doe aan het einde van de les de herhaling. De vragen in de herhaling zijn een samenvatting van de vragen die je al in de les hebt beantwoord. Daarom hebben we je de antwoorden niet gegeven. Als je de antwoorden niet weet, herhaal dan de les nog een keer.

Conclusie

Afronding van de kennismakingsbijeenkomst:

- Vraag of iemand nog vragen heeft.
- Stel het tijdstip en de plaats van de volgende bijeenkomst vast.
- Herinner de deelnemers eraan dat ze les 1 van het studieboek door moeten nemen voor de volgende bijeenkomst.

Bid samen:

Vraag God om deze week tot ieder van ons te spreken als we aan deze nieuwe cursus beginnen.

Les 1: Volgeling van Christus worden

Doelstellingen voor elke deelnemer:

- Overwegen of hij of zij een volgeling van Christus is of niet.
- Als iemand nog geen volgeling van Christus is, te weten komen hoe hij of zij een volgeling kan worden.
- Mattheüs 11:28 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Uitgangspunten voor BMB's (*Engelse afkorting voor 'gelovigen met een moslimachtergrond'*)
- Nieuwe gelovigen en het berekenen van de kosten

Vorbereiding: Optionele videoclip voor vr 15-18.

Opening

Bid voor de les van vandaag. Les 1 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: Zeg samen het vers op wat je uit het hoofd leerde (Matt. 11:28). Lees het, wat voel je hierbij?

Vraag 2: Vraag wat de deelnemers in hun boek hebben geschreven.

Ze kunnen om de beurt elk op hun beurt een antwoord geven of van boek wisselen en elkaars antwoorden controleren.

Introduceer het onderwerp van vandaag: Vandaag leren we hoe Jezus Christus Simon Petrus riep om zijn volgeling te worden en hoe ook wij volgelingen van Christus kunnen worden.

Leg uit dat er niet genoeg tijd is om elke vraag te bespreken. Maar moedig mensen aan om vragen te stellen over een overgeslagen vraag die ze niet hebben begrepen en ook om andere vragen te stellen die ze tijdens het gesprek hebben.

Gesprek

Introductie (en vragen 1-2)

Introductie:

Vraag twee mensen om de mening van de twee mannen over het doel van het leven te lezen. Stel de vragen van de begeleider in de tekstballon.

- Wat is het doel van je leven? *Deel je eigen doel als laatste.*

Volgeling van Jezus worden (vragen 3-4)

Vraag 3: Lees samen de passage in het vakje. Vraag:

- Eén persoon de gebeurtenis opnieuw in eigen woorden te vertellen.
- Stel je voor dat je Simon bent. Wat voor verschillende gevoelens heb je als je Jezus dit wonder ziet doen?
- Welke vier stappen heeft Simon Petrus genomen om Jezus' volgeling te worden?
- De anderen kunnen eventuele hiaten opvullen.*
- Waarschijnlijk: Verbaasd over zijn kracht. Zondig in zijn aanwezigheid. Bevoorrecht om geroepen te zijn.*
- 1. Keer je af van de zonde. 2. Begrijp de kosten. 3. Vertrouw jezelf toe aan Christus. 4. Sluit je aan bij de gemeenschap van Christus.*

Eerste stap: Keer je af van de zonde (vragen 5-11)

Vragen 8-10: Lees het eerste gedeelte van vraag 8 en kijk naar supplement 2 (blz. 151).

- Vraag twee personen om de woorden van Imran en Shafiq te lezen. Welke zal Jezus schoon wassen? Waarom?
- Denk na over jezelf. Lijk je meer op Imran of Shafiq?
- Wat is het verschil tussen alleen spijt en echt berouw?
- Als Shafiq echt berouw heeft, hoe weten we dat dan?
- Als er tijd is, kun je de leerlingen vragen om bijlage 2 aan elkaar uit te leggen.*
- Shafiq, omdat hij weet dat hij Jezus nodig heeft.*
- Persoonlijke antwoorden.*
- Zie vraag 9. Bekering is een nieuwe richting ingaan, een verandering van levensstijl.*
- Zijn levensstijl zal veranderen.*

Tweede stap: Begrijp de kosten (vragen 12-14)

Vraag 12:

- Hoe denk je dat Simon zich voelde toen hij de kosten van het volgen van Jezus overwoog?
- Ben jij in je eigen leven voor een soortgelijke keuze komen te staan? Heb je al een beslissing genomen?

Als de leerlingen elkaar vertrouwen, kunnen ze vertellen of ze Christus al hebben aangenomen of dat ze de kosten nog in overweging nemen.

Vragen 13-14: Lees de woorden van Jezus in het vak.

- Wat is volgens jou de betekenis van dit verhaal?
- Welke antwoorden heb je op vraag 13 gegeven?
- Is het de hoge kosten waard om Jezus te volgen?
- Welk antwoord heb je gegeven op vraag 14?
- *Het volgen van Christus mag dan veel kosten, maar hij is het waard. Hij is kostbaarder dan de mooiste parel! Het is het waard om hem te volgen.*
- *Hij heeft een nog grotere prijs betaald.*

Derde stap: Vertrouw jezelf toe aan Christus (vragen 15-18)

Speel het "Vertrouwen spel": Deze activiteit kan goed werken voor sommige leeftijdsgroepen en sommige mensen, maar niet voor iedereen. Beslis of het geschikt is voor je deelnemers. Bekijk anders een youtube-clip over Charles Blondin en pas de vragen aan.

- Zet de groepsleden in paren van dezelfde lengte en hetzelfde gewicht en hetzelfde geslacht. Eén persoon is de "Valler" en één de "Vanger". De "Valler" moet rechtop staan met zijn/haar voeten bij elkaar en met de rug naar de "Vanger" toe. De "Vanger" moet één been voor het andere hebben, de armen gestrekt, klaar om de "Valler" op te vangen.
- De "Valler" moet vragen of de "Vanger" helemaal klaar is en moet dan achterover gaan vallen, waarbij hij zijn lichaam stijf moet houden. De "Vanger" moet hem veilig vangen, zodat hij niet valt!
- Verwissel "Vangers" en "Vallers".

Vertrouwen op de "Vanger":

- Hoe voelde het om jezelf volledig aan de "Vanger" toe te vertrouwen?
- Ons toevertrouwen aan Jezus Christus is een beetje zoals de "Vanger" vertrouwen. Het kan eerst eng aanvoelen, maar als we merken dat hij ons elke keer vangt, leren we hem meer te vertrouwen.

Vraag 16: Lees de drie gegeven voorbeelden. Vermoed kind, patiënt en reiziger.

- Waarom vertrouwen deze drie mensen de ander? Omdat ze denken dat de ander betrouwbaar is.
- Kunnen we Jezus op dezelfde manier vertrouwen? Ja, hij is betrouwbaarder dan welk mens dan ook.
- Welke dingen vertrouwen we hem toe? Bijv. om onze zonden te vergeven, in ons leven te komen, ons kracht te geven om goed te doen, ons te beschermen en te leiden, ons veilig naar de hemel te brengen.
- Denk er aan hoe je je voelde tijdens de 'vallende' activiteit. Kun je Jezus op dezelfde manier vertrouwen op elk gebied van je leven?? *Persoonlijke antwoorden.*

Vierde stap: Word lid van de gemeenschap van Christus (vragen 19-20)

Vraag 20: Lees de woorden van de begeleider in de tekstballon.

- Welke drie soorten mensen beschrijft de begeleider?
- Welke van deze mensen ben jij?

- *Zij die al volgelingen van Christus zijn, zij die klaar zijn om volgeling te worden, zij die meer tijd willen hebben om na te denken.*
- *Jij beslist of het beter is of deelnemers hier nu over praten of dat ze er voor zichzelf over nadenken.*

Conclusie

Het in praktijk brengen van deze les: Wat voor verschil zal deze les voor jou maken? Lees samen de praktische opdracht. Heb je een vriend waar je deze opdracht mee zou kunnen doen?
Maak het huiswerk voor Les 2 voor volgende week.

Bid samen:

Dank God dat we Hem door Jezus Christus persoonlijk mogen kennen.

Les 2: Nieuw leven in Christus

Doelstellingen voor elke deelnemer:

- Enthousiast zijn over hun nieuwe leven in Christus.
- 2 Korintiërs 5:17 uit het hoofd leren.
- Begrijpen dat we een nieuwe identiteit, een nieuwe geboorte en een nieuwe natuur ontvangen.
- Zich inspannen om een geestelijk gevecht tegen de oude natuur te leveren.

Culturele aanwijzingen:

- Jihad
- Gebedshoudingen

Vorbereiding: Optionele video clip bij vraag 19.

Opening

Bid voor de les van vandaag. Neem de praktische opdracht van vorige week door:

- Iemand leest de Praktische Opdracht uit Les 1.
- Heb je hier goed over nagedacht? We zullen het er later in het gesprek van vandaag over hebben.

Les 2 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: a) nieuw; b) uitverkoren volk

Vraag 2: oud, nieuw

Vraag 3: persoonlijke antwoorden. *Controleren of alle leerlingen iets in hun boeken hebben geschreven*

Vraag 4: Christus, nieuw, oud, nieuw

Introduceer het onderwerp van vandaag: Vandaag zullen we leren over het nieuwe leven dat onze Heer Jezus Christus ons geeft. Dit houdt een nieuwe identiteit in, een nieuwe geboorte en een nieuwe natuur. Dat is geweldig!

Gesprek

Introductie en vragen 1-4

Vragen 1-4: Lees samen 1 Petrus 1:1-2. *Als deelnemers nog geen Bijbel hebben, druk het gedeelte dan af.*

- Wie heeft de brief onder Gods leiding geschreven? *De apostel Petrus. Dit is dezelfde Simon Petrus over wie we in Les 1 geleerd hebben.*
- Met welke woorden beschrijft Petrus de mensen, die deze brief ontvingen? *Gods uitverkorenen (gekozenen), maar ook als 'verstrooiden en vreemdelingen', die niet helemaal thuis zijn in deze wereld.*
- Hoe voelt het om ver van huis, om een vreemdeling te zijn? *Persoonlijke antwoorden. Zie vraag 3.*

Onze nieuwe identiteit (vragen 5-7)

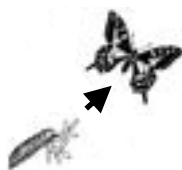
Vraag 5: Lees de hele vraag.

- Ben je ooit ongelovige (*kafir*) of afvallige (*murtadd*) genoemd? Hoe voelde dit?
- Maar wat is onze nieuwe identiteit in Gods ogen?
- Hoe voelt het om "Gods uitverkoren volk" te zijn?
- Dit zijn veel voorkomende aanvallen op gelovigen met deze achtergrond.*
- Dit is prachtig, vooral als onze gemeenschap ons afwijst*

Onze nieuwe geboorte (vragen 8-13)

Vraag 8: Kijk naar de foto van de rups en de vlinder.

- Als een rups een vlinder wordt, is het dan hetzelfde schepsel als voorheen of anders?
- Hoe kunnen we dit voorbeeld gebruiken voor de nieuwe geboorte die we in Jezus Christus ontvangen?

Op een bepaalde manier zijn ze hetzelfde, maar door een 'nieuwe geboorte' ziet hij er nu heel anders uit en kan de vlinder hoog vliegen.

Op een bepaalde manier zijn we dezelfde mensen als voorheen, maar de geestelijke verandering in ons is net zo groot als wanneer een rups een vlinder wordt. De verschillen zullen zichtbaar worden in ons leven en we zullen leven in een nieuwe dimensie van Gods Geest.

Vraag 11: Lees het vers in het vak (1 Petrus 1:3)

- Wie geeft een nieuwe geboorte aan degenen die Christus volgen?
- Waarom doet hij dit?
- Wat geeft deze nieuwe geboorte ons?

- *God zelf, de Vader van onze Heer Jezus.*
- *Vanwege zijn grote genade.*
- *Een levende hoop. We kunnen vertrouwen hebben in ons nieuwe leven in Christus. Het zal doorgaan, zelfs na de dood.*

Vraag 12: Lees wat de dokter zegt en vraag drie mensen om de drie antwoorden te lezen.

- Denk aan de dokter die net zoals Jezus een nieuwe geboorte aanbiedt aan mensen die geestelijk ziek zijn.
- Wat voor soort persoon is patiënt A?
- Wat voor soort persoon is patiënt B?
- Wat voor soort persoon is patiënt C?
- Dus, hoe ontvangen we de geestelijke nieuwe geboorte?

A: Iemand die Christus gelooft, maar bang is om hem te volgen.

B: Iemand die helemaal niet in Christus gelooft.

C: Iemand die het aanbod van

Christus gelooft en hem vertrouwt en hem in zijn leven aanvaardt.

Door op het aanbod van Christus te vertrouwen, zoals patiënt C, zeggen we tegen hem 'kom alsjeblieft in mijn leven'. Zie vraag 13.

Vraag 13: Lees de tekstballon. *Nodig iedereen die deze stap nog niet heeft genomen uit voor een persoonlijk gesprek.***Onze nieuwe natuur (vragen 14-16)****Vragen 14-15:** Verschillende deelnemers kunnen de verschillende meningen in de tekstballonnen lezen.

- Hoe zit het met ons, hoe zijn onze gevoelens of ons karakter veranderd sinds we volgelingen van Christus zijn geworden? Wat heb je bij vraag 15 opgeschreven? *Herinner de deelnemers eraan hun persoonlijke antwoorden in de studietijd op te schrijven, zodat ze iets hebben om te delen. Deelnemers die Christus nog niet volgen kunnen deze vraag niet beantwoorden, maar ze kunnen hun mening geven over de veranderingen die ze in het leven van een gelovige zien.*
- Dank God samen voor deze veranderingen in ons leven (na het delen, of aan het einde van de sessie).

Onze geestelijke strijd (vragen 17-20)**Vragen 17-18:** Kijk naar de plaatjes in vraag 18.

- Welke mensen laten hun oude natuur zien? Welke laten hun nieuwe natuur zien?
- Tegen welke dingen uit de oude natuur moet je vechten?
- Lees het vers in het vak van vraag 17. Wat moeten we doen om de strijd tegen onze oude natuur te winnen?

Trek het oude uit, doe het nieuwe aan, zoals bij het omkleden.

Vraag 19: Lees de gelijkenis van de boer.

- Waar zijn de geiten een beeld van?
- Op welke manier voed je de zwarte geit?
- Wat voor soort dingen zou je in plaats daarvan kunnen doen om de witte geit sterker te maken?

Optioneel: Laat de video zien van een gevecht tussen zwarte en witte geiten. Zoek op 'You Tube': geitenbokken vechten of bezoek <http://www.youtube.com/watch?v=HG24G-dGzrQ>

Als begeleider moet je ook je eigen strijd delen. Leg uit dat dit een voortdurende strijd is. God leeft in ons door zijn Geest en geeft ons kracht om te winnen. Filippenzen 4:13.

Oefen samen het vers wat je uit het hoofd leerde. *“Daarom ook is iemand die één met Christus is, een nieuwe schepping. Het oude is voorbij, het nieuwe is gekomen!” (2 Kor. 5:17, NBV)*

Conclusie**Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:****Lees samen de praktische opdracht.**

- Wat voor verschil zal de les van vandaag maken in je leven?
- Ga door met de thuisstudie! Het is echt belangrijk dat je elke week voorbereid komt om te delen wat je hebt geleerd.

Bid samen: Dank God voor de veranderingen die hij in ons gemaakt heeft en vraag hem om ons te helpen in de dagelijkse geestelijke strijd.

Les 3: God de Vader

Doelstellingen voor elke deelnemer:

- Blij zijn omdat je met God kan praten als met een Vader.
- Om op basisniveau uit te leggen waarom volgelingen van Christus Jezus de Zoon van God noemen.
- Uit het hoofd leren van 1 Johannes 3:1.
- Om de onvoorwaardelijke liefde van God de Vader te begrijpen en proberen deze liefde aan kinderen te laten zien.

Culturele aanwijzingen:

- God 'Vader' noemen
- Dicht bij God zijn

Voorbereiding:

'Vaders liefdesbrief' video clip of lied tijdens de conclusie.

Opening

Bid voor de les van vandaag. De praktische opdracht van vorige week: Heb je gevochten tegen drie slechte gewoontes van je oude natuur? Hoe was dit voor jou? Was het een strijd? Heb je vooruitgang geboekt?

Les 3 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: a) Vader b) Vader

Vraag 2: a) Waar b) Waar c) Waar

Vraag 3: hoe groot de liefde, de Vader ons heeft geschonken, kinderen van God, zijn we ook.

Introduceer het onderwerp van vandaag: Moslims denken dat bidden tot God als Vader godslastering of 'je aan God gelijk stellen' is! (zie 'culturele aanwijzingen'). Maar op een geestelijke manier is dit mogelijk. Als volgelingen van Christus is het ons grote voorrecht.

Gesprek

Jezus noemde God 'Vader' (vragen 3-9)

Vraag 4: Lees het gedeelte in het vak.

- Hoeveel keer heb je 'Zoon' en 'Vader' omcirkeld?
- Waarom maken onze moslimvrienden bezwaar tegen de titels Zoon en Vader?

- *Zoon 4 keer, Vader 4 keer.*
- *Ze denken dat christenen leren dat God fysieke relaties had met een vrouw om een zoon voort te brengen. Maar deze gedachte is ook beledigend voor christenen.*

Vraag 6: We zagen hoe het Oude Testament 'zoon' gebruikte voor enkele bijzondere mensen die dicht bij God leefden, enkele van zijn kwaliteiten toonden of met zijn gezag regeerden.

- Welke zinnen spreken er in dit gedeelte over dat Jezus Christus dicht bij God, zijn Vader, leefde?
- Welke zinnen spreken over dat Jezus Christus de kwaliteiten van God, zijn Vader, deelt?
- Welke zinnen spreken over dat Jezus Christus regeert met het gezag van God, zijn Vader?

- *'De Vader houdt van de Zoon en toont hem alles wat hij doet'.*
- *'Wat de Vader ook doet, de Zoon doet het ook. Want zoals de Vader leven in zichzelf heeft, zo heeft hij de Zoon ook leven in zichzelf gegeven'.*
- *'Wie de Zoon niet eert, eert de Vader niet, die hem gezonden heeft'. 'En hij heeft hem het gezag gegeven om te oordelen'.*

Vraag 7: Lees de eerste alinea.

- Kun je voorbeelden uit jouw cultuur bedenken waar je iemand een 'zoon' noemt, maar dat er eigenlijk geen fysieke zoon bedoeld wordt?

Vraag 8: Lees de eerste alinea.

- Welke uitspraak heeft Jezus Christus gedaan waaruit blijkt dat hij Gods natuur deelt? *'Wie mij gezien heeft, heeft de vader gezien.'*

Lees de rest van vraag 8. *Verdeel de groep in tweetallen. Eén persoon speelt de rol van de volgeling van Christus. Neem drie minuten de tijd om de andere persoon met de rol van niet-christen, kort uit te leggen waarom we de titel 'Zoon van God' gebruiken voor Jezus Christus. Wissel dan van rol, zodat de tweede persoon nu hetzelfde uitlegt aan de eerste persoon.*

Ook wij mogen God Vader noemen (vragen 10-18)

Vraag 11: Lees 1 Johannes 3:1 en dan de eerste alinea van vraag 11.

- We mogen Jezus Christus de Zoon van God noemen. Bespreek de grotere stap die we nemen als we God onze Vader noemen, door Christus.
- Waarom kunnen we op een geestelijke manier met God spreken als onze Vader ?

Omdat God ons aangenomen heeft als zijn geestelijke kinderen, door Jezus onze 'oudere broer'.

Ontdek het bijbelvers 1 Johannes 3:1 op een praktische manier.

- Schrijf elk woord op een ander stuk papier en mix ze door elkaar.
- Vraag de deelnemer(s) om ze in de juiste volgorde te rangschikken en het vers op te zeggen.
- Verwijder vervolgens 2 of 3 stukken papier en zeg het vers opnieuw op.
- Ga hiermee door totdat de deelnemer(s) het hele vers zonder papier op kan (kunnen) zeggen.

Vraag 12: Lees de gehele vraag.

- Wat is een verschil tussen de liefde van onze menselijke vader en de liefde van onze hemelse Vader?
- Houdt God altijd van ons, of alleen als we goed zijn?
- Moeten we altijd van onze kinderen houden, of alleen als ze goed zijn?

- *Onze menselijke vaders mogen ons dan misschien liefhebben vanwege onze prestaties, maar onze hemelse Vader houdt van ons hoe we ook zijn.*
- *Altijd.*
- *Altijd.*

Vraag 13a: Niemand heeft een perfecte relatie met zijn of haar aardse vader.

- Wil je vertellen hoe je aardse vader was toen je opgroeide?

Moedig mensen aan om te delen, maar wees invoelend: sommigen willen misschien niet delen vanwege onaangename herinneringen of omdat ze hun vaders niet willen onteren.

Vraag 13b: Lees de tweede of derde Alinea van vraag 13.

- Zijn we wel eens bang dat God net zo zou zijn als die vader die zijn zoon op de grond liet storten?

Laat de deelnemer(s) hun angsten eerlijk beschrijven. Verzeker hen dan dat God ons nooit in de steek zal laten! Hij heeft beloofd 'Nooit zal ik u afvallen, nooit zal ik u verlaten' (Hebreeën 13:5).

Vraag 14-15: Lees het vak in vraag 15 (Lukas 15:20-24)

- Wat is er zo verrassend aan de vader in Jezus' verhaal?
- Wat denk je dat Jezus Christus ons leert over God in dit verhaal?

- *Hij verwelkomde zijn zoon terug die hem zoveel oneer had gebracht.*
- *God is als de vrijgevege vader. Hij verwelkomt ons terug en vergeeft ons, zelfs als we hem zoveel oneer hebben gebracht!*

Vraag 16: Lees Nazir's verhaal in het vak.

- Heeft iemand van ons een ervaring als Nazir gehad?
- Wat is het verschil tussen Nazir's vader en onze hemelse Vader?

- *Ze zijn misschien nog niet afgewezen, maar misschien gebeurt het later als de familie erachter komt dat ze in Christus geloven.*
- *Onze hemelse Vader zal ons nooit afwijzen!*

Vraag 18: Lees de gehele vraag. Herhaal samen het vers uit de *Zabur* (Psalmen). **'Al verlaten mij vader en moeder, de Heer neemt mij liefdevol aan.'**

Conclusie

Het gehoorzamen van het onderwijs van vandaag: Wat voor verschil zal de les van vandaag maken in jouw leven? **Lees samen de praktische opdracht.**

- Heb je een vriend waar je deze taak mee zou kunnen doen?
- Ga door met de thuisstudie!

Kijk: 'Vaders liefdesbrief' kan op 'You Tube' gevonden worden in verschillende talen.

Of zing: Een lied over de liefde van de Vader.

Bid samen: Dank God dat we Hem meer kunnen vertrouwen dan welke menselijke vader ook en dat Hij ons altijd verwelkomt, zelfs als onze ouders ons afwijzen.

Les 4: Christus gehoorzamen door de kracht van de Geest

Doelstellingen voor elke deelnemer:

- Besluiten om de Heer volledig te gehoorzamen, in gedachten, woord en daad.
- Uit het hoofd leren van 1 Petrus 1:15.
- Een voorbeeld geven dat een beetje helpt om God te beschrijven als drie-in-een.
- Verlangen om meer en meer vervuld te worden met de Heilige Geest.

Culturele aanwijzingen:

- De Drie-eenheid ervaren
- Offer en verbond
- Discipelschap in het Soefi-denken
- Moslims, de Heilige Geest & Gabriël

Vorbereiding: glazen, schaal of kom, kleine vuile stenen, kan water.

Opening

Begin met de **demonstratie:** *Giet water in een glas vol met vuile stenen.*

- Wie wil dit glas water? Waarom niet? We praten hier later over.

Zet het vuile glas opzij voor later. Schenk een schoon glas water in voor iedereen.

Bid voor de les van deze week. Bespreek de praktische opdracht van vorige week: Welke manieren kun je bedenken om onvoorwaardelijke liefde te tonen aan kinderen? Hoe heb je ze in de praktijk gebracht?

Les 4 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: a), b), c) en d) zijn allemaal goed

Vraag 2: b)

Vraag 3: ‘..een leven dat in alle

opzichten heilig is, zoals hij die u geroepen heeft heilig is.’ (1 Peter 1:15)

Vraag 4: b)

Introduceer het onderwerp van vandaag:

We zullen leren hoe de Heer Jezus en zijn Geest in ons leven werken. Ook zullen we proberen iets te leren over hoe de Vader, de Zoon en de Heilige Geest bij elkaar horen als de ene ware God.

Gesprek

Het werk van Jezus Christus in ons leven (vragen 2-6)

Vraag 4: Lees de eerste alinea.

- Wat betekent het woord ‘verbond’?
- Hoe sloot God dit verbond met ons?
- Als we verbonden zijn met God als Zijn volk, wat betekent dit dan voor ons?

Lees de tweede alinea die begint met ‘deze verbinding...’

- Wat betekent deze zin voor ons?

- *Een verbond is een vaste verbintenis of band die niet verbroken mag worden. (zie vraag 3)*
- *Door Christus' bloed vergoten aan het kruis voor ons.*
- *Hij zal de band van zijn kant niet verbreken en wij moeten hem ook niet van onze kant verbreken. Wij zijn zijn uitverkoren volk.*
- *Onze toewijding aan Jezus zou nog sterker moeten zijn dan een discipel van een heilige, want Christus heeft meer voor ons gedaan dan welke heilige ook!*

Vraag 5: Kijk naar de drie plaatjes.

- Wat vind je het belangrijkste: de Heer Jezus gehoorzamen met onze daden, of onze woorden of onze gedachten? *Alle drie zijn erg belangrijk en we mogen er niet voor kiezen er één van weg te laten!*
- Hoe heeft Christus je geholpen Hem te gehoorzamen in je gedachten, woorden of daden?

Het werk van de Heilige Geest in ons leven (vragen 7-12)

Vraag 8: Lees de tweede alinea.

- Wie is volgens het Bijbelse onderwijs de Heilige Geest?
- Is de aanwezigheid van God in jouw leven, sinds jij de volgeling van Christus bent geworden, reëler dan voorheen? Deel je ervaring hiermee.

Gods eigen persoonlijke aanwezigheid, actief in de wereld en vooral in de volgelingen van Christus.

Vraag 11: Lees de eerste alinea.

- Welk antwoord heb je bij a) gegeven en waarom?
- Welk antwoord heb je bij b) gegeven en waarom?
- Hoe helpen de voorbeelden in deze les je?

- Wetenschappelijk gezien konden we de zon zonder stralen of hitte niet eens zien of voelen.*
- Als God zijn Zoon niet had gestuurd, zouden we niet kunnen weten hoe hij is. Als hij zijn Geest niet had gestuurd, konden we hem niet persoonlijk in ons leven ervaren.*

De Drie-eenheid ervaren: Lees 1 Petrus 1:2-9.

Deze verzen laten zien hoe we God als Drie-eenheid kunnen ervaren ook als we hem niet volledig begrijpen.

- • Vers 2 & 3: Wat hebben God de Vader, God de Geest en God de Zoon voor ons gedaan?
  - Vers 5: Wat beschermt ons tijdens ons leven op aarde?
  - Vers 6: Hoe moeten we reageren, zelfs in beproevingen?
  - Vers 8 & 9: Hoewel we God niet kunnen zien of hem niet volledig kunnen begrijpen als Drie-eenheid, hoe voelen we ons tegenover hem?
- *De Vader: kende ons van tevoren, koos ons, gaf ons een nieuwe geboorte. Jezus' bloed besprenkelt ons. Zijn Geest heiligt (reinigt) ons in gehoorzaamheid aan de Zoon.*
  - *Gods kracht.*
  - *We verheugen ons.*
  - *We houden van Hem, we geloven in Hem, we zijn vervuld van onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, we ontvangen de redding van onze ziel.*

Vraag 12: Lees de eerste alinea inclusief de opsommingstekens.

- Welke dingen in deze lijst heeft de Heilige Geest je in staat gesteld om te doen tot nu toe?
- Is het dus essentieel of optioneel dat Gods Geest actief is in ons leven?

De Heilige Geest maakt ons heilig (vragen 13-16)

Ga verder met je demonstratie: Pak het glas met de stenen en zeg:

- • Niemand wil dit vuile water drinken! Net zoals in dit glas, als er in ons leven zonde en schaamte is zoals deze vuile stenen, moeten we gereinigd worden.
- Hoe kunnen we dit glas schoon maken? *Laat dit zien door de stenen te verwijderen en schoon water in de beker te schenken tot deze vol is..*

Vraag 14: Lees de gehele vraag.

- Wat betekent het om heilig te zijn? Geef voorbeelden

Volledig heilig zijn is als God zijn! Bijv. onze gedachten zijn zuiver, we bouwen anderen op, we doen geen kwaad enz.

Vraag 15:

- Welke norm moeten we nastreven?
- Is het mogelijk voor de mens om heilig te worden zoals God?
- Wie maakt ons heilig, volgens wat we eerder hebben gelezen?
- *Gods norm: we moeten heilig zijn, omdat Hij heilig is.*
- *Nee, het is onmogelijk in eigen kracht. In veel religies worden de mensen die het hardst proberen heilig te zijn het meest teleurgesteld als ze falen.*
- *Gods Geest die heilig is, maakt ons heilig, (v. 2). Zoals zuiver water het vuile glas reinigt, zo worden we gereinigd door Zijn Geest.*

Vraag 16: Leer het vers uit het vak uit je hoofd (1 Petrus 1:15) en bid samen met opgeheven handen en vraag God of Hij je meer wil vullen met Zijn Geest.

De Heilige Geest vult ons leven (vragen 17-20)

Vraag 20: Lees de gehele vraag. *Illustreer dit gedeelte met behulp van de glazen en het water. Gebruik een kan water en glazen, met een schaal of een kom eronder om het overlopende water op te vangen. God vult ons door Zijn Geest terwijl we bidden en elke dag dicht bij Hem leven. Soms is de vervulling plotseling, soms geleidelijk. Zijn opdracht is om gevuld te blijven worden. Elke dag moeten we meer en meer gevuld worden!*

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- Wat voor verschil zal de les van vandaag maken in je leven?
- **Lees samen de praktische opdracht.**
- Als je een Bijbel of Nieuw Testament hebt, breng die dan volgende week mee.

Help deelnemers die nog geen Bijbel of NT hebben om er een te krijgen. Het liefst NBV (2004) of in hun eigen taal.

Bid samen: Nu is een kans om aan God de 'vuile stenen' in ons leven, die ons onrein maken te belijden.
Geef mensen een tijd van rust om dit alleen te doen. Je zou stenen kunnen gebruiken om dit te demonstreren. Vraag God om de Heilige Geest ons te laten reinigen, ons heilig te maken en ons elke dag te vullen tot we overlopen.

Les 5: Praten met God

Doelstellingen voor elke deelnemer:

- Gedurende iedere dag met God kunnen praten.
- Begrijpen dat bidden praten met God is, niet alleen een ritueel.
- Leren dat belijden, danken en vragen onderdeel van gebed zijn.
- 'Het Onze Vader' uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Theologie van gebeden
- Sufi meditatie
- Moslims, gebed en 'wudu' reiniging
- Een gebedslijst maken

Vorbereiding: papier met rubrieken (zie vraag 15), stroken of kaarten papier, pennen, scharen, kleefgum ('poster buddies') of plakband (voor vraag 14).

Opening

Bid samen. Bespreek de praktische opdracht van vorige week: Heb je iedere dag tot God gebeden om je met zijn Geest te vullen? Hoe heb je de Geest aan het werk gezien in je dagelijks leven?

Geef aandacht aan het vers wat je uit je hoofd leerde (1 Petrus 1:15): Vraag iedereen om het te herhalen.

Les 5 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: a) **Vraag 2:** verontschuldigen, bedanken, vragen. *In welke volgorde dan ook.*

Vraag 3: bid zonder ophouden **Vraag 4:** 'Het Onze Vader' zoals in vraag 14.

Introduceer het onderwerp van vandaag: Kijk naar het Plaatje in vraag 1. God is als een grote Koning. Waarom luistert hij naar ons? *Omdat Hij de hemelse vader is die graag naar zijn kinderen luistert!*

Gesprek

Met God praten als Vader (vragen 2-5)

Vraag 3: Lees de eerste alinea.

- Waarom hebben we de bemiddeling van heilige mensen niet nodig om ons dicht bij God te brengen? *We zijn Gods geestelijke kinderen, dus we hebben het recht om zelf dicht bij Hem te komen!*

Vraag 4: Lees de eerste alinea.

- Welke antwoorden heb je aangekruist? *We kunnen over alles met God praten!*
- Over welke dingen vind je het moeilijk om met God te praten? Waarom?

Ritueel en persoonlijk gebed (vragen 6-10)

Vraag 9:

- Om welke redenen zeggen mensen rituele gebeden op? Waarom bidden ze openhartig?
- Wat zou ons belangrijkste motief bij het bidden moeten zijn?
- Mensen doen bijvoorbeeld vaak 'salah' (ritueel gebed) om iets te verdienen, of 'dua' (informeel gebed) om in een behoefte te voorzien.*
- Om dicht bij God te komen en in zijn nabijheid te leven.*

Vraag 10: Lees de eerste alinea en het vak (1 Petrus 1:8).

- Heb je ooit deze 'onuitsprekelijke en heerlijke vreugde' gevoeld? Beschrijf hoe je je voelde.
- Sommige mensen proberen deze nabijheid van God te ervaren door dingen op te zeggen (*dhikr* of *zikr*), maar hoe bereiken we het hart van God? *Door Jezus Christus zelf. Hij is de weg naar het hart van onze Vader!*

Bid zonder ophouden (vragen 11-13)

Vraag 12-13:

- Wat moeten we volgens 1 Thes. 5:17 doen?
- Hoe kunnen we dit in de praktijk brengen?
- Welke optie uit de lijst (vr. 13) heb je gekozen?
- De laatste optie op de lijst is 'voor elke maaltijd'. Als je omstandigheden dit toelaten, heb je er dan een gewoonte van gemaakt?
- Lees de tekstballon aan het einde van vraag 13.
- We moeten zonder ophouden bidden.*
- Bijv.: Door zijn Geest kunnen we de hele dag dicht bij God zijn, zie het citaat bij vraag 13. Of een voorbeeld uit het leven van de deelnemers.*
- Het is een goede gewoonte om te ontwikkelen. Deelnemers die met moslims samenleven kunnen dit misschien niet doen, maar sommigen hebben wel de gelegenheid om dat als getuigenis doen.*

Het "Onze Vader" (vragen 14-15)

Het leren van het "Onze Vader": Jezus' discipelen vroegen hem eens: "Leer ons bidden". Hij leerde hen het "Onze Vader". *Vraag iemand om Matt. 6:9-13 voor te lezen in de taal van elke deelnemer. Dan moeten de deelnemers elke zin van het gebed op aparte papierstroken in elke taal schrijven. Meng de stroken op een tafel (niet op de vloer!) en vraag de leerlingen om ze in de juiste volgorde te leggen.*

Als de deelnemers asielzoekers zijn, kunnen de autoriteiten hen vragen om het "Onze Vader" op te zeggen tijdens het asielproces, dus het is belangrijk dat ze het uit hun hoofd leren.

- Worden we geestelijk beloond door het "Onze Vader" te bidden? Als we het tien keer opzeggen in plaats van één keer, geeft ons dat dan een grotere beloning? *Nee! De Heer Jezus zei: 'Als je bidt, blijf dan niet eindeloos doorprevelen zoals de heidenen, want zij denken dat ze verhoord zullen worden vanwege hun vele woorden' (Mattheüs 6:7). Sommigen zeggen dat het Arabisch het beste is. Maar we kunnen onze dank en noden aan onze Vader vrijer uitstorten in onze eigen moedertaal.*
- In welke taal denk je dat het beter is om te bidden, in het Engels, Arabisch of je eigen taal?

Verontschuldigen, danken en vragen (vragen 16-22)

Vraag 15: Het "Onze Vader" omvat 3 soorten gebeden: verontschuldigen, danken en vragen. *Vraag de deelnemers om elke zin van het "Onze Vader" onder te verdelen in deze 3 categorieën gebeden. Je kunt ze op een muur plakken met kleefgum of op een tafel leggen.*

Vraag 17: Lees de hele vraag.

- Hoe kunnen we er zeker van zijn dat God ons zal vergeven en reinigen als we Hem spijt betuigen?

Want Hij belooft dit. 1 Johannes 1:9 zegt: 'Als wij onze zonden belijden, is Hij trouw en rechtvaardig en zal Hij ons onze zonden vergeven en ons reinigen van alle ongerechtigheid'.

Vraag 20: Lees samen uit de Bijbel Mattheüs 7:7-11.

- Welke bevelen geeft Jezus in vers 7?
- Welke beloften geeft Jezus in vers 7?
- Welk punt maakt Jezus in de verzen 9-11?
- Geef een voorbeeld van hoe God je gebed heeft verhoord.
- Waarom ontvangen we niet altijd wat we willen als we bidden?

- *De deelnemers kunnen hulp nodig hebben bij het vinden van het Bijbelgedeelte. Les 6 legt uit hoe je Bijbelverzen kunt opzoeken.*
- *Vraag, zoek en klop.*
- *Het zal gegeven worden, je zult vinden, de deur zal geopend worden. Ze worden herhaald in v. 8.*
- *Onze hemelse Vader is goed, en hij houdt ervan om goede dingen aan zijn kinderen te geven.*
- *Soms zou wat we vragen niet goed voor ons zijn. Dus als de zoon om een slang vraagt, zou een liefhebbende vader die dan geven? Nee, nooit. Als we niet krijgen wat we willen, kunnen we nog steeds onze liefhebbende Vader vertrouwen. Hij straft ons niet. Hij kent onze behoeften.*

Vraag 22: Voor welke behoeften kunnen we bidden? Wat heb je aangekruist in vraag 22?

Conclusie

Toepassing: Welk verschil zal de les van vandaag maken in je leven? Hoe ga je de manier waarop je bidt veranderen?

Evaluatie: **Neem de praktische taak door.** Bespreek hoe je een gebedslijst maakt. Moedig ze aan om namen in het vakje te schrijven, als dat veilig is. Je zou ze een gebedsapp (bijv. 'bidmaatje') aan kunnen raden.

Bemoediging: Ga door met de thuisstudie! Breng volgende week je Bijbel of Nieuwe Testament mee.

Gebed: Gebruik het "Onze Vader" voor inspiratie bij het bidden. Vraag God om ons te helpen om dicht bij Hem te leven en 'voortdurend te bidden'.

Les 6: Gods woord voor ons

Doelstellingen voor elke deelnemer:

- De gewoonte aanleren elke dag tijd met God door te brengen.
- Drie stappen leren gebruiken in deze tijd met God.
- In staat zijn om een verwijzing naar de Bijbel te vinden.
- Gedreven zijn om de Bijbel te lezen.

Culturele aanwijzingen:

- Moslims en de inspiratie van de Bijbel
- Verhaallijnen
- Gods zelfopenbaring

Voorbereiding: Notitieboekjes om uit te delen als dagboeken (indien mogelijk, breng dan ook een voorbeelddagboek mee). Als deelnemers nog geen Bijbel in hun eigen taal hebben, zoek dan uit hoe ze er één op papier kunnen krijgen of op z'n minst toegang kunnen krijgen tot een digitale versie.

Opening

Bespreek de praktische opdracht van vorige week: Heb je het "Onze Vader" gebeden? *Bid het nu samen. Je kunt de stroken papier van vorige week gebruiken om het weer samen te voegen en dan elk een zin te bidden.*

Les 6 Herhaling van de thuisstudie: **Vraag 1:** a) Adnan; b) ze worden zwak en sterven.

Vraag 2: 'b' is het enige volledig goede antwoord. Zin 'a' is niet goed, omdat er 'alleen' staat

Vraag 3: Oud, Nieuw

Vraag 4: bereid voor; lees; bid

Introduceer het onderwerp van vandaag: Als je van iemand houdt, hoe laat je die liefde dan zien? *Bijv. je brengt tijd met hen door, praat met hen, luistert naar hen.* Vorige week leerden we hoe we met God mogen praten, vandaag leren we hoe God door zijn woord, de Bijbel, tot ons spreekt. *Vraag iemand om Psalm 19:9-10 te lezen.*

Gesprek

Dorstig naar het woord van God (vragen 1-5)

Vragen 1 & 2: Kijk naar de plaatjes in vraag 1. Lees dan het vers in het vak.

- Zijn we echt dorstig naar Gods woord net zoals een baby dorstig is naar melk?

De Bijbel is Gods woord (vragen 6-10)

Vraag 8: Lees de hele vraag. Sommige niet-Christenen denken dat de Bijbel op een boek van mensen lijkt. Het is geschreven door mensen en vertelt over de geschiedenis van mensen.

- Hoe kunnen we uitleggen dat het nog steeds het Woord van God is? *Schrijvers "schreven zijn woorden door inspiratie van zijn Geest"*
- Hoe weten we dat het niet corrupt is? *In musea zijn duizenden vroege manuscripten beschikbaar voor vertalers - ze geven ons het vertrouwen dat we de originele tekst hebben.*

Vraag 10: Lees de eerste alinea.

- In welke talen werd de Bijbel oorspronkelijk geschreven?
- Weet u wie de Bijbel in uw moedertaal heeft vertaald? Heb je een kopie?

Het vertalen van de Bijbel betekent niet dat we de originele tekst veranderen. Het stelt ons in staat om God te horen spreken in onze eigen moedertaal!

Je kunt uitzoeken wie er verschillende talen heeft vertaald op Wikipedia, zoek op 'bible translations by language'. Bijbels in vele talen zijn te koop bij het Nederlands Bijbelgenootschap. Digitale en audioversies van de Bijbel zijn in vele talen online te vinden, bijvoorbeeld op www.biblegateway.com. Sommige bijbelapps voor smartphones hebben meerdere talen en/of audio. Bijvoorbeeld 'mybible', 'Andbible' en 'bible.is'.

De verschillende delen van de Bijbel (vragen 11-15)

Vraag 12-14: Laat de deelnemers elk deel in de Bijbel zien.

- Welk deel van de Bijbel bevat de *Tawrat* (Boeken van Mozes) en *Zabur* (Psalmen)?
- Welk deel staat bekend als de *Injil* (Evangelie)?
- Vervangt het Nieuwe Testament het Oude Testament? Waarom niet?

Tawrat & Zabur = Oude Testament. Injil=Nieuwe Testament. Vaak wordt het hele Nieuwe Testament de Injil genoemd. Strikt genomen is elk evangelie een 'Injil'.

Nee, we hebben ze allebei nodig. Samen vormen ze Gods kostbare Woord - het verhaal van Gods interactie met mensen door de geschiedenis heen.

Vraag 15: Open je bijbel bij de 'Inhoudsopgave'. Help de deelnemers om 1 Petrus 1:3 te vinden en vraag één persoon om het te lezen.

- Als we elke dag een speciale tijd opzij zetten om bij God te zijn, helpt dat ons om sterk en gezond te worden, zoals baby B aan het begin van deze les.
- Hoe kunnen we dit in de praktijk doen?

Elke deelnemer zou dit vers in zijn/haar eigen Bijbel of Nieuwe Testament moeten kunnen vinden. Als iemand verschillende vertalingen heeft, leg dan uit hoe de woorden enigszins kunnen verschillen, maar zo ontdekken we verschillende aspecten van de betekenis in het oorspronkelijke Grieks.

Dagelijkse tijd met God (vragen 16-22)

Vraag 18: Lees de hele vraag.

- Wat heb je geschreven bij a) en b)?
- Voor onze dagelijkse tijd met God moet ieder van ons de tijd en plaats kiezen, die het beste bij hem/haar past. Wat kan jou helpen om er een gewoonte van te maken?

Vraag iedere deelnemer om te antwoorden. Als deelnemers deze antwoorden in hun boek leeg gelaten hebben, herinner hen er dan aan dat alle antwoorden ingevuld moeten worden. Als we dit doen moeten we nadenken over onze mening en zo leren we veel meer.

Vraag 22: Lees de tweede alinea. *Vraag iedere deelnemer om zijn/haar mening te delen.*

Supplement 1: Mijn dagelijkse tijd met God

Stap 1: Bereid je voor: Hoe bereid je je voor als je de koning zou ontmoeten? *Douchen, mooi aankleden.*

- Hoe kunnen we ons voorbereiden om bij God te komen? *Vraag deelnemers om stap 1 uit te leggen.*

Bereid samen voor: *bijv. Lees het gebed samen, maar vraag iedereen om zonden persoonlijk bij God te brengen.*

Stap 2: Lees. Wat is stap 2 in onze dagelijkse tijd met God?

- Wat moeten we doen bij deze stap?

Pas stap 2 toe door samen 1 Petrus 1:13-15 te bestuderen.

Lees 1 Petrus 1:13-15 hardop. *Vraag dan de deelnemers om het voor zichzelf te lezen. Als je met meerdere talen werkt, zou je iemand kunnen vragen om elke taal voor te lezen.*

- Welke zin maakt vooral indruk op je?
- Wat gaat je doen om dit punt te onthouden? *bijv. schrijf het in een notitieboekje, leer het uit je hoofd enz. Deel dagboeken uit, laat een voorbeeld zien.*
- Wat ga je doen om te gehoorzamen wat God je vandaag heeft verteld?
- Geen enkele baby zou melk in zijn mond zuigen en het dan weer uitspugen! Maar dat is wat we doen als we Gods Woord lezen en het niet gehoorzamen!

Moedig de deelnemers aan om een dagboek te beginnen met verzen, gebeden, hoe ze het toe willen passen, enz. Je zou ze een notitieboekje kunnen geven om ze hierbij te helpen. Laat ze zo mogelijk een voorbeeld van je eigen dagboek zien.

Stap 3: Bid. Wat is stap 3 in onze dagelijkse tijd met God?

- Bidden is praten met onze hemelse vader. Over welke verschillende dingen kunnen we met God praten? *Kijk naar de verschillende delen (vetgedrukt) van stap 3. Bid nu en gebruik deze stappen.*
- Vorige week hebben we gesproken over het maken van een gebedslijstom te gebruiken bij het bidden. Is er iemand die er deze week één gemaakt heeft? Hoe is dat gegaan? *Moedig iedereen aan om een lijst te maken bijv. achterin het dagboek.*
- Heb je nog andere ideeën of vragen over hoe je dagelijkse tijd met God doorbrengt?

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen: Welk verschil zal de les van vandaag in je leven maken? *Iedereen deelt wat (ook jij).*

- **Lees samen de praktisch opdracht.** De opdracht van deze week is erg belangrijk. Volgende week zullen we je vragen om te delen wat je hebt geleerd.
- Is er iemand met wie je dit regelmatig kan doen (bijv. wekelijks)?

Bid samen: Vraag of iemand een specifieke nood heeft deze week en bid hiervoor. Dank God dat hij van ons houdt en elke dag tijd met ons door wil brengen.

Bid dat hij ons zou helpen om een gezonde gewoonte te ontwikkelen om tijd met hem door te brengen.

Les 7: Leden van Christus' kerk

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Zich inzetten om zich aan te sluiten bij een plaatselijke groep gelovigen.
- Drie beschrijvingen leren van de kerk van Christus uit 1 Petrus 2.
- Uit het hoofd leren van 1 Petrus 2:9.
- In staat zijn om verschillende verwijzingen te vinden in 1 Petrus.

Culturele aanwijzingen:

- Twee bijzondere stenen
- Genezing van een verdeelde identiteit
- Ummah
- Het risico afwegen

Voorbereiding: Lego of andere bouwstenen, één grote bouwsteen of bodemplaat voor een 'hoeksteen'.

Opening

Bid samen. Bespreek de praktische opdracht van vorige week: Is het je gelukt om elke dag toegewijd tijd met God door te brengen? Heeft het je geholpen om dicht bij je hemelse Vader te blijven? Voor degenen die het niet voor elkaar kregen, wat waren de obstakels? Hoe kun je die deze week overwinnen?

Les 7 Herhaling van de thuisstudie::

Vraag 1: a) huis; b) uitverkoren; c) gezin

Vraag 2: Jezus Christus

Vraag 3: uitverkoren volk, koninklijk priesterschap, heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft, grote daden verkondigen, heeft je uit de duisternis geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht (1 Petrus 2:9).

Introduceer het onderwerp van vandaag: Leg wat Lego of andere bouwstenen van gemengde kleur of grootte op tafel. Kan iemand in deze stapel leven? De stenen moeten samengevoegd worden om een huis te bouwen! Leg een grote bouwsteen of bodemplaat neer en bouw samen een huis met verschillende stenen. Vandaag leren we over de gemeenschap van Christus (de kerk) of de gemeenschap van gelovigen.

Gesprek

Introductie (vragen 1-2)

Vraag 1: Lees het verhaal van Majid, de spreekballon en vraag 1.

- Wat dacht je over Majid? Wat heb je bij vraag 1 opgeschreven? *In sommige landen kunnen de volgelingen van Christus met een moslimachtergrond elkaar vrij ontmoeten; op andere plaatsen kan het gevaarlijk zijn.*
- Lees de tekstballon van de leraar na vraag 2.

Een geestelijk huis (vragen 3-10)

Vraag 3: Ga naar 1 Petrus 2:4-8 *Vraag iemand het te lezen.*

- Waar worden wij, de levende stenen, voor gebruikt? (v.5)
- Verzen 6 en 7 beschrijven een 'hoeksteen'. Welke functie heeft een hoeksteen in een gebouw?
- Wie denk je dat de hier beschreven kostbare hoeksteen is? *Jezus Christus, die door God is uitverkoren (v.6) en kostbaar is voor zijn volgelingen (v.7), maar door anderen wordt afgewezen (v.7), die door hem worden beoordeeld (v.8)*
- Controleer of iedereen het vers kan vinden.
- *De bouw van een 'geestelijk huis'.*
- *Het zit in een benedenhoek en geeft de richting aan voor alle muren. Wijs de basishoek aan de onderkant van het lego-gebouw aan. Als het bij je groep past, vergelijk onze Hoeksteen dan met de zwarte steen die het middelpunt vormt van het gebedsritueel van de Islam.*

Vraag 6: Lees de laatste alinea.

- Wat is het goede antwoord? *b)*
- Wat zijn in onze stad de beste plaatsen voor de volgelingen van Christus om elkaar te ontmoeten? *Bespreek mogelijkheden.*

In sommige landen is er geen institutionele kerk, in andere landen zijn er genoeg plaatsen waar gelovigen elkaar kunnen ontmoeten. Toch kan een gemeenschap van volgelingen van Christus met een islamitische achtergrond ervoor kiezen om elkaar te ontmoeten in een huis, niet in een kerkgebouw.

Vraag 7: Lees de tweede alinea, die begint met 'De Heer Jezus vertelde zijn volgelingen...'

- Zijn we hier vandaag met tenminste 2 of 3 mensen die in Jezus' naam zijn samengekomen?
- Dus, is Jezus bij ons aanwezig? We kunnen hem niet zien, maar hij is bij ons door zijn Geest.
- Voel je Zijn aanwezigheid wanneer je andere gelovigen ontmoet om een dienst te houden? (zie vraag 9)

Een uitverkoren volk (vragen 11-18)

Lees 1 Petrus 2:9-10: Welk gedeelte in vers 9 vind je het mooist, en waarom?

- Hoe voel je je bij vers 10? *Het betekent veel voor sommige gelovigen met een moslimachtergrond, omdat het hen zo sterk verzekert van hun nieuwe identiteit in Christus en zijn gemeenschap.*

 Wie zijn we? Een spel om **1 Petrus 2:9** te oefenen. Vraag één persoon, 'Wie zijn wij?'. Ze antwoorden 'een uitverkoren volk'. Die persoon vraagt de volgende persoon 'wie zijn wij' en het antwoord is 'een koninklijk priesterschap', enz. Ga net zo lang door totdat iedereen met de uitdrukkingen vertrouwd is.

Vraag 14: Lees de hele vraag.

- Van welke verschillende nationaliteiten of etnische groepen heb je volgelingen van Christus ontmoet?
- Wat heb je met hen gemeen?
- Is het in jouw situatie beter om alleen gelovigen van je eigen etnische groep te ontmoeten of in een gemengde groep?
- *Net als deze verschillende gekleurde/grote bakstenen zijn we allemaal verschillend, maar we zijn allemaal nodig om een mooie, wereldwijde gemeenschap van gelovigen te vormen.*
- *Er zijn praktische voordelen van beiden en verschillende manieren om beiden te combineren. Bespreek deze opties.*

Vraag 15: Lees het eerste deel van de vraag.

- Voor wat heeft God ons volgens dit vers geroepen?
- Met welk doel heeft God ons uitgekozen?
- Wat moeten we daarom doen?
- *Uit de duisternis, in het licht.*
- *Om 'zijn grote daden te verkondigen', zie v.9*
- *Vertel andere mensen over Gods grote daden en zijn goedheid.*

Vraag 16: Kijk naar het plaatje. Deze twee moedige dames weten dat Christus hen geroepen heeft om voor Hem het licht uit te stralen. Welke kans heb jij om iemand te vertellen over Gods grote daden?

Een gezin (vragen 19-22)

Vraag 22: Lees de vraag. Bespreek de vetgedrukte vraag.

- **Lees de tekstballon van de leraar.** Hoe zou je jezelf en je geloof beschrijven aan je moslimfamilie?
- Zou je hen liever vertellen 'ik ben een christen geworden' of 'ik ben een volgeling van Jezus Messias' of iets anders?
- Wat zouden deze verschillende termen voor hen en andere moslims betekenen?
- *Als we Gods Woord gehoorzamen, accepteren we elkaar als broeders en zusters in Christus. We verliezen onze etnische of sociale identiteit niet, maar onze identiteit in Christus is nog sterker.*
- *In sommige contexten wordt het woord 'christen' geassocieerd met alcohol, varkensvlees, losbandigheid en het anti-moslim zijn. In andere contexten is er misschien een beter begrip van 'christelijk'. De Bijbel gebruikt verschillende termen voor gelovigen. Onze woordkeuze is persoonlijk en hangt af van onze situatie.*

Heb je de kerk van Christus nodig? (vragen 23-25)

Vraag 24: Lees de hele vraag. Wat heb jij hier opgeschreven?

- Hoe zit het met Majid, denk je dat hij zich als volgeling van Christus zonder anderen warm kan houden?
- Kijk nog eens naar wat je in vraag 1 hebt opgeschreven. Welk advies zou je na vandaag aan Majid geven?

Vraag 25: Net als het huis dat we bouwden, hebben we sterke banden nodig om een sterke gemeenschap van Christus te vormen. *Hoe kunnen we hier verder bouwen aan deze gemeenschap?*

- Welke mogelijkheden heb je of kun je creëren om andere volgelingen van Christus te ontmoeten?

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen: Welk verschil zal de les van vandaag in je leven maken?

- **Lees samen de praktische opdracht.**
- Is er minstens één andere gelovige met wie je deze week kan afspreken? *Als iemand dit niet lukt, kunnen ze een ontmoeting hebben met een andere deelnemer of met jou.*

Bid samen: Dank God voor onze broeders en zusters in Christus en vraag Hem om ons te helpen elkaar te vertrouwen. Vraag God ons op te bouwen tot een sterke geestelijke gemeenschap.

Les 8: Leden van twee gemeenschappen

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- De wil hebben om zowel de gemeenschap waar men in geboren is als hun nieuwe gemeenschap in Christus te dienen.
- Bereid zijn het gezag te erkennen van hen die een gezaghebbende positie bekleden, in het belang van de Heer.
- 1 Petrus 2:17 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Gelovigen met een moslimachtergrond en de moslim gemeenschap

Voorbereiding: papier, markeerstiften.

Opening

Bid samen. Bespreek de praktische opdracht van vorige week: Heb je tenminste met één volgeling van Christus afgesproken? Hoe heeft dit je geholpen? Heeft het je geestelijke kracht gegeven?

Les 8 Herhaling van de thuisstudie::

Vraag 1: a) geestelijk; b) aards   **Vraag 2:** het gezag erkennen

Vraag 3: "Houd iedereen in ere, heb uw broeders en zusters lief" (1 Petrus 2:17)

Introduceer het onderwerp van vandaag: Bij welke verschillende gemeenschappen horen we? (bijv. gezin, werkplek, straat, kerk). Vraag iedereen om te delen over hun gemeenschappen, schrijf ze op met een stift om aan het einde naar te kunnen verwijzen.

Laten we vandaag bespreken hoe we tot twee gemeenschappen tegelijk kunnen behoren en hoe we kunnen proberen ze allebei te dienen.

Gesprek

Leden van twee gemeenschappen (vragen 1-5)

Lees 1 Petrus 2: 11-12: Iedereen moet het gedeelte opzoeken.

- Waarom noemt vers 11 ons 'vreemdelingen die ver van huis zijn' of in een andere vertaling 'tijdelijke bewoners'?
- Niet-christenen houden ons gedrag nauwlettend in de gaten. Hoe moeten we volgens v.12 onder hen leven, ?

Vraag 2: Lees de tweede alinea.

- In welke twee gemeenschappen roept God ons op om Hem te dienen?
- Als iemand zegt: 'We hoeven onze aardse gemeenschap niet te dienen, het enige wat telt is onze geestelijke gemeenschap', welk antwoord zou je dan geven?

Vraag 4-5: Lees vraag 4b).

- Wat heb je hier opgeschreven? Deel je ervaringen.
- Wat is de beste manier om 'de onwetende praatjes van dwaze mensen het zwijgen op te leggen'? (zie vraag 5)

- Omdat ons echte thuisland voor altijd met Christus is, zie vraag 1.
- Leef zo'n goed leven dat ze dat herkennen, ook al beschuldigen ze ons ervan verkeerd te doen.
- De geestelijke gemeenschap van de kerk van Christus en de aardse gemeenschap (of 'geboorteland') waarin we leven.
- Bespreek. Volgens 1 Petrus hoofdstuk 2 heeft God ons geroepen om in beide gemeenschappen te dienen.
- Geef iedereen de gelegenheid om te delen als ze dat willen.
- Goed doen.

Goed doen (vragen 6-9)

Vraag 7: Lees de eerste alinea.

- Welke antwoorden heb je hieraan gekruist?
- Kun je andere manieren bedenken waarop we 'goed' kunnen doen voor onze gemeenschap en land?

Vraag 8: Lees de tweede alinea.

- Welke ideeën heb je hier opgeschreven?
- Welke ideeën uit de vragen 7 en 8 kun je in praktijk brengen? Elke leerling moet ten minste één actiepunten kiezen dat van belang is voor zijn of haar situatie.

Het gezag erkennen van onze overheid (vragen 10-13)

Lees 1 Petrus 2:13-17: Vraag een deelnemer om deze tekst te lezen, één keer in elke taal als het een gemengde groep is.

- Wat beveelt God ons in vers 13? *'Het erkennen van iedere menselijke autoriteit'*.
- Omwille van wie moeten we het gezag erkennen? *'Omwille van de Heer'*.
- Betekent volgens vers 16 vrij zijn in Christus dat we kunnen doen wat we willen? *Nee, we zijn niet vrij om kwaad te doen. In plaats daarvan zijn we 'Gods slaven'. We zullen hier meer over leren in Les 15..*

Vraag 13: Lees de hele vraag.

- Wat heb je bij deze vraag opgeschreven? *Bespreek. In zulke situaties moeten gelovigen beslissen waar ze compromissen kunnen sluiten over minder belangrijke zaken en wat de essentiële zaken zijn waarbij ze 'God moeten gehoorzamen in plaats van de mensen' (Handelingen 5:29).*
- Als je in een winkel werkt en je baas zegt dat je de klanten moet bedriegen, wat zou je dan doen? Reageer in het licht van wat we net geleerd hebben van het voorbeeld van de apostel Petrus.
- *Bespreek. Dit is moeilijk! We willen niet ongehoorzaam zijn aan God, maar we willen ook onze baan niet verliezen.*

Het gezag erkennen van je baas (vragen 14-20)

Lees 1 Petrus 2:18

- Aan wie is dit vers geschreven?
- Wat zou volgens jou moeilijk zijn om als slaaf te werken?
- Moeten de slaven in vers 18 zich alleen onderwerpen aan de 'goede en rechtvaardige' meesters of ook aan de 'onrechtvaardige'?
- Als we een oneerlijke baas hebben, of mensen die het werk dat we doen niet waarderen, welke troost en kracht kunnen we dan putten uit 1 Petrus 2?
- Heeft iemand van ons een situatie waarin we het moeilijk vinden om het gezag te erkennen van iemand met gezag over ons? Deel het alsjeblieft.
- *Slaven.*
- *Bijv. je werkt erg hard, maar ontvangt geen beloning en geen vrijheid.*
- *Beiden.*
- *We erkennen het gezag omwille van de Heer, (v.13 & 18), v.20: als we lijden door het goede te doen is het tot eer van God.*
- *We bidden aan het einde voor deze situaties.*

Vraag 19: Kijk naar de twee mannen.

- Heeft u liever dat uw zoon een eerlijke vuilnisman wordt of een oneerlijke docent?
- Wat denk je dat de Heer zou willen?

Breng 1 Peter 2:17a in praktijk: *"Houd iedereen in ere, heb uw broeders en zusters lief"*.

- Wie kan 1 Petrus 2:17a uit het hoofd opzeggen? *Moedig iedereen aan om het een keer op te zeggen.*
- Welke woorden zeggen ons dat we ons in moeten zetten voor onze aardse gemeenschap?
- Welke woorden zeggen ons dat we ons in moeten zetten voor onze geestelijke gemeenschap?

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen: Welk verschil zal de les van vandaag maken in je leven? Is iemand al begonnen met het toepassen van deze les in zijn leven?

Lees de praktische opdracht.

Bemoediging: Kijk naar de lijst van gemeenschappen die je in het begin hebt geschreven. Hoe kun je ze dienen? Ga terug naar de vragen 7 en 8 en beslis om volgende week voor de ene gemeenschap een opdracht uit te voeren, of doe een van de praktische opdrachten die in het studieboek worden voorgesteld.

En ga door met de thuisstudie!

Bid samen: *Bid in paren of groepen als dat beter uitkomt.*

Bid voor elk groepslid dat zich in een situatie bevindt waarin het moeilijk is om het gezag te erkennen van een onrechtvaardige overheid of een onrechtvaardige baas.

Vraag God om ons te helpen bij het vinden van manieren om onze aardse en geestelijke gemeenschappen deze week te dienen en het gezag te erkennen van gezagsdragers, omwille van de Heer.

Les 9: Redenen voor vervolging

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Zeker weten dat niets ons kan scheiden van Gods liefde.
- Begrijpen dat er vervolging zal zijn, maar dat God het ten goede gebruikt.
- Leren wijs te handelen om vervolging te vermijden.
- 1 Petrus 2:21 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Het adviseren van gelovigen met een moslimachtergrond bij vervolging.

Vorbereiding: Stukjes papier met woorden uit Romeinen 8:35 (vraag 12)

Opening

Bid samen. Bespreek de praktische opdracht van vorige week: Wat heb je gedaan om onze gemeenschap of een behoeftig persoon of iemand met gezag te dienen? Hoe reageerde de andere persoon?

Les 9 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: "om uwentwil, en u daarmee een voorbeeld gegeven. Treed dus in de voetsporen van hem" (1 P. 2:21).

Vraag 2: 1) wereld, haat; 2) God, vervolging; 3) handelen we dwaas; 4) voetstappen van Christus

Introduceer het onderwerp van vandaag: Het onderwerp van vandaag is vervolging en dat is een heel moeilijk onderwerp. Misschien brengt het gesprek wel tranen met zich mee vanwege de pijn die we hebben meegemaakt. Maar God gebruikt vervolging voor het goede en kan onze pijn genezen als we over hierover praten.

Gesprek

Eerste reden – De wereld haat ons (vragen 1-6)

Vraag 1-2: Lees vraag 1 helemaal en het eerste deel van vraag 2.

- Welke antwoorden heb je op vraag 2 gegeven? Of heb je vervolging op andere manieren ervaren? Wordt je nog steeds vervolgd? *Stop nu en bid samen voor iedereen in de groep die nu vervolgd wordt of nog steeds pijn voelt van eerdere tegenstand.*

Laat iedereen praten over zijn of haar ervaringen. Dit is een belangrijk moment van delen en kan tranen opwekken, verzeker de mensen dat dit oké is.

Vraag 5: Lees in het vak het waargebeurde verhaal van Haim. Welke emoties voel je?

Tweede reden – God staat vervolging toe (vragen 7-13)

Lees 1 Petrus 1:3-7

- Waar is volgens v. 4 onze erfenis? *In de hemel.*
- Zal het ooit 'vergaan, bederven of verbleken'? *Nee - in tegenstelling tot onze aardse erfenis!*
- Wat beschermt ons op dit moment volgens vers 5? *Gods kracht*
- Als we geconfronteerd worden met 'allerlei soorten beproevingen', hoe moeten we dan volgens v. 6 reageren? *Verheug je erover.*
- Waar is volgens v. 7 ons geloof mee te vergelijken? *Met goud, zelfs 'van grotere waarde dan goud'.*
- Waarom laat een goudsmid goud door het vuur gaan? *Om het te verfijnen, bijvoorbeeld 9-karaats goud omzetten in 24-karaats.*
- Dus, waarom staat God onze vervolging toe? *Om ons geloof te beproeven. Om ons zuiver, geduldig en sterk te maken. Zijn verfijnend vuur verandert ons 9-karaatsgeloof in kostbaar 24-karaats geloof!*

Vraag 10: Lees de hele vraag. Welk antwoord heb je aangekruist? Wat vind je hiervan?

Alleen a) is het 'juiste' antwoord. Het doel van het gesprek is dat de deelnemers eerlijk zijn over hun persoonlijke twijfels en problemen. Dan kunnen ze zich openstellen voor Gods Woord op een eerlijke manier, zodat God hun denken kan veranderen en hen kracht kan geven om te vertrouwen dat Hij goed is, zelfs in tijden van lijden.

Vraag 11: Lees de hele vraag. Wat schreef je op bij deel b)? *Deel ook iets uit je eigen leven.*

Vraag 12: *Wanneer ze door ernstige moeilijkheden heengaan, hebben gelovigen soms het gevoel dat God hen in de steek laat of straft. De volgende oefening helpt hen om er dieper op te vertrouwen dat God nog steeds van hen houdt en hen nooit zal loslaten. Schrijf vooraf op losse stukjes papier de woorden 'tegenspoed', 'ellende', 'vervolging', 'honger', 'armoede', 'gevaar', 'zwaard'. Schrijf op twee andere papieren 'kan scheiden' en 'kan niet scheiden' en leg deze op de tafel of de vloer. Schrijf tenslotte een papier met het woord 'dood'.*

Lees **Romeinen 8:35**. Welke van deze dingen kan ons scheiden van de liefde van Christus? Elke persoon neemt één papiertje en plaatst dat onder het kopje 'kan scheiden' of 'kan niet scheiden'.

- Lees **Romeinen 8:36**. Beschrijft dit vers Haim's familie als ze met elkaar de dood onder ogen zien?
- Lees samen eenstemmig **Romeinen 8:37-39**. Zou zelfs de dood Haim's familie kunnen scheiden van de liefde van Christus? *Nee! Zij zullen rechtstreeks bij God zijn.*

Leg het papier dat zegt 'dood' bij de andere papieren onder het kopje 'kan niet scheiden'.

- Kan iets ons scheiden van de liefde van Christus, wat dan ook? *Nee, zelfs de dood niet!*

Derde reden – Soms handelen we dwaas (vragen 14-17)

- Vraag 14:** Lees de vraag na Shakeel's verhaal:
- *Herinner de leerlingen eraan dat de thuisstudie hen helpt om beter deel te nemen aan het gesprek.*
  - *Bijv. hij gedroeg zich dwaas door zijn familie in verlegenheid te brengen, van huis weg te lopen en zijn vader te beledigen.*
  - *Onnodig.*
  - *Bijv. door onze oudsten te respecteren, onze families te steunen, te proberen hen geen schande te bezorgen, voor zover dat mogelijk is.*
  - *We mogen de naam van Christus niet ontkennen. Maar we zouden kunnen kiezen om te verhuizen, zie vraag 17.*
- Wat is jouw mening hierover?
  - Heeft Shakeel te maken gehad met noodzakelijke vervolging of onnodig?
  - Hoe moeten we onnodige vervolging voorkomen?
  - Moeten we noodzakelijke vervolging vermijden?

Vraag 17: Lees de tweede alinea.

- Wat is jouw mening over deze vraag? *Het 'goede' of 'foute' antwoord hangt af van de omstandigheden. Een persoon die in levensgevaar verkeert, moet overwegen om voor enige tijd naar een andere plaats te verhuizen. Als hij niet in gevaar is, moet hij echter proberen om zo mogelijk rustig thuis te blijven wonen totdat de situatie verbetert. Ze zouden moeten proberen te bewijzen dat ze nog steeds loyaal zijn aan hun familie, ook al volgen ze Jezus Christus.*

Vierde reden – We volgen in Christus' voetstappen (vragen 18-22)

Lees 1 Petrus 2:19-21:

- Hoe beschrijft vers 20 onnodige vervolging?
'Is er enige reden om trots te zijn wanneer u de slagen verdraagt die u als straf voor uw wangedrag krijgt?'
- Hoe beschrijft vers noodzakelijke vervolging?
'Het is echter een blijk van Gods genade wanneer u verdraagt wat u moet lijden voor uw goede daden.'
- Als we vervolging moeten lijden, wiens voetstappen volgen we dan volgens vers 21?
Onze meester Jezus heeft het 'pad van de doornen' bewandeld en het is een eer voor ons om dit ook te doen!

Bespreek het vers wat je uit je hoofd leerde 1 Petrus 2:21: Naast het leren van verzen uit de Bijbel, moeten we er ook over mediteren. Dit helpt ons te horen wat hij door het vers tegen ons zegt en hoe hij wil dat we antwoord geven. U kunt dit tijdens de les demonstreren met behulp van de volgende stappen:

- 1) Vraag iedereen stil te worden en hun hart op God te richten. Vraag God door zijn Woord tot ons te spreken .
- 2) Vraag iedereen om het uit het hoofd geleerde vers langzaam één keer hardop uit te spreken.
- 3) Elke persoon moet het vers stil voor zichzelf herhalen, luisteren naar wat God zegt en nadenken over elk deel van het vers. *Laat dit minstens 5 minuten duren.*
- 4) Vraag God om ieder van jullie te laten zien hoe Hij wil dat jullie hierop reageren. *Geef hier een paar minuten de tijd voor.*
- 5) Deel in de groep of in paren wat God door het vers tegen je heeft gezegd en hoe je erop gaat reageren.

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- Wat voor verschil zal de les van vandaag maken in je leven?
- Lees samen de praktische opdracht. Deelnemers kunnen een soortgelijk proces als de reflectie van vandaag gebruiken om te mediteren over één vers per dag. *NB: de juiste vragen zijn 1,3,7,9,11,15,18,20,22 - niet zoals in het studieboek 2013.*

Bid samen: Vraag de mensen om korte gebeden te bidden en dank God voor zijn sterke belofte in tijden van vervolging. Bid voor gelovigen die vervolgd worden in andere landen, vooral voor Christus' volgelingen met een moslimachtergrond.

Les 10: Reageren op vervolging

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Oprecht geloven dat vergeving beter is dan wraak.
- Stappen nemen om iemand te vergeven, die hem of haar pijn heeft gedaan.
- Uit het hoofd leren van Mattheus 5:44.

Culturele aanwijzingen:

- Wraak of vergeving

Voorbereiding: Voor vraag 4, schrijf & knip kopieën uit van Mattheus 5:44.

Opening

Bid samen. Bespreek de praktische opdracht van vorige week: Is het je gelukt om elke dag te reflecteren op de voorgestelde Bijbelverzen? Hoe was dit voor jou? Welk vers sprak je het meest aan?

Les 10 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: vergeving

Vraag 2: Heb je vijanden lief en bid voor hen, die je vervolgen.

Introduceer het onderwerp van vandaag: Kijk naar de instructie. De teksten van de twee mannen worden door twee personen gelezen: Heb je je ooit zo gevoeld als een van deze mannen? *Geef de deelnemers de kans om te delen over hoe ze zich hebben gevoeld zonder hierover te oordelen.* Vandaag leren we hoe God wil dat we reageren op vervolging en vooral hoe we onze vijanden kunnen vergeven.

Gesprek

De vicieuze cirkel van wraak (vragen 1-3)

Vraag 2: Kijk samen naar het plaatje.

- Welk voorbeeld van waar je deze cyclus van wraak hebt gezien heb je genoteerd?
- Vergeving is moeilijk en wraak is gemakkelijk. Maar welke van de twee maakt de schade erger?

Vergeving in plaats van wraak (vragen 4-16)

Vraag 4:

- Hoe heeft Jezus ons geleerd om de cyclus van wraak te doorbreken? *Hij leerde ons om onze vijanden lief te hebben en te vergeven.*

Schrijf en knip kopieën van Mattheüs 5:44. Vraag elke leerling om de woorden in de juiste volgorde te zetten.

Vraag 5: Lees de hele vraag.

- Wat bad Jezus toen er spijkers in zijn handen geslagen werden? *'Vader vergeef het hun'.*
- Was Jezus Christus een zwakke of sterke leider? Wat kon hij door deze kracht doen? *Vergeven.*
- Wat kunnen we leren van zijn voorbeeld? *Vergeven is geen teken van zwakte, maar van kracht/moed.*
- Wie geeft ons de kracht om onze vijanden te vergeven? *Jezus, door de kracht van de Geest die in ons woont.*

Lees1 Petrus 2:21-25:

- Verdiende Jezus het volgens vers 22 om te lijden? *Nee 'hij beging geen enkele zonde'.*
- Kijk naar vers 23. Wat deed Jezus in plaats van wraak te nemen of zijn vervolgers te vervloeken? *Hij nam geen wraak; hij uitte geen bedreigingen. In plaats daarvan liet hij het oordeel over aan hem die rechtvaardig oordeelt'.*
- Kijk naar vers 24-25. Wat heeft Jezus Christus voor ons gedaan? *Hij droeg onze zonden aan het kruis, genas ons met zijn wonden, bracht ons verstrooide schapen terug naar de Herder.*
- Hoe voel je je, als je eraan denkt dat Jezus Christus dit allemaal voor jou heeft gedaan?
- Het is heel moeilijk om onze vijanden lief te hebben en te bidden voor hen die ons vervolgen. Waarom zouden we het dan proberen te doen? *Christus heeft ons eerst vergeven en ons bevrijd. Hij geeft zelf het voorbeeld in het vergeven van onze vijanden. Hij beveelt ons om het te doen. Vergeven breekt de cyclus van wraak en bevrijdt ons van bitterheid.*

Waarom vergeven? *Als er tijd is, ga dan dieper op dit onderwerp in.*

De deelnemers lezen met z'n tweeën **Mattheüs 18:21-35**, praten een paar minuten en koppelen dan terug naar de groep wat ze geleerd hebben. Als dit passend is, kunnen ze het verhaal uitspelen.

Vraag 9: Lees het eerste deel van Farid's verhaal.

- Als Farid zijn plan van wraak had uitgevoerd, wat zou dan het resultaat zijn geweest?

Hij zou hebben toegegeven aan Satan. Zijn collega's hadden misschien revanche genomen en de 'cyclus van wraak' uitgebreid.

Vraag 10: Lees het tweede deel van Farid's verhaal.

- Welk goed resultaat werd bereikt, omdat Farid vergaf in plaats van wraak te nemen? *Zijn collega werd diep geraakt en werd later volgeling van Jezus.*

Lees wat er ook gebeurde: Na het schrijven van de vergevingsgezinde brief ging Farid naar huis. Maar hij maakte zich nog steeds grote zorgen over het verlies van een hele maand loon. Hij zei: 'Ik kon die nacht niet slapen, wentelend en draaiend totdat ik eindelijk opstond om op het balkon te bidden. Net toen ik op het punt stond weer naar binnen te gaan, gooide iemand een steen op het balkon. Aan de steen hing een brief van een andere christen die ik om veiligheidsredenen al maanden niet had ontmoet. De brief bevatte hetzelfde bedrag als mijn loon. Ik was verbaasd: Hoe trouw zorgt de Heer voor mij!' (www.pneumafoundation.org/pi_7_2003.jsp)

- Als jij Farid was en deze brief zou ontvangen, hoe zou jij je dan voelen? *Bespreek je waarschijnlijke emoties.*

Vraag 12: Lees Miriam's verhaal & de vraag.

- Waarom denk je dat God Farid's financiële verlies op een schitterende manier heeft opgelost, maar die van Miriam niet?
- Wat heeft Miriam vrijgemaakt van het haten van haar familielid? *Ze koos om te vergeven. Toen vervulde vreugde haar hart!*

Dat weten we niet. God weet wat het beste is voor ieder van ons en werkt ten goede in ons leven. Soms laat hij ons een wonder zien om ons geloof te versterken, zoals bij Farid. Soms laat hij ons een moeilijke weg gaan om ons uithoudingsvermogen te versterken, zoals bij Miriam.

Vraag 13: Lees de vraag. Wat heb je hier opgeschreven?

Soms is het juist om te protesteren, vooral namens andere christenen. Soms protesteert de apostel Paulus als hij onrechtvaardig behandeld wordt (bijv. Handelingen 16:35-37). Maar het moet altijd rechtmatig zijn, geen wraak.

Vraag 15: Lees het verhaal. Vond deze gelovige het gemakkelijk om degenen die hem sloegen te vergeven? *Nee.*

- Hij zei dat hij leed door zijn vervolgers niet te vergeven. Wat denk je dat hij daarmee bedoelde? *Waarschijnlijk heeft hij veel geleden onder de bitterheid in hem.*
- Wanneer heb je vastgehouden aan wrok en weigerde je te vergeven? Wat was het resultaat voor je?
- Als je die persoon dan vergeeft en wrok loslaat, wat voor verschil maakt dat dan?

Lees nu de zin onder het vak en de spreekballon.

- Kun je iemand bedenken die jou gekwetst heeft? Denk aan de naam van die persoon en mompel het rustig. *Geef de mensen de tijd om dit rustig te doen. Deelnemers worden niet gevraagd de naam hardop te zeggen of op te schrijven om te voorkomen dat er vertrouwelijkheden worden onthuld..*
- Heb je dat kunnen doen? Hoe voelde het om die woorden te zeggen?

Vreugde in ons lijden (vragen 17-19)

Lees 1 Petrus 4:12-16. *Iedereen zoekt dit gedeelte in zijn/haar Bijbel op.*

- Wat was je favoriete vers in dit Bijbelgedeelte en waarom?
- Beschrijf een gelegenheid waarbij God je vreugde gaf te midden van het lijden.

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen: Neem deze week de tijd om God te vragen of er anderen zijn die je moet vergeven. Het is moeilijk en je kunt het niet in eigen kracht doen. Niemand kan je dwingen om te vergeven, maar als je ervoor kiest om te vergeven, zal God je de kracht geven om het te doen. Dan zal het grote vreugde in je leven geven!

Met wie kan je iets delen over dit onderwerp? Je zou met die persoon het verhaal kunnen delen van de dienaar, die niet wilde vergeven (Mattheüs 18:23-35).

Bid samen en gebruik de praktische opdracht: Leid de deelnemers door deze gebedsstappen:
Vraag God eerst om ons één persoon te laten zien die we moeten vergeven.
Lees dan stap 1 & 2 langzaam.
Bid het gebed in stap 3 samen, waarbij elke persoon rustig de naam van de persoon die hij of zij wil vergeven, uitspreekt (Mattheüs 18:23-35).
Lees de laatste stap. Bid voor elkaar om kracht te ontvangen om zo te blijven vergeven.

Les 11: Het huwelijk

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Gods bedoeling voor het huwelijk begrijpen: één man verbonden met één vrouw voor hun hele leven.
- Hun echtgeno(o)t(e) boven zichzelf willen behagen.
- Geloven dat mannen hun vrouwen prioriteit moeten geven boven hun moeders.
- Genesis 2:24 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Huwelijk binnen de islam
- Moederschap binnen de islam

Vorbereiding: Papier en pennen, nadenken over onderwerpen om bij vraag 3 te bespreken.

Opening

Bid samen. Bespreek de praktische opdracht van vorige week: Heb je iemand kunnen vergeven die je gekwetst heeft? Wat voor verschil maakte dat in je leven? *Sprek persoonlijk met deelnemers die zwijgen of vergeving moeilijk vonden.*

Les 11 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: “zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt.” (Genesis 2:24). **Vraag 2:** één, één, hele **Vraag 3:** a) gezag erkennen b) met respect behandelen **Vraag 4:** Ik

Bid voor deze bijeenkomst. Introduceer het onderwerp van vandaag: Onze relatie met onze echtgenoot is de belangrijkste menselijke relatie die we hebben, zelfs belangrijker dan met onze ouders. Het onderwerp van vandaag is Gods bedoeling met het huwelijk. **Het is belangrijk om de les van vandaag aan te passen, bijv. als je deelnemers ongehuwd zijn.** We stellen dan gespreksgroepen voor met alleenstaanden, met een leider van hetzelfde geslacht. Concentreer je op de vragen die relevant zijn voor je deelnemers. Dit onderwerp is belangrijk, dus wees niet gehaast en kom er later op terug als dat nodig is.

Gesprek

Gods bedoeling voor het huwelijk (vragen 1-11)

Vraag 2: Lees elke uitspraak en vraag:

- Ben je het persoonlijk eens met deze uitspraak?
- Waarom of waarom niet?

Deze antwoorden komen vanuit een bijbels perspectief, gebaseerd op het onderwijs dat mannen en vrouwen geschapen zijn naar Gods beeld, maar christelijke opvattingen over bepaalde aspecten van genderrollen kunnen verschillen.

Vraag 3: Kijk nog eens naar Genesis 2:24.

- Wat is Gods bedoeling met het huwelijk? *Zie de vraag.*
- Wat moet er tussen hen gebeuren, in lichaam, geest en ziel? Ze moeten verenigd zijn - één vlees.
- Wanneer en hoe begint het huwelijk in de cultuur waarin we leven?
- Hoe is dat anders voor hen die Christus volgen? *Neem de tijd om problemen en uitdagingen te bespreken op de plaats waar je woont, bijvoorbeeld in het westen: hoe vind je een partner, daten, samenwonen, seks voor het huwelijk, bruiloften. En maak duidelijk wat het verschil zou moeten zijn voor christenen.*

Vraag 5:

Kijk naar het plaatje.

- Wat heeft ieder van jullie opgeschreven bij vraag 5 a) en b)?

De meeste deelnemers zullen dit scenario herkennen. Het Bijbelse principe is duidelijk dat de vrouw op de eerste plaats moet komen, maar de zorg en het respect voor zijn ouders is een bijbels principe dat in het Westen onderbelicht is. Lees vraag 4 samen.

Bespreek het onderwerp echtscheiding op een gevoelige manier en bespreek Gods genade & vergeving voor gelovigen, die een echtscheiding hebben doorgemaakt.

Vraag 7: Lees Mattheüs 19:3-6.

- Het was in die tijd gemakkelijk voor een man om van zijn vrouw te scheiden. Welk vers citeert Christus in v. 5?
- Hoe kunnen een man en vrouw hun huwelijk versterken, niet alleen lichamelijk maar ook met hun hart en geest?
- Zegt Christus in v. 6 dat het huwelijk slechts een
- In feite leerden sommige Farizeeën dat een man kon scheiden als zijn vrouw het eten aan liet branden! (Jezus citeert) Genesis 2:24.*
- Breng tijd met elkaar door, praat met elkaar en doe dingen samen, als echte vrienden.*
- De islam ziet het huwelijk als een contract. De Bijbel zegt dat het dieper gaat en niet zomaar verbroken kan worden.*

- menselijk contract is of is het meer dan dat?
- **Waarom is een echtscheiding verkeerd volgens de woorden van Christus in vers 6 ?**
- *God heeft 'hen samengebracht' zodat mensen het niet zouden moeten verbreken (zie ook vers 9). Maar soms stranden huwelijken, zelfs onder volgelingen van Christus.*

Vraag 9: Lees de vraag. Welk antwoord heb je aangekruist? Waarom denk je dat dit gebeurt?
a), b) en d) zijn gewoon in samenlevingen van moslims. c) komt zelden voor.

Vraag 10: Lees de spreekballon en laatste alinea. Wat heb je hier opgeschreven?

Deze man denkt dat zijn vrouw zijn bezit is, maar de Bijbel leert dat mannen en vrouwen van evenveel waarde zijn.

Vraag 11: Lees de hele vraag. Hoe helpt het ons om te weten dat God onze pijn voelt? *Misschien bevinden je deelnemers zich in één van deze ongelukkige situaties. Het helpt hen om te weten dat Jezus op deze aarde een sterk medeleven voelde met lijdende mensen. Hij voelt onze pijn als we ongelukkig zijn in ons huwelijk.*

Mannen en vrouwen in 1 Petrus (vragen 12-22)

Vraag 13: Lees de hele vraag.

- **Waarom is het soms moeilijk voor een vrouw om het gezag van haar man te erkennen?**
- **Waarom is het soms moeilijk voor een man om zijn vrouw te behagen?**
- *De echtgenoot kan bijv. egoïstisch, dominant of onverstandig zijn of de vrouw wil haar eigen zin krijgen.*
- *Veel echtgenoten verwachten bijvoorbeeld dat hun vrouw hen dient.*

Vraag 15 & 20: Vraag twee mensen om voor te lezen wat de vrouw (vr.15) en Tariq (vr. 20) zeggen.

- **Wie proberen ze te behagen - zichzelf of hun echtgenoot?**
- **Waarover wil God dat we ons meer zorgen maken: hoe we onze wederhelft kunnen behagen of hoe hij/zij ons kan behagen? Geef voorbeelden van hoe jij je echtgenoot probeert te behagen, of wat je er moeilijk aan vindt.**

Vraag 21 & 22: Lees de eerste alinea.

- **Kan een man zijn gezag thuis behouden zonder zijn vrouw en kinderen te slaan?** *In sommige culturen is het slaan van een vrouw gebruikelijk, maar de Bijbel zegt 'heb [je] vrouwen lief als [je] eigen lichaam'. Ef. 5:28.*
- **Wat zegt 1 Petrus 3:7 over hoe een vrouw behandeld moet worden?** *'verstandig' en 'met respect'.*
- **Geef voorbeelden van hoe dit er in de praktijk uit zou zien.**
- **Lees vraag 22:** **Wat heb je opgeschreven?** *De antwoorden kunnen verschillen, maar de vraag is om mannen te helpen nadenken over hoe ze op een onzelfzuchtige manier hun vrouw kunnen behagen.*

Christus en jouw echtgenoot (vragen 23-26)

Vraag 24: Lees het verhaal in het vak en de vraag eronder. Wat is jouw mening?

De echtgenoot kan zich bekeren. Maar zelfs als dat niet gebeurt, als de volgeling van Christus geduldig en liefdevol is, helpt het de harmonie in huis te bewaren.

Vraag 26a: Lees de eerste alinea.

- **Welke antwoorden heb je aangekruist en waarom?**
- **Hoe kun je 'gezamenlijk je kinderen opvoeden tot volgelingen van Jezus'?**
- *Wees een goed christelijk voorbeeld; geef onze kinderen tijd, aandacht, liefde, wijze discipline; verontschuldig je als we falen; bid voor hen; lees elke dag de Bijbel met hen; betrek hen bij de ontmoeting met gelovigen.*

Vraag 26b: Lees de tekstballon van de leraar. **Pas deze oefening aan je groep aan.**

 Geef deelnemers papier en pennen. Overweeg en schrijf in 5 minuten op:

- 5 Praktische ideeën om de relatie met je vrouw of man te versterken.
- **OF**, als je niet getrouwd bent, 5 gebieden waar je wilt groeien om een goede man/vrouw te worden.

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen: Wat was het belangrijkste dat je hebt geleerd over het huwelijk? Hoe ga je dit in de praktijk brengen? Welke van de ideeën die je hebt opgeschreven ga je deze week doen?

Bemoediging: Stel een christelijke huwelijkskursus voor als dat relevant is. Bied aan om onder vier ogen te praten over alle vragen die mensen hebben over deze les.

Bid samen: Verdeel de groep in alleenstaande of gehuwde paren om Gods hulp te vragen bij het gehoorzamen aan wat ze over het huwelijk hebben geleerd.

Les 12: Het oplossen van onze conflicten

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Kies een goede manier om conflicten op te lossen, niet de slechte manieren.
- Begrijp en oefen drie stappen om een conflict op een goede manier op te lossen.
- 1 Petrus 3:11 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Conflicten en hoe ze op te lossen
- Heeft God emoties?

Vorbereiding: Overweeg of het rollenspel geschikt is voor je leerlingen. Zoek een lied en een kruis op voor de gebedstijd.

Opening

De praktische opdracht van vorige week: Wat heb je deze week gedaan om je huwelijk te versterken of je huwelijkspartner gelukkig te maken? Hoe is het gegaan? Of als je niet getrouwd bent, welke praktische opdracht heb je dan gedaan?

Les 12. Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: alle drie zijn slechte manieren om conflicten op te lossen.

Vraag 2: emoties, praten, geven, vergeven.

Vraag 3: vrede nastreven (1 Petrus 3:11)

Introduceer het onderwerp van vandaag: Is het mogelijk voor ons als gelovigen om in volmaakte vrede te leven en nooit ruzie te hebben? *In theorie is het mogelijk, maar in de praktijk hebben de volgelingen van Christus, net als niet-christenen, ruzie. Maar als gelovigen zouden we een betere manier moeten hebben om ruzies op te lossen dan niet-christenen.*

Gesprek

Conflicten tussen de volgelingen van Christus (vragen 1-5)

Vraag 5:

- Van verklaringen a) tot e), welke heb je aangekruist?
- In stelling f), welk voorbeeld heb je uit eigen ervaring opgeschreven?

God verlangt van ons dat we onze conflicten oplossen (vraag 6)

Vraag 6:

- Denk je dat onze acties God verdrietig kunnen maken? *De islam leert dat onze acties God niet kunnen beïnvloeden, maar de Bijbel leert dat dit wel het geval is. In Genesis 6:5-6 bijvoorbeeld, werd God 'bedroefd' door de zonden van de mensen en 'werd zijn hart gevuld met pijn'.*
- Waarom denk je dat onze geschillen God verdrietig maken? *Christus heeft bijvoorbeeld een zware prijs betaald om ons vrede te brengen, hij verlangt ernaar dat we in vrede leven. Ook als we ruzie hebben is het een slecht getuigenis voor de ongelovigen.*

Lees 1 Petrus 3:8-12:

- Welke goede acties en houdingen helpen ons om in vrede met elkaar te leven? (v. 8)
- Welke slechte acties moeten we vermijden? (v.9)
- Wat moeten we in plaats daarvan doen?
- Wat moeten we volgens vers 10 anders doen? Waarom?
- Welk verschil zal dit gedeelte maken voor je gedrag de volgende keer dat je een conflict hebt met iemand?
- - Welk vers uit deze passage is uit het hoofd geleerd? Allemaal zeggen ze het op.

*v. 8, Leef in harmonie, houd van elkaar, wees sympathiek, medelevend, nederig.
v. 9, Vergelden van kwaad met kwaad of belediging met belediging. In plaats daarvan moeten we het kwaad beantwoorden met zegen.
v. 10, Laat geen laster of leugens over je lippen komen. Omdat laster en leugens veel ruzie veroorzaken.*

Slechte manieren om conflicten op te lossen (vragen 7-10)

Vragen 7-10: Bespreek de drie slechte manieren om conflicten op te lossen.

- Welke negatieve impact hebben ze op mensen en relaties?
- Heeft iemand één van die slechte manieren ervaren? Wat waren de negatieve resultaten?

Een betere manier om conflicten op te lossen (vragen 11-23)

Welke drie stappen kunnen worden gebruikt om conflicten op te lossen? We bespreken elke stap .**Stap 1: Breng je emoties naar God.**

Vragen 11-13: Waarom is het goed om onze emoties bij God te brengen voordat we met de ander gaan praten?

Met Gods hulp kunnen we onze boosheid onder controle houden. Dan kunnen we rustig met de andere persoon praten. Als we boos worden, kan dat de dingen nog erger maken.

Stap 2: Praat met de andere persoon.

Vraag 14: Lees de tekstballonnen.

- Wat is er goed aan hun discussie?
- Waarom helpen al deze dingen hen om hun conflict op te lossen?

Ze zijn kalm, luisteren goed, onderbreken elkaar niet, beschrijven gevoelens, zijn eerlijk en toch liefdevol.

Vraag 17:

- Wat heb je hier geschreven? Waarom? *Als we met veel mensen over het probleem praten, verspreidt het zich wijd en zijd, als zaadjes op de wind, waardoor de pijn toeneemt en de verzoening moeilijker wordt.*
- Is het altijd goed om een derde persoon als bemiddelaar in te schakelen? *Bespreek dit. Het is meestal beter om de twee mensen zelf het conflict te laten oplossen. Maar af en toe, als ze het niet zelf op kunnen lossen, is het goed om een bemiddelaar te zoeken die ze allebei respecteren, vooral wanneer de ene persoon in het geschil probeert de overgave van de andere af te dwingen (zie vraag 9).*

Stap 3: Geef en ontvang vergeving.

Vraag 20: Lees de tekstballonnen.

- Wie verontschuldigt zich in dit gesprek: Ali of Karim?

Allebei! Ze benoemen elk het deel van hun schuld en ze verontschuldigen zich daarvoor.

Praktijksessie - oplossen van conflicten in het rollenspel (5 minuten plus bespreking)

Verdeel de groep in paren en wijs hen rollenspel 1 of 2 toe. Eén persoon zou persoon A, één B moeten zijn en het paar moet spelen hoe zij de oplossing van dit conflict zouden benaderen. Daarna kunnen één of twee paren zich vrijwillig aanmelden om hun rollenspel aan de hele groep te laten zien.

1. Persoon A heeft eerder geld geleend aan zijn vriend Persoon B, die het niet op tijd heeft terugbetaald. Dus, persoon A klaagde over persoon B bij iemand anders.
2. Een man en vrouw nodigen zijn familie uit voor een speciale maaltijd. De vrouw (persoon B) serveert het eten laat, haar man (persoon A) is boos op haar in het bijzijn van de gasten. Ze denkt dat hij haar vernederd heeft en hij denkt dat zij hem vernederd heeft.

Na het zien van de toneelstukken: Hebben ze de drie stappen gebruikt? Hoe was het? Wat heb je geleerd?

Vraag 22-23:

- Waarom zouden we vergeven? *God heeft ons vergeven.*
- Hoe vaak moeten we iemand vergeven? Lees en bespreek samen Mattheüs 18:21-22.
- Kijk naar de foto in vraag 23. Beschrijf je emoties als je je met iemand verzoend hebt.
- Wat kunnen we doen als iemand weigert zich te verzoenen? *Lees de tekstballon van de begeleider.*

Neem de tijd om stil te zijn als iedereen een conflict dat ze hebben of kennen bij God brengt.

Conclusie**Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:**

- Wat heb je vandaag geleerd dat de manier waarop je conflicten oplost zal veranderen?
- Lees samen de praktische opdracht.**
- De praktische opdracht bereidt alleen de manier voor om met die persoon te praten, maar je moet het ook echt doen. Als God zegt dat het de juiste tijd is, ga dan met die persoon praten.

Bid samen: Vergeet niet dat we vergeven zijn!

1. Zing samen een lied (of speel het af) over vergeving in het Engels of in de taal van de deelnemers, bijvoorbeeld 'I'm forgiven'. Je zou een kruis kunnen neerzetten waarop men zich kan concentreren. Neem een moment van rust om na te denken over de vergeving van Christus voor ons.
2. Vraag de mensen om in stilte te bidden en God te vragen hen te helpen zich te verzoenen met iedereen bij wie dat nodig is.
3. Bid voor zegen en bescherming voor iedereen deze week in het proces van vergeving en verzoening .

Les 13: Getuige zijn

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Anderen willen vertellen over Christus.
- Weten wie en wanneer je het kan vertellen
- Kunnen uitleggen wat Jezus Christus voor ons heeft gedaan.
- 1 Petrus 3:18 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Moslims en getuigen (*shahada*)
- Moed of voorzichtigheid?
- Het 'Brug' diagram

Vorbereiding: mogelijke video clip voor vraag 13

Opening

Bespreek de praktische opdracht: Was je in staat om een geschil met iemand op te lossen of bid je nog steeds voor de juiste gelegenheid? Wat is er gebeurd?

Prijs God voor wat Hij voor ons gedaan heeft en bid daarna voor deze les.

Les 13 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: a) bang; b) bereid; c) zachtmoedigheid, respect

Vraag 2: a) bereid, verantwoorden; b) zachtmoedigheid, respect.

Vraag 3: zie vraag 10 (1 Petrus 3:18)

Introduceer het onderwerp van vandaag: Wie heeft jou verteld over het nieuwe leven in Christus? *Vraag elke persoon om te delen.* We hebben nieuw leven, omdat iemand ons dat heeft verteld. Op dezelfde manier moeten we over ons nieuwe leven delen en anderen vertellen waar ze het kunnen vinden. Getuigenis geven (*shahada*) is een plicht voor alle volgelingen van Christus.

Gesprek

Getuige zijn van Christus (vraag 1)

Lees 1 Petrus 3:14-18

- Welke drie belangrijke richtlijnen om te getuigen heb je geleerd uit 1 Petrus 3:14-15?

'Wees niet bang', 'wees bereid om u te verantwoorden', 'spreek met zachtmoedigheid en respect'.

Wees niet bang (vragen 2-7)

Vraag 5: Lees de vraag.

- Wie van je moslimfamilieleden weet al dat je volgeling van Christus bent?
- Bid je meestal meer zoals de man op deze foto of zoals de vrouw?

Vraag 6: Lees de vraag. Welk antwoord heb je hier opgeschreven?

- Heb je de 'tijd van beproeving' al meegemaakt toen je moslimfamilie erachter kwam dat je volgeling van Christus bent? Zo ja, wat is er dan gebeurd en wat was het gevolg? *Een belangrijk gesprek, neem de tijd.*
- Als je dit nog niet ervaren hebt, kun je dan kiezen wanneer je het aan anderen vertelt of zou het buiten jouw controle om kunnen gebeuren? *We moeten voorbereid zijn als het op een onverwacht moment gebeurt.*

Wees voorbereid om een antwoord te geven (vragen 8-13)

Vraag 8: Vraag de deelnemers om te delen wat ze zouden kunnen zeggen over A, B en C. *Mogelijke antwoorden:*
A. *De zoon laat het gezag en het karakter van de vader zien. We gebruiken 'zoon van' als metafoer, niet letterlijk. In het Arabisch betekent 'zoon van de weg' bijvoorbeeld een reiziger en in het Farsi betekent 'zoon van Kaboel' een persoon uit Kaboel.*

B. *We houden van onze voorouders en stam en familie. Ik volg Jezus Christus, die een Oosterling was en geen Westerling. De eerste duizend jaar waren de meeste christenen in de wereld geen westerlingen en dat geldt ook nu weer!*

C. *Het is niet waar dat de christenen de Bijbel hebben veranderd. In musea over de hele wereld zijn vandaag de dag duizenden oude manuscripten van de Bijbel te vinden. Door ze te vergelijken kunnen we veel vertrouwen hebben in de oorspronkelijke tekst van de Bijbel.*

Vraag 9: Les de tekstballon. Welk antwoord zou jij aan deze vrouw geven?

Vraag 10: Lees de vraag en oefen het uit het hoofd geleerde vers.

Praktijk: Mensen het goede nieuws vertellen

Vraag 13: Verdeel de groep in tweetallen.

- De eerste persoon krijgt drie minuten de tijd om uit te leggen wat Jezus Christus voor mensen heeft gedaan. Hij/zij moet het antwoord gebruiken dat ze bij vraag 13 hebben opgeschreven. Hij/zij mag ook supplement 2 gebruiken als hij/zij dat wenst.
- Wissel dan en nu krijgt de tweede persoon drie minuten voor zijn/haar uitleg.
- Kom weer bij elkaar. Heeft deze oefening je geholpen om 'bereid te zijn je te verantwoorden'?
- Heeft 1 Petrus 3:18 je geholpen om uit te leggen wat de Here Jezus voor de mensen heeft gedaan?

Het vertellen van ons verhaal vanuit de profeten:

- We hoeven niet meteen te beginnen met Jezus en het Nieuwe Testament. Hoe kun je de profeten uit het Oude Testament gebruiken als een reis om ons naar Jezus de Messias te leiden?

Onze moslimvrienden zijn zeer bekend met profeten zoals Adam, Noach (Nuh), Abraham (Ibrahim), Jozef (Yusuf), Mozes (Musa) en David (Daud). Maar de Koran geeft niet veel details over hen. We kunnen onze vrienden vertellen dat er veel interessante informatie in de Tawrat over deze profeten staat. Dan kunnen we aan de hand van deze verhalen laten zien hoe ze ons naar Christus als het perfecte offer wijzen en de oplossing voor de vloek van Adam.

Als de tijd het toelaat, kijk dan naar het begin van de [Jesus film](#) (de versie die begint bij de schepping) of 'the prophets' story' op YouTube. Beide zijn ongeveer 8 minuten en beschikbaar in vele talen.

Met zachtmoedigheid en respect (vragen 14-18)

Vraag 16-17: Lees de vragen.

- Vraag 17, wat zou jij doen in elk van deze moeilijke situaties? *De eerste twee situaties kunnen in de loop van de tijd veranderen, maar de derde is ernstiger omdat het permanente gevolgen heeft.*
- Hoe kun je in een situatie waarin je om Christus' wil je moslimfamilieleden moet afwijzen dit doen 'met zachtmoedigheid en respect'? *Spreek met respect, niet in boosheid. Steun de familie op veel praktische manieren en laat zien dat je van ze houdt. Doe geen dingen om ze in verlegenheid te brengen. Kies het juiste moment.*

Het brood van het leven (vragen 19-20)

Vraag 19:

- Waarom is onze opdracht als 'een bedelaar die een andere bedelaar vertelt hoe hij brood moet vinden'? *Mehdi Dibaj maakte tijdens zijn proces hetzelfde duidelijk met een Perzisch spreekwoord. Hij zei: "Ze maken bezwaar tegen mijn evangelisatie. Maar 'als je een blinde in de buurt van een put vindt en zwijgt, dan heb je gezondigd'. Zes maanden later stierf hij als martelaar. Zijn moedige getuigenis kostte hem het leven. De getuige (sjahid) werd een martelaar (sjaheed).*
- Was dit het waard? Wat denk je?

Vraag 20: Lees het verhaal en de vraag.

- Hoe kunnen we een balans vinden tussen te snel onze familie over Jezus Christus te vertellen voordat ze er klaar voor zijn en te lang wachten?

Advies van ervaren gelovigen houdt het volgende in:

Laat je familie de positieve veranderingen in je leven zien; ► bekritiseer de religie van je familie niet scherp; ► Zeg niet meteen dat je 'christen bent geworden'; ► Laat geleidelijk aan doorschemeren dat je in de Bijbel zinvol onderwijs vindt; ► Wanneer je familie je direct vraagt of je de volgeling van Christus bent, ontken dan niet; ► Bid veel tot God om hun harten voor te bereiden; ► Vertel het eerst aan een meer welwillend familielid; ► Je familie hoort misschien dat je een volgeling van Christus bent voordat je van plan bent het hen te vertellen, maar God heeft de situatie in zijn hand en het zal ten goede werken;

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- Welk verschil zal deze les in je leven maken?

Lees samen de praktische opdracht.

Wat ga je delen over Jezus?

Bid samen: Vraag de deelnemers om in tweetallen te vertellen wie er van hun geloof weet. Bid dan voor elkaar om wijsheid en kracht om goede getuigen te zijn, vooral in onze families.

Les 14: Doop

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- De drie waarheden die de doop laat zien, begrijpen.
- In dankbaarheid terugkijken naar hun doop in het verleden of vooruit kijken en plannen maken voor hun doop.
- Mattheus 28:19 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- BMB's en dopen.
- Rituele wassingen binnen de islam.

Opening

Bespreek de praktische opdracht: Welke mogelijkheden had je deze week om te getuigen of om je geloof op een of andere manier met iemand te delen? *Voor degenen die dat niet hebben gedaan, vraag dan: 'Bid je hiervoor?'*

Les 14 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: " ...en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest,". (Mattheus 28:19)

Vraag 2: a) schepping; b) zonden, weggewassen; c) gemeenschap.

Vraag 3: erg belangrijk

Introduceer het onderwerp van vandaag:

Ben jij net als Hamid op de foto? Welke vragen heb je over de doop?

We zullen proberen je vragen vandaag te beantwoorden.

Bid voor de les van vandaag of vraag een deelnemer om te bidden.

Gesprek

Waarom moet ik gedoopt worden? (vragen 2-3)

Vraag 2: Lees de vraag.

- Wat is de beste reden om gedoopt te worden? *Omdat onze Heer Jezus Christus het ons bevolen heeft.*
- Weet je op welk moment Christus dit bevel gaf? *Na zijn opstanding, vlak voor zijn hemelvaart, beval hij zijn naaste volgelingen om het werk dat hij was begonnen voort te zetten. Vanaf die tijd tot vandaag hebben de volgelingen van Christus discipelen gemaakt en hen gedoopt.*
- Wie kan Mattheus 28:19 uit het hoofd opzeggen? *Vraag aan iedereen om het op te zeggen.*

Wat laat de doop zien? *Ik ben in Christus een nieuwe schepping* (vragen 4-8)

Vraag 4: Lees de eerste alinea.

- Leg in je eigen woorden uit wat de doop laat zien over je oude en nieuwe natuur?

Onze oude natuur is gestorven en we zijn opgestaan tot een nieuw leven met een nieuwe natuur.

Vraag 7: Lees het verhaal van Firaz.

- Voor degenen die gedoopt zijn: Voelde je je net als Firaz toen je uit het water kwam?
- Wat waren jouw gevoelens?

Wat laat de doop zien? *Mijn zonden zijn weggewassen* (vragen 9-11)

Vraag 10: Lees de eerste alinea.

- Heeft het water van de doop magische kracht om onze zonden weg te wassen? *Nee*
- Wat wast onze zonden weg? *1 Johannes 1:7 - het bloed van Jezus reinigt ons. Water spoelt het vuil van ons lichaam, maar de doop is een sterk symbool van Christus ons hart van zonde reinigt.*

Wat laat de doop zien? *Ik hoor bij de gemeente van Christus* (vragen 12-14)

Vraag 12-13: Lees de hele vraag over het deel uitmaken van Christus' gemeenschap.

- Wat zou je zeggen tegen de persoon die beweert: 'Ik laat me dopen voor mijn eigen bestwil, het is tussen mij en God en ik hoef niet bij een kerk te horen'?

Volgens 1 Korintiërs 12:13 betekent dopen deel worden van het lichaam van Christus - zijn gemeenschap. Dit kan een traditionele kerk zijn of niet, maar we moeten ons op een of andere manier aansluiten bij het lichaam van gelovigen. Wij horen bij hen en zij bij ons. Samen zijn we Gods uitverkoren volk.

Vraag 14: Herhaal zonder naar je boek te kijken de drie waarheden: wat laat de doop zien?

- Welke daarvan is voor jou het belangrijkste?

Is dopen erg belangrijk? (vragen 15-17)

Vraag 15-16:

- Is het heel belangrijk dat iedere gelovige gedoopt wordt? Waarom wel of niet? *Bespreek.*

Je getuigenis geven:

 Stel je voor dat het je doop is en dat je je getuigenis geeft aan de hele groep. Wat ga je in vijf minuten zeggen? Gebruik de aantekeningen die je hebt gemaakt bij vraag 16.

Vraag een of meer mensen om hun getuigenis te delen met de hele groep, ze kunnen het ook om de beurt in tweetallen delen. Je moet ook bereid zijn om jouw getuigenis te delen! Let er op dat BMB's vaak, als nieuwe gelovigen, worden opgeroepen om dit te doen. Soms worden ze te vaak gevraagd en willen ze niet meer op een voetstuk gezet worden. Wees je hiervan bewust als je vraagt wie er wil oefenen in het geven van hun getuigenis aan de groep.

Wanneer moet ik gedoopt worden? (vragen 18-22)

Vraag 21: Wat heb je bij deze vraag opgeschreven? *Enkele suggesties, afhankelijk van omstandigheden.*

- Maak het niet publiekelijk bekend, maar nodig in plaats daarvan betrouwbare mensen persoonlijk uit;
- Laat de doop plaatsvinden op een rustige plek waar buitenstaanders het niet kunnen zien;
- Gebruik slechts één camera en laat de gedoopte beslissen wie er kopieën van de foto's krijgt;
- Maak met die camera geen foto's als de gedoopte persoon in het water is (foto's kunnen achteraf worden gemaakt, in een groep met vrienden);
- Als er een doopkaart is, bewaar deze dan op een zeer veilige plaats.

Vraag 22: Lees de eerste alinea.

- Wat heb je hier opgeschreven?

Bespreek het samen. Er is geen 'juist' antwoord, want het hangt af van de omstandigheden. Degenen die gewacht hebben tot ze met hun wederhelft gedoopt konden worden, zijn er vaak blij mee geweest. Maar als de echtgeno(o)t(e) zich na vele jaren nog steeds niet tot Christus keert, kan de gelovige het gevoel hebben dat het goed is om alleen verder te gaan.

Opmerking: Kijk in de boeken van de deelnemers of ze iets hebben opgeschreven bij de vragen 21 en 22. Schrijven helpt hen om er serieuzer over na te denken en beter deel te nemen aan het gesprek.

Lees de tekstballon van de leraar.

- Ja, ook al is de doop een beetje risicovol, moeten we niet te bang zijn. Het is een tijd om te vieren!

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- Welk verschil zal deze les in je leven maken?

Lees samen de praktische opdracht. Als iemand niet weet met wie hij kan praten, wijs hem dan op een geschikt persoon.

- Je moet de opdracht van deze week doen als je nog niet eerder bent gedoopt. En als je al gedoopt bent, kun je deze week een ontmoeting hebben met een lid van onze groep die nog over deze stap nadenkt. Geef die persoon je advies en bid met hem/haar.

Bid samen:

Laat de deelnemers een paar minuten stil zijn om rustig te bidden en na te denken over wanneer en hoe ze gedoopt zouden kunnen worden. Vraag dan elke persoon om één ding te delen waarvoor hij/zij dankbaar is en één gebied waar hij/zij behoefte aan heeft. Prijs God en bid voor deze behoeften.

Les 15: Het rechte pad

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Zich inspannen om voor God te leven, niet voor zichzelf.
- Erkennen dat we niet op eigen kracht op het 'rechte pad' kunnen lopen.
- Begrijpen waarom slaaf zijn van Christus ware vrijheid brengt.
- 1 Korintiërs 6:19-20 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Shariah & handhaving van de wet in de islam
- Moslims & het rechte pad
- 'Grote' & 'kleine' zonden

Opening

Bespreek de praktische opdracht: Heb je advies gekregen over gedoopt worden of heb je hier advies over gegeven? Wat heb je besloten? *Als een deelnemer zich binnenkort wil laten dopen, bespreek de voorbereidingen dan na de bijeenkomst.*

Les 15 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: a) wet van Mozes; b) wet van Christus **Vraag 2:** Heilige **Vraag 3:** a), b) en c) zijn allemaal verboden in Christus' shariah (wet); voor d) en e), vraag wat opgeschreven is. **Vraag 4:** 1 Korintiërs 6:19-20. (zie vr. 21)

Introduceer het onderwerp van vandaag: Denk je dat de regels in het christendom gemakkelijker of moeilijker zijn dan in de islam? *Bespreek. Laat de deelnemers hun mening geven. In de komende drie weken zullen we leren over een ander soort sharia.*

Gesprek

Waarom kunnen mensen het rechte pad niet volgen? (vragen 1-4)

Kijk naar het plaatje van de dronken man.

- Waarom kan deze man niet in een rechte lijn lopen? *Hij wordt beheerst door alcohol.*
- Wat is de geestelijke betekenis van dit voorbeeld? *Mensen worden beheerst door de zonde en zijn er aan verslaafd. Zij kunnen niet rechtdoor lopen, zelfs als ze dat willen*
- In de rituele gebeden (*salah* of *namaz*) bidden mensen 'leid mij op het rechte pad'. Ze denken dat God duizenden profeten heeft gestuurd om leiding te geven. Maar is deze leiding voldoende om hen op het rechte pad te laten lopen? Waarom niet? *Gebeden & profeten zijn goed, maar mensen hebben kracht nodig om recht te lopen.*

Vraag 3: Lees de vraag.

- Het boek zegt dat antwoord d) juist is, maar ben je het er mee eens?
- Hoe zou je aan een moslimvriend uitleggen dat extra wetten, extra gebeden en extra werk niet genoeg zijn om mensen te redden van hun verslaving aan de zonde?

Deze dingen helpen een beetje op het menselijke niveau, maar ze kunnen het fundamentele probleem niet oplossen. Gods kracht is daarvoor nodig.

Rein en onrein (vragen 5-6)

Vraag 5: Lees de vraag.

- Welke woorden in het vak heb je onderstreept?
- Maakte *halal* (rein) voedsel de Farizeeën rein van binnen? Waarom niet?
- Wat doet er meer toe, onrein voedsel of onreine gedachten?

- "kwade gedachten, seksuele immoraliteit, diefstal, moord, overspel, hebzucht, boosheid, bedrog, ontucht, afgunst, laster, arrogantie, dwaasheid".
- Nee, hun innerlijke zonden maakten hen van binnen vies.
- Onzuivere gedachten zijn belangrijker, omdat ze onze harten verontreinigen, dan komen er onreine woorden en daden naar buiten.

Vraag 6: Wat heb je opgeschreven?

- Is het gemakkelijker om onze handen of onze harten te reinigen?

Wanneer deelnemers hun mening opschrijven, denken ze er dieper over na en zijn ze klaar voor een gesprek.

Gods genezing voor het onreine hart (vragen 7-10)

Vraag 7: Lees de vraag en herhaal het vers samen waarbij iedere deelnemer zijn/haar naam zegt.

Wie zorgt dat we het rechte pad *willen* bewandelen? Wie stelt ons daartoe in staat? *Gods Geest.*

Leven voor God (vragen 11-16)

Vraag 15: Kijk samen naar de mogelijkheden.

- Antwoord a) is natuurlijk waar, maar hoe zit het met b)? Maken kleine zonden iets uit? Waarom wel of niet?
- Hoe zit het met antwoord d) het vertellen van een leugen of e) zondige gedachten?
- Als we de intentie hebben om een zonde te begaan, maar er niet naar handelen, is dit dan nog steeds een zonde?
- *Misschien doen ze er in de islam niet toe, wel in de sharia van Christus, omdat zijn standaard erg hoog is.*
- *Als Satan ons met een kwade gedachte verleidt en we verzetten ons ertegen, is dat geen zonde. Als we er bewust aan blijven denken of van plan zijn het te doen, dan is dat wel zonde.*

Vraag 16: Lees de vraag. Welke antwoorden in de lijst zijn volgens jou belangrijk? Waarom?

Antwoorden b), c), e) en g) komen uit 1 Petrus, dus zijn ze deel van de wet van Christus. a), d) en f) komen niet uit de Injil, en zijn dus een optie voor gelovigen. Ook gaan b), c), e) en g) over onze houding en gedrag naar anderen. In Christus' sharia zijn deze dingen belangrijker dan a), d) en f) die over ons uiterlijk of een ritueel gaan.

Werkelijke vrijheid (vragen 17-22)

Lees Romeinen 6:11-18:

- Wie kan de belangrijkste punten van dit Bijbelgedeelte uitleggen?
- Voor wat zouden we volgens v.11 dood moeten zijn en voor wat levend?
- Verzen 12, 13 & 14 vertellen ons drie keer om te vechten tegen de zonde in ons leven. Wat zijn deze drie geboden?
- Waarom is volgens v. 14 zonde niet langer onze meester?
- Als we 'onder de genade' zijn, betekent dit dan dat we kunnen doen wat we willen? Waarom wel of niet? Zie vers 15-16.
- Vers 17-18 zeggen dat we nu slaven zijn van de gerechtigheid. Is dit in jouw ervaring een last of een vreugde?
- Stop en denk na: Wil je iemand zijn die een slaaf van de zonde is of die vrij is om God te gehoorzamen?
- *Dit is een moeilijke passage, lees het twee keer of in twee vertalingen om deelnemers te helpen het te begrijpen.*
- *Dood aan de zonde, levend voor God.*
- *Laat de zonde niet heersen' (v.12), 'stel jezelf niet langer in dienst van de zonde' (v.13), 'de zonde mag niet langer over je heersen' (v.14)*
- *We zijn niet onder de wet, maar onder de genade.*
- *Nee! We moeten onszelf aan God offeren als onze nieuwe meester. We zijn vrij om God te gehoorzamen, niet om te zondigen.*
- *Het is een vreugde. Het gesprek moet ook gaan over de positieve vreugde van het leven voor God, niet alleen over de uitdaging om de zonde te bestrijden.*

Vraag 17: Lees de hele vraag.

- Wat heb je hier opgeschreven?

1 Petrus 4:2-3 vertelt ons om te stoppen met leven volgens onze verlangens en te gaan leven voor God.

Vraag 19: Kijk naar de man op het plaatje.

- Is deze man werkelijk vrij of niet? Wat schreef je op?

Vraag 20: Hier is dezelfde man als bij vraag 19.

- Wat is er met zijn ketenen gebeurd? *Gebroken bij het kruis.*
- Hoe kunnen we echte vrijheid krijgen, door voor onszelf te leven of voor Jezus Christus te leven? *Echte vrijheid ontvang je door een slaaf van Christus te worden. Het is vreemd, maar waar.*
- Laten we voorbeelden uit ons eigen leven delen van hoe Jezus ons heeft bevrijd van slechte gewoontes. *Geef als begeleider ook een echt voorbeeld uit je eigen leven en vertel de vreugde van het leven voor God.*

Vraag 21: Lees & oefen het vers wat je uit je hoofd leerde (een fragment uit 1 Korintiërs 6:19-20). Elk groepslid moet het vers op zijn beurt tegen de volgende persoon zeggen, met zijn of haar naam. Bijv.: 'Umar, je bent niet van jezelf, je bent voor een prijs gekocht. Eer daarom God met je lichaam.'

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen: Wat is het belangrijkste dat je vandaag geleerd hebt? Welk verschil maakt het in je leven?

Lees samen de praktische opdracht. Het kan ons helpen om verantwoording af te leggen aan anderen over specifieke zonden. Deel met z'n tweeën kort je persoonlijke strijd met boosheid. Houd deze week een (eerlijk!) dagelijks verslag bij van hoe je je boosheid onder controle houdt. Je zou elkaar er zelfs over kunnen berichten.

Bid voor elkaar in tweetallen:

Dank God dat hij ons heeft bevrijd van de slavernij aan de zonde. Vraag om zijn hulp om deze week slaven van Christus te zijn.

Les 16: De wet van de liefde

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- De intentie hebben om de Heer lief te hebben met heel ons hart en onze naasten als onszelf.
- Er zeker van zijn dat Gods liefde voor ons niet afhangt van onze liefde voor Hem.
- Begrijpen dat we uit dankbaarheid alles aan God verschuldigd zijn.
- Marcus 12:30-31 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- De motivatie van moslims' om te gehoorzamen.
- Moslims, BMB's & gastvrijheid

Vorbereiding: Brood en sap voor het Heilig Avondmaal, als je dat wil.

Opening

Bespreek de praktische opdracht: Hoe goed heb je je boosheid deze week kunnen beheersen? Verdeel in dezelfde tweetallen als eind vorige week en deel met elkaar wat goed en niet goed ging. *Na 5 minuten delen, bid dit gebed en vraag de deelnemers om jou na elke zin te herhalen:*

Onze God en Vader... Dank u voor uw belofte dat als we onze zonden vertellen... U trouw bent en rechtvaardig... en ons onze zonden zult vergeven en ons wassen van alle zonde... Vergeef ons alstublieft de boze woorden die elk van ons vorige week heeft gezegd... Reinig ons en vul ons opnieuw met uw Geest... om u deze week beter te dienen. In de naam van onze Heer Jezus Christus, Amen.

Les 16 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: Eerste: Heer, God, hart, ziel, verstand, kracht

Tweede: naaste, jezelf

Vraag 2: de liefde

Vraag 3: a) onwaar b) waar

Introduceer het onderwerp van vandaag: Nu we Jezus Christus volgen, welke regels of wet moeten we dan naleven? *Wet (shariah) van Christus.* We noemen de *shariah* van Christus de wet van de liefde. We leren vandaag over Gods liefde voor ons, onze liefde voor God en onze liefde voor andere mensen.

Gesprek

God heeft ons eerst liefgehad (vragen 1-5)

Kijk naar het plaatje van de twee dienaren. Welke dienaar is gelukkiger in het dienen van zijn meester? Wat betekent dit voor ons? *We dienen God in dankbaarheid voor het redden van ons. Anderen dienen uit angst voor straf.*

Vraag 4: Lees de vraag.

- Zijn we volledig veilig en geborgen in Gods liefde?
- Zal Hij ons dan ook naar de hel sturen, zelfs voor een tijdje?
- Waarom zouden we dus God dienen met heel ons hart?
- Ja, als we in Christus zijn.*
- Nee, Christus heeft voor al onze zonden betaald. De meeste moslims zeggen dat ze niet zeker kunnen zijn of ze rechtstreeks naar de hemel zullen gaan of een tijdje in de hel zullen doorbrengen.*

God bewees zijn liefde (vragen 6-10)

Vraag 7-8: Christus' volgelingen wereldwijd hebben twee speciale ceremonies. We hebben al eerder geleerd over de doop. De andere heet de maaltijd van de Heer of het Heilig Avondmaal. We nemen deel om het offer dat Jezus Christus aan het kruis voor ons bracht te gedenken en te vieren. **Lees de vragen 7-8 helemaal.**

- Hoe vaak neem jij deel aan de maaltijd van de Heer? Of heb je nooit de gelegenheid gehad? *Sommige groepen gelovigen doen het vaak, andere minder vaak. Sommige deelnemers hebben misschien nog niet deelgenomen.*
- Hoe noemen ze deze ceremonie in jouw groep van gelovigen?
- Wat zijn je gevoelens als je het brood en het druivensap neemt?
- Gebruikt jouw groep gelovigen wijn of druivensap? Is wijn een probleem voor je?

In moslimlanden gebruiken de meeste kerken niet-alcoholische sap. In het Westen verschilt het per denominatie. Sommige BMB's drinken alcohol, anderen niet, dus pas deze vraag aan je deelnemers aan. Waar wijn wordt gebruikt, kan een geheelonthouder overwegen dat het nemen van een klein slokje anders is dan 'drinken' in een andere situatie.

- Kunnen ongelovigen het brood en de druivensap nemen? *Nee, alleen de volgelingen van Christus.*

De wet van de liefde (vragen 11-14)

Lees 1 Johannes 4:7-13:

- Welk vers zegt dat God liefde is? Hoe voel je je daarbij?
- Welke verzen laten zien dat God eerst van ons hield, voordat we er iets voor terug deden?
- Hoe heeft God ons zijn liefde getoond?
- Hoe moeten we volgens vers 7 en 11 reageren op Gods liefde?
- Niemand kan God zelf zien, maar wat kunnen ze zien als we elkaar liefhebben? Zie vers 12.
- Vers 8.
- Vers 9-10.
- God zond zijn Zoon (v.9) om verzoening te brengen (v.10). (Daarentegen leert de Koran dat God van diegenen houdt die zichzelf rein maken.)
- Door elkaar lief te hebben.
- Ze zien dat God in ons leeft en zijn liefde wordt in ons ten volle werkelijkheid.

Vraag 13: Herhaal en oefen Marcus 12:30-31

- Deze samenvatting van de wet van Christus is zeer kort en eenvoudig te onthouden. Maar is het eenvoudig te gehoorzamen?
- Wie stelt ons in staat om deze wet van de liefde te gehoorzamen? *Gods geest in ons leven.*

Vraag 14: Bij welk opsommingsteken heb je een cirkel gezet? Waarom? *Ook de begeleider deelt zijn/haar antwoord.*

Onze naaste liefhebben als onszelf (vragen 15-25)

Vraag 17: Kijk naar de vier plaatjes. Bespreek wie de *sharia* (wet) van Christus gehoorzaamt.

- In afbeelding A, waarom wil de man zijn vrouw gelukkig maken?
- In afbeelding B, wat moet de man doen om de wet van Christus te gehoorzamen?
- In afbeelding C, op welke manier zou God het gebed van deze dame kunnen verhoren?
- In afbeelding D is het meisje ongehoorzaam aan Christus' *sharia* (wet). Wat zal het resultaat zijn?

Vraag 19: Lees en bespreek de vraag.

Vraag 22: Lees het ware verhaal in het vak.

- Lees het deel na het verhaal. Wat heb je hier opgeschreven?

Vraag 24: Kijk naar het Plaatje van Farida en Asghar.

- Op wie lijkt jij?

Vraag 25: Lees vraag 25 en de spreekballon helemaal.

- Wat denk jij? Is het mogelijk om je vijanden lief te hebben? *Zie Filippenzen 4:13!*
- Kun jij echte voorbeelden van volgelingen van Christus noemen die hun vijanden lief hadden?
- Welk gevolg zou het hebben als mensen in deze wereld en in onze gemeenschappen zouden beginnen met het liefhebben van hun vijanden?

Een waargebeurd verhaal is van Farid in Les 10. Een ander verhaal wordt verteld in Nik Ripken's boek 'The Insanity of God' over een man die jaren in de gevangenis heeft gezeten, waar de bewaker hem vreselijk heeft behandeld. Vele jaren na zijn vrijlating ontmoette hij de bewaker, die toen al oud en ziek was. De gelovige bad voor deze man en bracht hem medicijnen.

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- 1 Petrus 4:8 zegt "*heb elkaar innig lief*". Welk verschil zal deze les in je leven maken?

Lees samen de praktische opdracht.

- Blijf volhouden om de thuisstudie en de praktische opdracht iedere week te doen!

Bid samen:

Vier samen het avondmaal van de Heer, als je dat gepast vindt. Neem dan tijd om te bidden, bedank Jezus voor zijn lichaam en bloed en bid dat hij ieder van ons helpt de wet van de liefde te volgen.

Les 17: Vasten en geven

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Een gedisciplineerde gewoonte beginnen om onder Gods leiding te vasten en te geven.
- Blij zijn om dit vrijgevig en opofferend te doen, zonder dwang of het zoeken naar verdienste.
- Twee principes leren over hoe God ons leidt.
- Marcus 12:30-31 uit je hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- BMB's de gedetailleerde richtlijnen van de *shariah*.
- BMB's en Ramadan.
- Moslams en geven.

Opening

Bespreek de praktische opdracht: Was je in staat om een behoeftige broeder of zuster in Christus te helpen. Wat heb je gedaan? Hoe reageerde die persoon? **Vraag iemand om te bidden voor deze les.**

Les 17 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: Woord, Geest

Vraag 2: gebed

Vraag 3: a) alles b) zoveel als mogelijk

Vraag 4: a) God, mensen; b) de liefde

Introduceer het onderwerp van vandaag: Wat hebben we geleerd over de *shariah* van Christus? *Zie de introductie van de les.* Als volgelingen van Christus vasten en geven we geld vanuit een ander motivatie dan in onze oude *shariah*.

Gesprek

Hoe leidt God ons op het rechte pad? (vragen 1-5)

Vraag 1: Kijk naar de twee plaatjes van schapen.

- Welk van deze plaatjes is zoals onze oude *shariah* en welk zoals de *shariah* van Christus? Wat zijn de verschillen?

De sharia van de islam is als het hek, dat sterk geconstrueerd is om de schapen op hun juiste plaats te houden. Gedetailleerde voorschriften maken de grenzen tussen wat verboden en wat toegestaan is. In het christendom daarentegen zijn er minder regels en kan het voelen alsof we niet weten waar de grenzen liggen. Maar we hebben Christus zelf als onze Herder. Hij belooft zijn schapen naar goede plaatsen te leiden en ons te beschermen.

Vraag 3-4: Lees vraag 3 helemaal en de eerste alinea van vraag 4.

- Hoe kunnen we Christus door zijn Geest horen spreken? *De Geest spreekt door de Bijbel zoals we die elke dag lezen, op rustige manieren door ons geweten, door een idee sterk in ons hoofd te brengen, of een gevoel in onze geest. Soms spreekt hij luider, door een droom of een duidelijke stem. Hij spreekt ook tot ons door de adviezen van andere gelovigen.*
- Maar kunnen we fouten maken bij het luisteren naar de stem van Gods Geest? *Ja! Soms denken we dat het Gods stem is als het alleen ons eigen zondige verlangen is. Wat God ook tegen ons zegt, hij zal nooit tegenspreken wat er in zijn Woord, de Bijbel staat. Dus we moeten altijd controleren of wat we 'horen' niet in strijd is met de Bijbel!*

Vasten (vragen 6-14)

Vraag 6-7: Lees de eerste alinea en de spreekballonnen van vraag 6.

- Heb jij dezelfde vragen als Parveen? Of andere vragen over het vasten?
- Welke twee dingen kunnen volgens vraag 7 Parveen helpen om antwoorden te vinden?

Vraag 8: Waarom moeten we vasten? *Verdeel de deelnemers in drie groepen en wijs elke groep een gedeelte toe dat gebruikt kan worden bij het beantwoorden van de vraag. Of ga samen door elk gedeelte heen.*

- Waarom vastten de mensen in de volgende Bijbelgedeelten?

Daniel 9:3-5 – belijden van zonden, berouw en smeekbede. **Psalm 35:13** – bidden voor iemand in nood.

Handelingen 13:2-3 – aanbidding, gebed voor uitzending en zoeken van wijsheid voor een beslissing.

Vraag 12: Wanneer moeten we vasten? Lees de vraag.

- Wanneer moeten we vasten? Is vasten voor ons een verplichting of een keuzemogelijkheid? *De Geest zal ons naar het vasten leiden.*

Vraag 13: Lees vraag 13 helemaal, ook het vetgedrukte deel 'stop en denk na'.

- Wat zijn je persoonlijke reacties op deze vraag?

Vraag 14: Lees vraag 14 helemaal, als dit een relevant onderwerp in jouw situatie is.

- Welke redenen - voor en tegen - het vasten van Parveen met haar familie in de Ramadan heb je opgeschreven?

Redenen voor: Ze kan zelfs als volgeling van Jezus loyaliteit tonen aan haar familie. Ze kan vasten en bidden voor de verlossing van haar familie. Als ze niet vast, kan dat onnodige problemen veroorzaken en zal haar familie denken dat volgelingen van Christus lui zijn. **Redenen tegen:** Ze kunnen denken dat ze nog steeds de islam volgt of het doet als religieuze verdienste. Ze kan worden beïnvloed door haar vroegere manier van denken dat ze er voor God iets mee kan verdienen.

- In hoeverre hangt de beslissing van Parveen af van haar omstandigheden? Het hangt er bijv. van af of ze bij haar familie woont en ze allemaal streng moslim zijn. Voor mensen die zelfstandig wonen is er meer keuze.
- Hoe is dit in jouw omstandigheden?

Geven (vragen 15-25)

Vraag 15: Lees de eerste alinea en de spreekballonnen.

- Heb jij dezelfde vragen als Khalid? Of andere vragen over geven?

Vraag 16-19: Lees vraag 16 helemaal en de eerste helft van vraag 17.

- Hoeveel van ons bezit behoort aan God?
- Moeten we een grens stellen aan wat we aan hem terug geven?

Lees 2 Korintiërs 9:6-15:

 Vraag de groepsleden om elk één of twee verzen te lezen. Ga zo de groep rond, zodat iedereen iets te lezen heeft. *Geef na het voorlezen één minuut stilte om na te denken over de betekenis.*

- Laat elk groepslid in zijn/haar eigen woorden de betekenis van de verzen uitleggen.

Vraag 21: Lees de vraag. Wat is jouw antwoord op deze vraag en waarom?

Vraag 24: Lees de vraag.

- Wat heb je hier opgeschreven? Hoe kun je in de praktijk het geld opzij zetten en niet uitgeven?
- Als je geen inkomen hebt, op welke andere manieren kun jij aan God geven? *Bijvoorbeeld onze tijd, onze hulp als vrijwilliger, enz. Maar de meeste mensen hebben op zijn minst een beetje geld en daar moeten we ook van leren geven. Zelfs kinderen kunnen iets geven van hun beetje zakgeld.*

Vraag 25: Lees de vraag. Wat heb je hier opgeschreven? *Ideeën zijn onder andere: Help de armen, niet alleen onze familieleden. Koop evangeliën of boeken over Jezus om aan geïnteresseerde niet-christenen te geven. Bijdragen aan de kosten van onze lokale groep gelovigen. Bijdragen aan de gelovigen die voltijds christelijke diensten verlenen, in ons land of in het buitenland.*

De wet van de liefde (vraag 26)

Vraag 26: Lees de vraag.

- Hoe kan vasten een manier zijn om de wet van de liefde te gehoorzamen? *We verloochenen onszelf uit liefde voor God en plaatsen Hem boven onze honger. Daarnaast, als we vasten en bidden voor mensen in nood, toont dat onze liefde voor hen.*
- Waarom is het geven van geld een manier om de wet van de liefde te gehoorzamen? *Omdat we onze liefde voor God laten zien door geld aan Hem terug te geven en onze liefde voor andere mensen door het geld te gebruiken om hen te helpen.*

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- Welk verschil zal deze les in je leven maken?

Lees samen de praktische opdracht. Denk niet alleen na over het opzijzetten van geld om aan God te geven, maar begin er deze maand mee! *Als je wilt, stel dan een dag van gebed en vasten voor als groep. Iedereen zou een dag kunnen vasten en op een bepaalde tijd samen kunnen komen om te bidden, bijv. voor een bepaald doel.*

Bid: Wees een paar minuten stil. Vraag God om aan ieder van ons te laten zien hoe en wanneer we moeten vasten en hoeveel Hij wil dat we geven. Bid dan in groepen en vraag hem ons te helpen om vrijgevig en gedisciplineerd te zijn in deze dingen.

Les 18: Lot en magie

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Overtuigd zijn van drie belangrijke Bijbelse waarheden over het lot en de magie.
- Begrijpen dat God dichtbij is en hij om je geeft.
- Afrekenen met elke occulte invloed uit het vorige leven.
- Uit het hoofd leren 1 Petrus 5:7.

Culturele aanwijzingen:

- Moslims en magie
- Moslims en geestelijke krachten
- Condoleance betuigen

Vorbereiding: Als je deze les voorbereidt en leidt, zorg er dan voor dat je als leider de overwinning van Christus in aanbidding en in belijdenis van de zonde opeist. Vraag anderen om ook voor deze les te bidden. Het gesprek kan een eerdere occulte invloed op je deelnemers blootleggen, afhankelijk van hun achtergrond, dus het is belangrijk om geestelijk alert te zijn. **Begin en eindig de les met aanbidding en gebed, waarbij je samen Gods overwinning verkondigt.**

Opening

Bespreek de praktische opdracht: Heb je besloten hoeveel geld je maandelijks opzij zet om aan God terug te geven en vervolgens in praktijk gebracht? Of heb je andere manieren bedacht om vrijgevig te geven?

Les 18 Herhaling van de thuisstudie: **Vraag 1:** a) het lot; b) verafschuwt; c) krachten

Vraag 2: uw zorgen op hem afwentelen, ligt hem na aan het hart (1 Petrus 5:7)

Introduceer het onderwerp van vandaag: Wie is de machtigste persoon in het universum? God is almachtig en Zijn Zoon Jezus Christus heeft Satan en alle krachten van de duisternis overwonnen. Vandaag leren we waarom we als Gods uitverkoren volk niet in angst hoeven te leven voor wat dan ook- of het nu het lot, djinn of het boze oog is.

Gesprek

Introductie & vraag 1

Bid samen het gebed voor vraag 1. Over dit onderwerp van het lot en de magie heeft de duivel ons veel leugens verteld. Veel mensen geloven al eeuwen in die leugens, dus blijven ze in de macht van Satan. Misschien zitten die verkeerde ideeën ook wel in onze eigen gedachten. Laten we ze vandaag doorbreken met hulp van Gods waarheid!

Vraag 1: Lees de vraag. *Geef de deelnemers de tijd om iets te delen over hun achtergrond en hun gedachten.*

- Wat is je **echte** mening: 'ja', 'nee' of 'niet zeker'? Hoe heb je die mening gevormd?

God leidt onze levens, niet het lot (vragen 2-9)

Vraag 2: Lees de vraag en bekijk het diagram (*de verkeerde ideeën van mensen*).

- Heb je ooit geloofd dat God te ver weg is om het zich aan te trekken? Hoe is dit voor jou veranderd?

Vraag 3: Kijk naar het diagram (*met in de lege ruimtes de ingevulde woorden*).

- Kent u mensen die denken dat het lot, djinn en het boze oog hun dagelijks leven beïnvloeden?
- Bestaan deze dingen volgens de Bijbel? *Ja (hoewel de interpretatie van christenen verschilt).*

Vraag 6: Kijk naar het plaatje en lees de vraag.

- Wat heb je bij deel a) opgeschreven? Wat bij deel b)? Waarom deze antwoorden?
- Als je de volgende keer zelf lijdt, zal verklaring 1 je dan meer troosten of verklaring 2?

Vraag 7: Lees het diagram: 'Wat God werkelijk is'.

- Wat is er in dit diagram anders dan in vraag 3? *In plaats van ver weg te zijn, daalt God in Jezus Christus neer op ons niveau. Hij geeft echt om ons. Hij is niet te ver weg om voor ons te zorgen.*

Vraag 8: Lees de vraag en breng het uit het hoofd geleerde vers in praktijk. Probeer dit in een groep of met z'n tweeën:

- De eerste persoon vraagt de tweede persoon, "Waar maak je je tegenwoordig zorgen over?"
- De tweede persoon geeft een persoonlijk antwoord. De eerste persoon zegt dan: "U mag uw zorgen op hem afwentelen, want u ligt hem na aan het hart." (1 Petrus 5:7). De tweede persoon doet hetzelfde met de volgende persoon en zo verder de groep rond, tot slot jij als groepsleider.

God verafschuwt magie en afgoderij (vragen 10-17)

Vraag 10: Lees de vraag.

- Wat heb je hier opgeschreven? *Moslims in het Westen doen deze dingen iets minder, maar worden vaak nog beïnvloed door de onderliggende overtuigingen. Vraag ook naar de cultuur van hun familie.*

Vraag 11-15:

- Welke praktijken worden in deze vragen genoemd? *Sommige daarvan zijn moeilijke woorden in de NBV, dus bereid je voor om de betekenis ervan uit te leggen. Je hoeft je niet te richten op het Bijbelgedeelte, want de studie hiervan komt later.*
- Wat is Gods houding ten opzichte van al deze praktijken? *Hij verafschuwt ze, haat ze en verbiedt ze.*
- Waarom zijn deze praktijken een vorm van afgoderij (vraag 15)? *Deze praktijken zijn als afgoden als de mensen hen meer vertrouwen en gehoorzamen dan God, omdat ze geschapen dingen in de plaats van de Schepper stellen.*

Vraag 16: Lees de spreekballon. Welk advies zou je deze vrouw geven?

Enkele suggesties: *Ze moet vooral weten dat God heel veel om haar geeft. Hij voelt haar verdriet. De 'heilige man' is niet dichterbij God dan deze vrouw, ze is juist in Christus en dus dichterbij dan hem. Ze moet niet twee meesters dienen: óf Christus is haar meester óf de heilige man. Ze moet andere gelovigen vragen om met haar tot God te bidden om haar een kind te geven. Maar zijn doel is het beste, of ze nu wel of niet de vreugde van een kind heeft.*

Jezus regeert over alle geestelijke machten (vragen 18-21)

Vraag 18-19: Lees en bespreek de twee Bijbelgedeelten.

Marcus 1:21-27. Waarom verbaasden de mensen volgens vers 22 zich over Jezus? *Hij onderwees hen met gezag.*

- Hoe bewees Jezus zijn gezag in de praktijk? *Hij gebod de onreine geest en deze gehoorzaamde.*
- Welke twee belangrijke dingen herkende de geest volgens vers 24 over Jezus?
1. Jezus kwam om de kwade geesten te vernietigen. 2. Hij is de Heilige van God.
- Hoe reageerde de mensen in vers 27? *Ze waren nog meer verbaasd dan ervoor.*

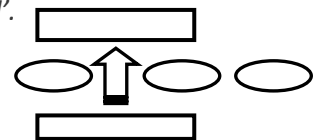

Ga naar het diagram van vraag 19 en lees **1 Petrus 3:21b-22** (vanaf de tweede helft van v.21)

Welke waarheden in dit gedeelte zijn te zien bij de pijl die naar boven wijst?

'opstanding van Jezus Christus', 'naar de hemel gegaan', 'aan Gods rechterhand'.

- Wat heb je in de ovale ruimtes opgeschreven? *engelen, machten, krachten.*
- Wie is hoger dan de *djinn* en geestelijke krachten in het diagram?
- Waar zijn wij in het diagram? *Gezeten & heersend met Christus, Efeziërs 2:6.*
- Als iemand je vervloekt, wie is er dan machtiger dan de vloek?

Vraag 21: Heeft iemand van ons ervaring met het verslaan van boze geesten door Christus?

Lees het gedeelte tussen de vierkante haakjes. Sommigen van jullie zijn misschien bezorgd over boze geesten, anderen misschien niet. Als u dat wel bent, praat dan achteraf met mij of een andere ervaren gelovige.

Kunnen we twee heren dienen? (vragen 22-24)

Vraag 23: Lees het verhaal. Welk antwoord heb je opgeschreven?

- Onthoud dit gezegde: 'Als Jezus niet de Heer van alles, dan is hij helemaal niet de Heer'.
- Vandaag hebben we het over drie belangrijke waarheden gehad om de leugens van de duivel te doorbreken. Welke zijn dat? *1. God leidt ons leven, niet het lot. 2. God verafschuwt magie en afgoderij. 3. Jezus regeert over alle geestelijke krachten.*
- Hoe voel je je aan het einde van het gesprek van vandaag?

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- Welk verschil zal deze les in je leven maken?

Lees samen de praktische opdracht: Ga zorgvuldig door de vragen heen. Vraag God om je in herinnering te brengen welke dingen je leven bij vroegere gelegenheden hebben beïnvloed. Als er een dergelijke invloed was, vraag dan een andere gelovige om je te helpen tegen deze invloed te bidden.

Bid & aanbid samen:

Sta samen op en verklaar tegen de duivel deze drie waarheden: God leidt ons leven, niet het lot. God verafschuwt magie en afgoderij. De Heer Jezus regeert over alle geestelijke krachten.

Les 19: Elkaar dienen

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Gemotiveerd zijn om hun gaven nederig te gebruiken, om elkaar te dienen.
- Ondersteuning van de kerkleiders en het begrijpen van hun verantwoordelijkheden.
- 1 Petrus 4:10 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Voetwassing in moslimculturen
- Leiderschapsaspecten in BMB-groepen.

Vorbereiding: Handdoeken, zeep, kommen, warm water

Opening

De praktische opdracht van vorige week: Heb je gekeken of er in je verleden een bepaalde invloed was van magische of heilige mannen? Heb je met iemand gebeden? Als je je hier nog steeds zorgen over maakt, spreek me dan persoonlijk.

Les 19 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: a) anders; b) elk; c) voor dienstbaarheid   **Vraag 2:** "Laat ieder van u de gave die hij van God gekregen heeft, gebruiken om de anderen daarmee te helpen" (1 Petrus 4:10).

Introduceer het onderwerp van vandaag: God heeft ons verschillende gaven en mogelijkheden gegeven. Vandaag zullen we leren hoe we deze gaven kunnen gebruiken om God en elkaar te dienen. Zelfs leiders moeten hun mensen dienen!

Gesprek

Elkaar dienen (Inleiding & vragen 1-3)

Bezinning bij de eerste tekening: Jezus waste de voeten van zijn beste vrienden op de avond voordat hij naar het

kruis ging. **Lees Johannes 13:3-5,12-17.** Zeg dan langzaam, met pauzes:

"Kijk naar de handen op deze tekening. Stel je voor dat het de handen van Christus zijn."

"Kijk naar de voeten en stel je voor dat het jouw voeten zijn. Christus wast je voeten!"

"Wat vind je hiervan? Praat hier nu in je hart met God over."

Wat waren onze emoties toen we dachten aan de Heer Jezus Christus die onze voeten wast?

Vraag 2: Lees de vraag.

- In de culturen waar wij vandaan komen, dienen leiders hun volgelingen?
- Maar onze grootste leider Jezus Christus bukte zich diep om onze voeten te wassen. Wat moeten wij dan doen als antwoord?
- Zullen leiders het respect van de mensen verliezen door hen te dienen zoals Christus dat deed?

Lees de tekst in het kader van vraag 1. Hij zegt: "Ik heb je een voorbeeld gesteld". We danken hem voor het dienen van ons en net als Hij buigen we ons om elkaar te dienen. Uiteindelijk zullen zulke leiders respect krijgen.

Gaven van dienstbaarheid (vragen 4-5)

Lees 1 Petrus 4:10-11 en bekijk het vers dat je uit je hoofd leerde (1 Petrus 4:10).

- Hoe moeten we de gaven die God aan ieder van ons heeft gegeven gebruiken? *om anderen te dienen*
- Waarom denk je dat we 'goede beheerders' moeten zijn? *We zouden als een betrouwbare manager moeten zijn die niet de spullen van zijn meester bezit, maar ze voor hem goed gebruikt.*
- In verschillende Bijbelgedeelten worden veel verschillende gaven genoemd. Welke 2 gaven staan in v. 11?
- Hoe moeten de twee mensen in vers 11 hun gaven gebruiken?
- We moeten onze gaven gebruiken voor Gods glorie. Laten we het laatste deel van vers 11 hardop zeggen.

Verschillende mensen hebben verschillende gaven (vragen 6-9)

Vraag 9: Lees het verhaal in het kader en de volgende alinea. Wat heb je hier geschreven? *Bijvoorbeeld: We hebben allemaal sterke punten, maar we hebben ook zwakke punten. We zijn allemaal op de een of andere manier 'blind' of 'kreupel'. Niet één van ons is compleet en perfect in zijn eentje. Maar mijn zwakheden zijn jouw sterke punten. Dus we hebben elkaar nodig in onze lokale groep van gelovigen.*

Ieder van ons heeft een gave (vragen 10-14)

Vraag 11: Kijk naar het plaatje.

- Welke gave om dienstbaar te zijn heeft God aan Fayzia gegeven?
- Hoe heeft Laila Fayzia geholpen haar gave te herkennen?

Vraag 13:

- Hoe kunnen we erachter komen wat onze gaven zijn? *kijk naar de drie pijlpunten.*
- Eén deelnemer noemt één manier om te dienen. De volgende herhaalt dat en voegt een andere manier toe. Laten we de lijst zo lang mogelijk maken: *het leiden van de bijeenkomsten, het onderwijzen van de Bijbel, het bespelen van een muziekinstrument, het gastvrij ontvangen van de groep, het gericht bidden, het bemoedigen van anderen, het bereiken van ongelovigen, praktische hulp, financiële hulp, koken, enz.*
- Hoe helpen deze verschillende vormen van dienstbaarheid een lokale groep van gelovigen op te bouwen?

We moeten onze gaven nederig gebruiken (vragen 15-18)

Vraag 15: Lees de vraag.

- Welke redenen benoemde jij vóór het leiderschap van Samir? Welke redenen tegen?
- Hoe kan de groep Samir helpen zich te ontwikkelen in leiderschap zonder trots te worden?

Een oudere gelovige zou met Samir kunnen praten over zijn trotse houding. Ook zou Samir een gedeelde verantwoordelijkheid kunnen krijgen onder het gezag van een leider. Als hij het goed doet, met een nederige houding, zou hij later meer verantwoordelijkheid kunnen krijgen. Ook zou hij, als hij leider wordt, niet alleen moeten zijn, maar in een team van twee of meer leiders kunnen samenwerken.

Vraag 17: Lees de vraag.

- Wie is in Gods ogen belangrijker, de persoon die preekt of de persoon die een maaltijd serveert?

Beide zijn even belangrijk. We moeten degenen die prediken en degenen die de maaltijden serveren, beiden bedanken.

Dienen als leiders (vragen 19-25)

Vraag 21: Kijk naar de lijst met kwaliteiten aan het einde van deze vraag.

- Welke van deze leiderschapskwaliteiten liet Jezus, de hoogste herder zien? *a), b) & e).*
- Hoe kan een leider, die Christus weerspiegelt, deze kenmerken op een praktische manier laten zien?

Lees 1 Petrus 5:1-6:

- Zoek in vers 2-3 drie manieren waarop leiders, die Christus weerspiegelen anders moeten zijn dan wereldse leiders. *Als je twijfelt, zie dan vraag 22*
- Welke belofte geeft vers 4 aan zulke leiders?
- Op welke manieren kunnen gelovigen hun leiders helpen bij hun moeilijke taak? *hun gezag erkennen (v. 5a), voor hen bidden, hen respecteren, hen bemoedigen, hen dankbaar zijn, niet achter hun rug om over hen klagen.*
- Welke houding moeten we volgens vers 5b en Galilea aannemen bij het gebruik van onze gaven?

Vraag 25: Lees de tweede alinea.

- Wat heb je hier geschreven?

Lees met elkaar de tekstballon van de begeleider aan het einde van vraag 25.

Bijv. De leider die dient is nog steeds een leider. Zij hebben het gezag om te leiden en het volk moet dit respecteren. Hun respect komt niet voort uit angst maar uit liefde. De leider dient hen door zichzelf op te offeren in hun voordeel.

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- Wat voor verschil zal de les van vandaag maken in je leven?
- **Lees samen de praktische opdracht.**
- Heb je ideeën over de manier waarop je anderen kunt dienen met je gaven?

Oefen het dienen van elkaar:

Was om de beurt om elkaars voeten (mannen en vrouwen apart). Jij als begeleider mag beginnen!

Bid samen: Denk er nog eens over na dat Christus onze voeten wast. Vraag Hem om ons te laten zien hoe Hij wil dat we mensen dienen en ons wil helpen om anderen te dienen, zoals Hij ons gediend heeft.

Les 20: Onze reis naar de hemel

Doelstellingen voor iedere deelnemer:

- Er zeker van zijn dat ze het paradijs veilig zullen bereiken en er reikhalzend naar uitkijken.
- De aanvallen van de duivel leren te herkennen en te weerstaan.
- 1 Peter 5:10-11 uit het hoofd leren.

Culturele aanwijzingen:

- Moslims, Pelgrimsreis & Paradijs
- Jeruzalem & Zionisme

Voorbereiding: Schrijf of print het citaat (zie vraag 22) met 'wij' en 'ons'. Vier het einde van de cursus met bijvoorbeeld een bijeenkomst om getuigenissen te delen en samen een maaltijd te gebruiken.

Opening

Begin met gebed en bespreek dan de praktische opdracht: Heb je een vriend gevraagd welke gaven je hebt? Wat zeiden ze? Heb je deze week de gelegenheid gehad om anderen te dienen? *Elke deelnemer vertelt iets.*

Les 20 Herhaling van de thuisstudie:

Vraag 1: a) Jeruzalem; b) hemel (of paradijs)

Vraag 2: a) wij; b) Christus

Vraag 3: *“God, de bron van alle genade, heeft u geroepen om in Christus Jezus deel te krijgen aan zijn eeuwige luister. God zal u sterk en krachtig maken, zodat u staande zult blijven en niet meer zult wankelen; de macht toe, voor eeuwig. (1 Petrus 5:10-11)*

Vraag 4: Persoonlijke antwoorden.

God wil dat we dit volledig zeker weten. We worden niet eerst gemarteld, maar gaan als we sterven naar God om bij Hem te zijn in het paradijs! Als er nog mensen zijn die twijfelen, laat ze dan uit Lucas 23:39-43 zien dat Jezus zelfs een crimineel heeft beloofd 'Vandaag zul je bij mij in het paradijs zijn'!

Introduceer het onderwerp van vandaag: We zijn op een levenslange reis naar de hemel of het paradijs. We hebben een glorieuze bestemming, maar op de reis moeten we onze vijand, de duivel, bestrijden. Vandaag leren we over deze spirituele pelgrimstocht.

Gesprek

Onze geestelijke pelgrimstocht (vragen 1-5)

Vraag 2-3: Lees vraag 2 helemaal en de eerste alinea van vraag 3.

- Op wat voor soort *hajj* of bedevaart gaan we als volgelingen van Christus? *Een spirituele pelgrimstocht die ons hele leven duurt. We reizen naar ons vaderland in de hemel.*
- Als de volgelingen van Christus tegenwoordig bidden, waarom keren ze zich dan niet naar Jeruzalem? *Omdat onze gebeden en ons leven niet naar een aardse stad moeten wijzen, maar naar God zelf.*

Vraag 4: Lees de vraag, inclusief 'Stop en denk'.

- Heb je hierover nagedacht en wat heb je besloten?

Weerstand bieden aan de duivel (vragen 6-16)

Lees 1 Petrus 5:6-11

- Hoe kan vers 6 ons helpen als we trots zijn?
- Hoe kan vers 7 ons helpen als we bezorgd zijn?
- Wie lijkt er volgens vers 8 op een leeuw?
- Zijn we volgens vers 9 in staat om hem weerstand te bieden?

- *Het helpt ons nederig te zijn.*
- *Het geeft ons de sterke belofte, dat God voor ons zorgt!*
- *De duivel.*
- *Ja, als we 'standvastig' zijn.*

- Lees de verzen 10-11 samen hardop totdat iedereen ze uit het hoofd kent.

Vraag 7: Lees de hele vraag en deel wat je bij de drie delen hebt opgeschreven:

- Wat kan de volgelingen van Christus zwak maken? *Bijv. als ze stoppen met bidden en het lezen van Gods Woord. Of als ze het te lang verbergen dat ze Christus' volgelingen zijn (hoewel het verbergen voor een periode OK is).*
- Welke dingen kunnen de volgelingen van Christus niet alert maken? *Bijv. als ze zich niet realiseren dat de duivel hen in verleiding brengt. Dan kunnen ze in zonde vallen, zoals hoogmoed, boosheid of seksuele zonde.*
- Welke dingen kunnen de volgelingen van Christus scheiden van de kudde? *Bijv. als ze zich niet meer bij de gemeenschap van andere gelovigen aansluiten, bijv. omdat ze getrouwd zijn met een niet-christen.*

Vraag 11: Lees de eerste alinea.

- Soms lijken onze moeilijkheden zo groot dat we denken dat we niet meer kunnen verdragen. Maar lees **1 Korintiërs 10:13**. Welke hoop geeft dat ons?
- Kan jij een gebeurtenis beschrijven waarbij je dacht dat je het niet meer kon verdragen? Hoe heeft God je kracht gegeven om toch overeind te blijven? *Geef iedereen de gelegenheid om iets te delen zonder daarbij druk uit te oefenen.*

Vraag 12: Kijk naar de plaatjes in vraag 12.

- Welke twee gelovigen worden aangevallen door moeilijkheden van buitenaf? *Gul (b) en Iftikhar (d).*
- Welke twee van hen worden aangevallen door innerlijke verleidingen? *Akhtar (a) en Shireen (c).*
- Beschrijf een tijd waarin Satan je aanviel door uiterlijke moeilijkheden of innerlijke verleidingen. Wat is er gebeurd? Wat heb je hiervan geleerd? *Dit is belangrijk, geef iedereen tijd om te delen*

Vraag 15-16: Kijk naar het plaatje in vraag 15. Lees heel vraag 16.

- Wanneer we bij een splitsing op de weg komen, welke keuzes hebben we dan?
- De duivel verleidt ons om zijn weg te gaan. Wie moet de keuze maken om deze verleiding te weerstaan - wij of Christus? *We moeten de keuze maken. Als we de weg van de duivel gaan, is het onze schuld, niet die van Christus.*
- Wat betreft Akhtar of Shireen (vraag 12), wie moet voor hen kiezen om zich af te keren van de verleiding? *Ze moeten zelf kiezen. Wie zal hen de kracht geven om de juiste keuze te maken? Christus.*
- Als de duivel ons verleidt, kunnen we hem weerstaan als we de keuze maken om dat te doen. **Lees 1 Johannes 4:4**, Christus is in ons en Hij is sterker dan Satan!

Onze bestemming de hemel (vragen 17-22)

Vraag 19: Lees de vraag.

- Hoe kunnen we er zeker van zijn dat God ons in het paradijs zal toelaten?

Jezus Christus zal ons zelf over de brug naar het paradijs dragen. We hebben ons vertrouwen in Hem gesteld en Hij zal ons niet laten vallen!

Vraag 21: Lees het ware verhaal van Umar (*in het vak*).

- Hoeveel kijk jij er naar uit om in de hemel te zijn: een beetje of veel?

Bespreek dit samen. Het is prima om gelukkig te zijn en God op aarde te dienen, maar we mogen onze ogen nooit van onze ware bestemming, de hemel, afhouden! Ik wens dat we er meer en meer naar verlangen, zoals Umar!

Vraag 22: Lees de hele vraag.

- Welke woorden in dit gedeelte vind je het mooist?
- Welke geweldige beloften staan er in dit gedeelte! Laten we ze opnieuw lezen en 'zij' door 'wij' vervangen.

- *De extra aanhalingstekens in de NBV-tekst zijn hier verwijderd om het lezen te vergemakkelijken.*
- *Vraag elke deelnemer om te spreken en jij deelt ook.*
- **Om je deelnemers te helpen schrijf of print je het gedeelte vooraf uit met de reeds gemaakte vervangingen;** bijv. "Wij zullen zijn volk zijn, en God zelf zal met ons zijn en onze God zijn. Hij zal elke traan uit onze ogen wissen" enz.

Vraag 22: Kijk naar het plaatje op de laatste pagina en lees de woorden.

- Welke emoties voel je?
- Stel je voor dat God in het paradijs al je tranen droogt!

Conclusie

Het onderwijs van vandaag gehoorzamen:

- Welk verschil zal deze les in je leven maken?
- Lees samen de praktische opdracht.** Neem deze week elke dag één zin. Denk er diep over na. Rol het om in je hoofd zoals een kind een toffee in de mond laat rollen en geniet lang van de zoete smaak.
- **Vieren:** Hoe viert de groep de beëindiging van de cursus? Bijv. een gezamenlijke maaltijd volgende week, met getuigenissen van wat je hebt geleerd van de cursus? Bespreek en maak een plan.
  - **Bespreek** hoe het discipelschap verder zal gaan, als groep of in een persoonlijke mentorrelatie.

Bid samen:

Iedereen zoekt 1 Petrus 5:8-11 op. Iedereen bidt op zijn beurt één kort gebed op basis van verschillende delen van dit gedeelte. Bid vooral voor onze 'familie van gelovigen over de hele wereld die hetzelfde soort lijden ondergaan' (vers 9).

Appendix: Tabel uit het hoofd geleerde verzen

Les 1	Mattheus 11:28 "Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven."	Les 11	Genesis 2:24 "Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt."
Les 2	2 Korintiërs 5:17 "Daarom ook is iemand die één met Christus is, een nieuwe schepping. Het oude is voorbij, het nieuwe is gekomen!"	Les 12	1 Petrus 3:11 "hij moet het kwaad uit de weg gaan en het goede doen, en voortdurend vrede nastreven."
Les 3	1 Johannes 3: 1 "Bedenk toch hoe groot de liefde is die de Vader ons heeft geschonken! Wij worden kinderen van God genoemd, en dat zijn we ook!"	Les 13	1 Petrus 3:18 "Ook Christus immers heeft, terwijl hij zelf rechtvaardig was, geleden voor de zonden van onrechtvaardigen, voor eens en altijd, om u zo bij God te brengen."
Les 4	1 Petrus 1:15 "maar leid een leven dat in alle opzichten heilig is, zoals hij die u geroepen heeft heilig is."	Les 14	Mattheus 28:19 "Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest."
Les 5	Het "Onze Vader" "Onze Vader in de hemel..." etc.	Les 15	1 Korintiërs 6:19-20 "en weet u niet dat u niet van uzelf bent? U bent gekocht en betaald, dus bewijs God eer met uw lichaam."
Les 6	Het "Onze Vader" "Onze Vader in de hemel..." etc.	Les 16	Marcus 12:30-31 "Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Het op een na belangrijkste is dit: "Heb uw naaste lief als uzelf."
Les 7	1 Petrus 2:9 "Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht."	Les 17	Marcus 12:30-31 "Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Het op een na belangrijkste is dit: "Heb uw naaste lief als uzelf."
Les 8	1 Petrus 2:17 "Houd iedereen in ere, heb uw broeders en zusters lief,"	Les 18	1 Petrus 5:7 "U mag uw zorgen op hem afwentelen, want u ligt hem na aan het hart."
Les 9	1 Petrus 2:21 "Dat is uw roeping; ook Christus heeft geleden, om uwentwil, en u daarmee een voorbeeld gegeven. Treed dus in de voetsporen van hem."	Les 19	1 Petrus 4:10 "Laat ieder van u de gave die hij van God gekregen heeft, gebruiken om de anderen daarmee te helpen."
Les 10	Mattheus 5:44 "En ik zeg jullie: heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen,"	Les 20	1 Petrus 5:10-11 "Maar al moet u nog korte tijd lijden, God, de bron van alle genade, heeft u geroepen om in Christus Jezus deel te krijgen aan zijn eeuwige luister. God zal u sterk en krachtig maken, zodat u staande zult blijven en niet meer zult wankelen. Hem komt de macht toe, voor eeuwig. Amen."